

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športno treniranje
Rokomet

MEDKULTURNA PRIMERJAVA MIGRACIJ V ROKOMETU

DIPLOMSKA NALOGA

MENTORICA

prof. dr. Mojca Doupona Topič

SOMENTORICA

asist. dr. Marta Bon

RECENZENT

doc. dr. Bojan Leskošek

Avtorica

POLONA ROŽIČ

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Zahvala za strokovno pomoč in svetovanje pri izdelavi diplomske naloge gre mentorici prof. dr. Mojci Doupona Topič, za idejo o temi diplomske naloge se zahvaljujem somentorici asist. dr. Marti Bon, za pomoč pri obdelavi podatkov recenzentu doc. dr. Bojanu Leskošku.

Zahvala gre tudi igralcem, ki so mi pomagali priti do ekip v Nemčiji, še posebej se zahvaljujem Vidu Kavtičniku, Romanu Pungartniku in Luki Dobelšku.

Ključne besede: migracije, prestopi igralcev, vzroki za prestop

MEDKULTURNA PRIMERJAVA MIGRACIJ V ROKOMETU

Polona Rožič

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2011

Športno treniranje, Rokomet

Število strani: 103, število slik: 81, število virov: 9

IZVLEČEK

Namen naloge je bil izdelati prvo tovrstno raziskavo v rokometu v Sloveniji in pokazati na vzroke, ki so odločilni za odhod slovenskih rokometashev v tujino ter ugotoviti migracijske tokove slovenskih rokometashev.

Za glavni cilj diplomske naloge sem si zastavila ponuditi v razmislek rokometnim strokovnjakom in tudi tistim, ki delajo v rokometu predvsem iz veselja do le – tega, raziskavo, ki kaže na prave vzroke migracij.

Raziskovala sem s pomočjo anketnih vprašalnikov, ki sem jih razdelila neposredno v rokometne klube. Obravnavani so bili prestopi v šestih slovenskih moških rokometnih klubih, ki so v tekmovalni sezoni 2007/08 zasedli prvih šest mest v 1. Slovenski moški rokometni ligi ter prestopi igralcev štirih nemških moških rokometnih klubov; trije klubi prve nemške moške rokometne lige (sezona 2008/09) in en klub katerega moštvo je nastopalo v drugi ligi (sezona 2008/09).

Ena bistvenih ugotovitev raziskave je, da igralci, ne glede na starost, prestopijo v drug klub predvsem iz razloga izboljšati si pogoje za razvoj kariere. To posledično lahko pomeni tudi ekonomski učinek prestopa a glavni razlog še vedno ostaja boljši pogoji za razvoj kariere v novem klubu. Pomembna je tudi ugotovitev, da je ob starosti igralcev naraščalo število prestopov. Ob vsakem prestopu je tudi povprečna starost igralcev bila vedno višja, število igralcev pa se je zmanjševalo.

Key words: migration, transfers of players, reasons for transfers

INTERCULTURAL COMPARISON OF MIGRATION IN HANDBALL

Polona Rožič

University of Ljubljana, Faculty of sport

Coaching in sport, handball

Number of pages: 103, number of pictures: 81, number of sources: 9

EXTRACT

The aim of this degree was to create first such survey in handball in Slovenia and highlight causes that are crucial for the Slovenian handball players to go abroad and to determine migration in Slovenian handball.

For the main objective of the thesis I offer in consideration a set handball experts and those who work primarily in handball from joy to it, a survey that shows true causes of migration.

I researched through questionnaires that I distributed directly into the handball clubs. Present were transfers in six Slovenian men handball clubs who were in season 2007/08 in first six places in first Slovenian national league and players of four German men's clubs, three clubs of the first German men's league (season 2008/09) and one club team of which was in second German league (season 2008/09).

One of the most significant finding of the research is that players, regardless on age, moved to another club on ground primarily to improve conditions for development of career. This in turn could mean an economic effect of transfer but the major reason is still better conditions for career development in the new club. It is also important to note that with increasing age of players is also increasing the number of transfers. At each transfer the average age of players has also been higher, the number of players that transferred was every time lower.

Kazalo

1	UVOD	8
1.1	Migracije.....	9
1.1.1	Vzroki za migracije	9
1.1.2	Mednarodne migracije.....	11
1.1.3	Vpliv globalizacije	12
1.1.4	Vloga migracij v današnjem času.....	13
1.2	Migracije v športu.....	13
1.2.1	Migracije v nogometu	15
1.2.2	Migracije v rokometu	15
1.3	Migracija v očeh športnika, kluba, krovne organizacije in širše javnosti.....	17
1.4	Cilji.....	18
1.5	Hipoteze.....	18
2	METODE DELA.....	20
2.1	Vzorec merjencev	20
2.2	Vzorec spremenljivk.....	27
2.3	Metode obdelave podatkov.....	27
3	REZULTATI Z RAZPRAVO	28
3.1	Rezultati, vezani na postavljene hipoteze.....	28
3.2	Rezultati, vezani na pričetek ukvarjanja z rokometom.....	32
3.2.1	Pričetek ukvarjanja z rokometom.....	32
3.2.2	Dejavniki zaradi katerih ostajate v rokometu.....	42
3.3	Rezultati vezani na matični klub	48
3.3.1	Vzroki za izbiro matičnega kluba.....	48
3.4	Rezultati vezani na prestop	52
3.4.1	Prvi prestop	52
3.4.2	Drugi prestop.....	59

3.4.3	Tretji prestop	67
3.4.4	Četrti prestop	74
3.4.5	Peti prestop	81
3.4.6	Šesti prestop	89
3.4.7	Sedmi prestop	95
4	SKLEP	100
5	VIRI	103
6	PRILOGE	104

1 UVOD

Diplomska naloga izhaja iz problematike migracij najbolj perspektivnih slovenskih rokometašev v tuje klube. Problema ne gre gledati enosmerno, torej samo s strani odhajajočih igralcev temveč je težava tudi v tem, da slovenski klubi, ob ekonomski krizi, ne zmorejo nakupa kakovostnih tujih rokometašev. Posledično je torej opaziti, da 1. slovenska rokometna liga za moške izgublja na kakovosti kar pomeni vedno manj gledalcev na tribunah, vedno manj zanimanja s strani sponzorjev kar vpliva na finančno stanje v klubih in tako je krog sklenjen.

Tovrstna raziskava (raziskava s pomočjo anketnih vprašalnikov) v rokometu v Sloveniji doslej še ni bila opravljena in ravno to me je še toliko bolj pritegnilo k raziskovanju migracij. Raziskava je bila opravljena v nogometu in sicer je bila na to temo izdelana raziskovalna naloga (Zorko, 2003) a ne z vprašalniki temveč so bili obravnavani samo prestopi, brez vzrokov. Presenetilo me je dejstvo, da se česa takega ni lotil še nihče saj je problem migracij rokometašev postal pereč z več vidikov, kar vpliva, kot sem že omenila, na kakovost Slovenske lige in posledično tudi članske reprezentance. Zaradi tega je nedopustno, da se o razlogih za migracije le nekako ugiba, ni pa pravega interesa pokazati na prave vzroke. V Sloveniji namreč prevladuje mnenje, da igralci izbirajo tuje klube predvsem iz ekonomskih razlogov. Ne gre pa samo za področje migracij samih, problematika, širše gledano, zajema celoten proces razvoja rokometu. Dejstvo, da se tuji klubi zanimajo za slovenske igralce, nam da le nekaj izhodišč, na drugi strani pa, odločitev o bolj ali manj zgodnjem odhodu slovenskih igralcev v tujino, podajajo spet nova in nova izhodišča za razmišljanje o stanju, ki vlada v Slovenskem moškem rokometu. Torej je vredno, poleg obravnavane teme, pokazati na vsa področja kamor seže vpliv migracij igralcev. Velja pa poudariti, da je vendarle glavna problematika raziskave v samih migracijah in razlogih za le – te.

Zaradi do sedaj razmeroma neraziskanega področja je v nadaljevanju širše obravnavana problematika podkrepjena z raziskavo, ki je bila opravljena v ženskem rokometu na Danskem in raziskavo, ki je bila opravljena z namenom ugotoviti migracijske tokove v evropskem moškem in ženskem rokometu med leti 1996 in 2006. Zatorej ne moremo govoriti o morebitni primerjavi s predhodnimi raziskavami s tega področja saj kot sem že omenila, ni bilo opravljene raziskave kjer so obravnavani razlogi za prestop.

1.1 Migracije

V Slovarju Slovenskega knjižnega jezika (spletna izdaja, Ljubljana 2000) je pojem migracija opredeljen kot spreminjanje stalnega ali začasnega bivališča, zlasti iz gospodarskih vzrokov. Izhaja iz latinske besede »migratio«, ki pomeni selitve, preseljevanja.

Od nekdanj je znano, da so ljudje stremeli k boljšemu, lepšemu življenju. Iskanje obljubljenе dežele je kot tako omenjeno že v Svetem pismu. Preveč posplošena pa se zdi trditev, da je selitev preprosto iskanje boljšega, lepšega življenja zato je iskanje vzrokov za migracije toliko bolj zanimivo. Vsak človek ima namreč svoje razloge, da se želi preseliti ali pa selitev tudi izvede. Ne glede na to ali gre za selitev znotraj mesta ali države ali pa se želi preseliti v tujino, so vzroki tisti, ki povežejo selitev v celoto in dajo odgovore na, na prvi pogled, morda nerazumljivo dejanje posameznika, družine ali pa celo naroda.

Kot sta zapisali Doupona Topič in Bon (2008) sta družbena in geografska mobilnost delovne sile značilni za večino modernih industrijskih družb. Del istega procesa so migracije športnikov iz njihovega domačega kraja v kraj zaposlitve oz. v profesionalne klube. O tem je več zapisanega v poglavju o migracijah v športu.

1.1.1 Vzroki za migracije

Klinar (1976) je vzroke oziroma motive migracij razdelil v tri velike skupine. Najprej omenja ekonomske in demografske vzroke, pod čimer razume reševanje eksistence, izboljšanje ekonomskega položaja, prenaseljenost itd. Nadaljuje s političnimi in vojaškimi vzroki, in sicer predvsem v smislu prisilnega preseljevanja, na zadnje pa omenja osebne in družinske vzroke, ki so najbolj raznovrstni (na primer možnost pridobitve izobrazbe).

Najprej bi izpostavila ekonomske vzroke, ki nam, kot je omenjeno zgoraj, omogočijo izboljšanje ekonomskega položaja. Tovrstni vzroki so prisotni vseskozi in so še danes zelo pogosti, mnogokrat odločilni za selitev. V današnjem času se zdi, da je ekonomski položaj posameznika ali družine odločilen za dostojno življenje in zato so, zavaljo boljšega plačila za svoje delo, posamezniki pripravljeni seliti se v tujino. Na prvi pogled zgleda kot da so materialistično nastrojani in mnogi to razumejo kot negativno vedenje a se zdi smiselno saj posameznik, ob dobrem ekonomskem položaju, lažje zadovoljuje osnovne človekove potrebe.

Politični in vojaški vzroki so bili v preteklosti prisotni tudi v Sloveniji in sicer kot izseljevanje (Avstralija, Argentina idr.) in kot priseljevanje (med in po vojni v nekdanji Jugoslaviji) s posledicam katerega se soočamo še danes. Od takrat v Sloveniji in naši neposredni okolici tovrstnega preseljevanja praktično ni več zato je v ospredju več vzrokov, ki so posledica bolj neodvisnih odločitev posameznika. Kot jih imenuje zgoraj omenjeni avtor so to osebni in družinski vzroki. Želja po novih izkušnjah in učenju novega nas že v rani mladosti žene k selitvi (za nekaj mesecev ali let) v tujino z namenom naučiti se tujih jezikov, spoznati druge kulture, študirati v tujini idr. Ta želja pa se z leti sprevrže v resno tehtanje razlogov za in proti selitvi, ki na koncu botrujejo takšni ali drugačni odločitvi. Gotovo pa je, da gre iskati odvisnost med ekonomskimi in osebnimi vzroki saj v današnji družbi brez finančne osnove težko zadovoljimo osnovne potrebe. Od tu morda izvira splošno mnenje, da se vsakdo seli v prvi vrsti zaradi finančnih vzrokov.

Doupona Topič in Bon (2008) sta zapisali, da so migracije lahko posledica posebnih okoliščin s katerimi se ljudje soočamo in so lahko povezane s posameznimi prestopi rokometošev. Posebne okoliščine so lahko vojna, neuspeh ob zadovoljevanju osnovnih eksistenčnih potreb, slab ekonomski položaj itd. Kot pravita avtorici, vse naštetu lahko vpliva na odločitev posameznika da zapusti dom in postane begunec, išoč novo socialno okolje.

Vzroki za selitev pa neposredno vplivajo tudi na število selitev v življenju posameznika. Gotovo je to, da posameznik v različnih obdobjih v svojem življenju čuti različne potrebe, ki jih želi zadovoljiti, lahko odločilno za morebitno večkratno selitev. Tako je v življenju študenta bistveno, da živi v bližini univerzitetnega središča kjer zadovoljuje potrebe po izobrazbi, potrebo po druženju zadovolji v prostem času, ob druženju s kolegi na različnih družabnih prireditvah. V nekaj letih se želje lahko popolnoma spremenijo in sicer se ob zaposlitvi in ustvarjeni družini stremi k bolj umirjenemu slogu življenja torej sledi selitev v okolje kjer prevladujejo družine a je še vedno zagotovljeno družabno življenje a seveda v bolj umirjenem smislu kot v času študija. Če omenim še eno obdobje, ki se bistveno razlikuje od omenjenih dveh, je to gotovo t.i. jesen življenja, ko se človek upokoji, posledično pa potrebuje popolnoma umirjeno okolje za življenje. Seveda to ni mogoče posplošiti a neke zakonitosti gotovo veljajo. Nemogoče je tudi reči kolikokrat je sprejemljivo seliti se kajti dandanes ni nikakršnega zadržka, da nekdo v življenju zamenja npr. pet ali več bivališč.

Naj se navežem še na en vidik in sicer je celo arhitektura posredno povezana z migracijami. V Sloveniji je dolgo veljalo, da so starši gradili velike hiše v katerih so živeli tudi otroci, ko so si ustvarili svoje družine in bilo je samoumevno, da bodo živeli doma, v domačem okolju. Danes navezanost na dom ni tako močna in nihče se v tem smislu ne veže na eno mesto

bivanja zato je tudi gradnja postala vedno bolj fleksibilna. Seveda je za raznovrstnost gradnje še veliko drugih vzrokov, ki pa ne sodijo v to diplomsko nalogo.

1.1.2 Mednarodne migracije

Definicijo (mednarodnih) migracij lahko najdemo v Resoluciji o imigracijski politiki Republike Slovenije (ReIPRS, 1999), in sicer:

»(Mednarodne) migracije se pojavljajo večinoma v treh oblikah: kot regularne, svobodne migracije posameznikov, ki po lastni volji in v okviru obstoječih zakonov spremenijo državo svojega prebivališča; kot prisilne migracije, ko ljudje bežijo bodisi kot posamezniki v strahu pred preganjanjem ali množično zaradi strahu pred kolektivnimi kršitvami človekovih pravic ali humanitarnega prava ter drugimi okoliščinami, ki jih povzročajo različni konflikti in katastrofe; ter kot nezakonite migracije, ki zadevajo prepovedane prehode meja in nedovoljeno bivanje v tuji državi.«

Definicije podajajo različne opredelitve o tem, koga lahko prištevamo med migrante. Na tem mestu je smiselno definirati pojme migrant, emigrant in imigrant. Slovar slovenskega knjižnega jezika (Elektronska izdaja, verzija 1.0) opredeljuje migranta kot osebo, ki spreminja stalno ali začasno bivališče, zlasti iz gospodarskih vzrokov. Emigranta opredeljuje kot osebo, ki se izseli v tujino, zlasti iz političnih vzrokov; tudi begunec, izseljenec. Imigrant pa je opredeljen preprosto kot priseljenec. Kot navajajo Parsons idr. (2007) se najbolj pogosto migrante opredeljuje kot migrante na podlagi:

- »države rojstva;
- državljanstva;
- zadnje države bivanja;
- časa odsotnosti od rojstnega kraja ali zadnjega kraja bivanja;
- namena bivanja (tip vize).«

Združeni narodi (1998) definirajo migranta kot »vsako osebo, ki spremeni svojo običajno državo bivanja« in pri tem spremeni stalno ali začasno bivališče; tako med drugim turisti in osebe na poslovnem potovanju niso del statistik mednarodnih migracij. Različne države uporabljajo različna merila za opredelitev migrantov. Populacijo priseljencev se lahko preprosto enači s številom tujcev, in sicer glede na državo rojstva ali državljanstvo. Kriterij

opredeljevanja priseljencev se pogosteje uporablja glede na državo rojstva, saj državljanstvo lahko spremeniš, kraj rojstva pa vsaj legalno ne (Parsons, Christopher R. idr. 2007).

V Sloveniji se, morda zaradi majhne površine države zdi, da v kolikor se ne preseliš v tujino, pravzaprav ni prišlo do prave migracije. Popolnoma nekaj drugega pomeni namreč preseliti se iz enega v drug del Nemčije. Bolj zahtevne so mednarodne migracije tudi z jezikovnega vidika saj so v državah v naši neposredni okolici uradni jeziki povsem različni in to vpliva tudi na odločitev kam se bo posameznik orientiral pri odločanju za selitev v tujino. Na odločitev kam se bo posameznik ali skupina ljudi preselila vpliva gotovo tudi podnebje in dosedanje okolje v katerem je posameznik bival. V kolikor je to primorska, bo večja verjetnost, da se bo selitev zgodila v podobno klimo kot je na primorskem in v okolje kjer so ljudje po značaju bolj odprti. Možnosti so torej raznovrstne, odvisno je vsekakor od posameznikovih prioritet in želja ter vzrokov zakaj se želi preseliti. Ob mednarodnih migracijah je potrebno omeniti, da je s časom zaradi na videz manjših razdalj med kraji in celo kontinenti, prišlo do mnogo večjega interesa za t.i. mednarodno selitev kar pa je tema sledečega poglavja.

1.1.3 Vpliv globalizacije

Kot je zapisal Tomlinson (1997) je na migracije vplivala predvsem globalizacija, ki jo lahko v tem kontekstu razumemo kot proces, ki »krajša« razdalje in zbližuje posameznike ter naredi svet (dozdevno) manjši.

Vpliv globalizacije pa ni bil enak, kar se izraža v naraščajočih razlikah v standardu življenja in človeški varnosti, ki sta na razpolago ljudem po svetu. Pomemben rezultat teh naraščajočih razlik je bilo povečanje obsega in dometa mednarodnih migracij. Glede na Oddelek združenih narodov za prebivalstvo je bilo v letu 2005 okoli 200 milijonov mednarodnih migrantov; to je število, ki ustreza številu prebivalcev pete največje države na svetu, Brazilije. Omenjeno število je dva krat tolikšno, kot je bilo ocenjeno leta 1980. Migrante lahko danes najdemo v skoraj vseh delih sveta, pri čemer se nekateri selijo znotraj lastne regije, drugi pa potujejo iz enega konca sveta na drugega. Skoraj polovica migrantov so ženske, pri čemer jih vedno večji delež potuje samostojno (Global Commission on International Migration, 2005).

Vpliv globalizacije je bistveno vplival na razmišljanje o selitvi v drugo državo ali celo na drug kontinent. Primer v moji družini kaže prav na to saj sta moja starša imela leta 1970 možnost

preseliti se v Kanado pri čemer jima je bila ponujena boljša zaposlitev kot v Sloveniji, živela bi v hiši kar je v tistem trenutku za njiju pomenilo bistveno višji življenjski standard kot v Sloveniji a se za selitev nista odločila saj se je takrat to zdelo predaleč. Praktično nemogoče si je bilo predstavljati, da bi sorodnike v Sloveniji obiskovala pogosteje kot enkrat letno ali pa še to ne. Danes se zdi meni in tudi mojim staršem, da Kanada vendarle ni tako zelo daleč. Seveda je danes, poleg letalskih povezav, tudi komunikacija bistveno olajšana saj preko medmrežja praktično brezplačno komuniciraš z nekom, ki je tisoče kilometrov stran.

1.1.4 Vloga migracij v današnjem času

V današnjem času igrajo mednarodne migracije pomembno vlogo v nacionalnih, regionalnih in mednarodnih zadevah. Denar, ki ga zaslužijo migranti v tujini, pogosto pošiljajo sorodnikom iz države preselitve. V velikem številu držav v razvoju takšna nakazila migrantov iz tujine predstavljajo celo bolj pomemben vir prihodkov kot uradna razvojna pomoč ali tuje neposredne investicije. Dandanes migranti tudi niso več zaposleni samo v poklicih, ki jih domačini ne želijo opravljati, ampak so vključeni prav tako v dejavnosti z visoko dodano vrednostjo, kot so deficitarni poklici. V določenih državah so javne storitve in celotni sektorji gospodarstva izjemno odvisni od migrantov, saj bi bilo brez njih težko zagotoviti nemoteno delovanje teh sektorjev (Global Commission on International Migration, 2005).

1.2 Migracije v športu

Kot je zapisal Maguire (1999) so delovne migracije uveljavljena značilnost športnih »globalnih vasi«. V migracije avtorji ne vključujejo samo športnikov temveč tudi trenerje, uradne osebe, administratorje in znanstvenike v športu. Migracije se dogajajo tako znotraj kot tudi med narodi in kontinenti (Maguire, Grant, Mansfield in Bradley, 2002). Ta pojav je preučevalo več znanstvenikov s področja sociologije, ki so se osredotočali na več športov vključno s hokejem na ledu (Maguire, 1996), kriketom (Maguire in Stead, 1996), bejzbolom

(Klein, 1991), košarko (Maguire, 1994) in predvsem nogometom (Bromberger, 1994; Lafranchi 1994; Maguire in Stead, 1997; Stead in Maguire, 2000; Maguire in Pearton, 2000). Pozornost je bila v raziskavah namenjena sledenju vzorcev v migracijah v športu, kako in zakaj ti vzorci vplivajo na vse vpletene, tako za tiste, ki migrante sprejmejo v svoje okolje kot tudi za migrante same. (Maguire idr., 2002).

Kot so zapisali zgoraj omenjeni avtorji so torej migracije nekaj vsakdanjega za vse, ki delajo v športu. Tako se ne srečujemo le z migracijami športnikov temveč so tudi migracije trenerjev in drugih športnih delavcev povsem vsakdanji pojav. Migracije sodnikov veljajo več ali manj za dnevne migracije, ko sodnik posameznik ali sodniški par odide na delo npr. v tekmovanju Lige prvakov ali evropskih in svetovnih prvenstev, če govorimo o kolektivnih športih, na drugi strani sodniki potujejo z enega teniškega turnirja na drugega ali v atletiki z enega mitinga na drugega. Če govorimo o individualnih športih so migracije mnogokrat še bolj uveljavljene. Za primer naj navedem dva izrazito »migracijska« športa in sicer smučanje in tenis, kjer se migracije ne dogajajo samo v času tekmovanj temveč tudi v času treningov športniki in njihovi trenerji ves čas iščejo najboljše pogoje za izvedbo treningov. Podobno je v atletiki in moto športu, formuli ter še vrsto drugih športih.

Maguire idr. (2002) so zapisali tudi, da migracije športnikov in drugih, ki sodelujejo v športni industriji, potekajo na treh ravneh: znotraj narodov, med narodi, ki so na isti celini in med narodi, ki se nahajajo na različnih celinah. Opazni vzorci nacionalnega zaposlovanja in ohranjanja športnikov v športu se kažejo v športih kot so ameriški nogomet, košarka, kriket, hokej na ledu, atletika in nogomet (Bale in Maguire, 1994). Primer medcelinskih migracij je prisotnost športnikov iz Dominikanske republike v severnoameriške baseball ekipe (Klein, 1991). V zadnjih dveh desetletjih so se znatno povečale migracije v zahodni Evropi ter med EU in vzhodno Evropo v športih kot so nogomet, hokej na ledu, atletika, košarka. Po ljudski revoluciji leta 1989 in nadaljnem »odpiranju« vzhodne Evrope se je začela nekakšna pot talentov proti zahodu z Madžarke, Češke, Slovaške in Romunije. Gibanja proti zahodu bosanskih in hrvaških športnikov v času državljanskih vojn v nekdanji republiki Jugoslaviji je tudi del te širše slike migracij in nadaljna širitev EU proti vzhodu lahko te procese kvečjemu še bolj pospeši.

1.2.1 Migracije v nogometu

Nogomet je najbogatejši šport, če govorimo o ekipnih športih. Posledično tudi zneski prestopov igralcev sledijo temu trendu. Ves čas se govori o prestopih, ki so vredni več sto milijonov Evrov a navkljub temu, da gre za tolikšne vsote, igralci vedno poudarjajo tudi boljše pogoje za delo in posledično doseganje boljših rezultatov. Seveda so tudi tu izjeme. Znan je primer Angleškega nogometaša Davida Beckhama, ko je prestopil iz Evrope v Ameriko in sicer v klub ameriške lige za katerega vemo, da nima tako visokih tekmovalnih ciljev kot najboljši evropski klubi. V konkretnem primeru gotovo ni šlo za športne rezultate in tudi ne (neposredno) samo za finančne razloge temveč se je poleg nogometa želel udeleževati tudi na drugih področjih (filmska industrija), ki so izrazito značilna za Ameriko. Če omenim še njegovo ženo, ki je poklicno kariero pričela v glasbenih vodah, je jasno, da je tudi družina nogometaša vplivala na odločitev. Davida Beckhama kot primer brez primere navaja tudi Agergaardova (2008) saj, kot je zapisala, Magee in Sugden v novo kategorijo migrantov uvrščata zvezdnike, ki zahtevajo medijsko pokritost. Ti športniki se bodo odločili za prestop v klub oz. državo kjer lahko ustrezajo zahtevam po medijski izpostavljenosti. Ta primer je prej izjema kot pravilo a prav zato je nevhvaležno posploševati o vzrokih za migracije nogometašev navkljub temu, da pri zneskih o katerih poročajo različni viri, večina najprej pomisli na ekonomske koristi za nogometaša. Kot navaja v raziskovalni nalogi Zorko (2003), so najpomembnejši dejavniki: nacionalnost, starost, igralno mesto in ne nazadnje igralne izkušnje oz. športni dosežki.

1.2.2 Migracije v rokometu

V kolikor govorimo o skupnem številu mednarodnih prestopov v moškem in ženskem rokometu, se je, po podatkih, ki so bili objavljeni v članku Doupone Topič in Bonove (2008), število več kot podvojilo v samo treh letih (1999-2002), v naslednjih dveh letih pa naraslo še za nekaj več kot 10%. Tako je število prestopov naraslo iz 3579 v letu 1999 na 8597 v letu 2004.

Agergaardova (2008) v svoji raziskavi ugotavlja, da so mednarodne migracije v ženskem rokometu razmeroma nov pojav saj je ugotovila, da sta na Danskem prvi danski igralki prestopili v tuj klub v zgodnjih devetdesetih letih in sicer najprej na Norveško nato v

Nemčijo. Natančnega podatka, kdaj je prišla prva igralka v dansko ligo, avtorica ni navedla, a je intervjuvana ruska rokometiška povedala, da naj bi bila prav ona prva tujka v danski ligi in sicer je prišla v sezoni 1994/95. Od takrat se je, po ugotovitvah Agergaardove, število tujk na Danskem bistveno povečalo saj je bilo v sezoni 1999/2000 v danski ženski rokometni ligi 27 tujk, v sezoni 2006/07 pa kar 69 tujk. V sezoni 2003/04 je število tujk prvič doseglo številko 60 kar je pomenilo povprečno 5 tujk v posameznem klubu ženske danske lige. V sezoni 2006/07 se je število še povečalo in sicer so tujke predstavljale 32,5 % vseh igralk omenjene lige. Ni presenetljivo, da je danska avtorica ugotovila naslednje: v sezoni 2006/07 je bilo od 69 tujk 41 % igralk iz nordijskih držav, sledijo jim igralk iz držav Vzhodne Evrope (32%), peščica pa je igralk, ki so prišle iz držav izven Evrope. Agergaardova ugotavlja tudi, da pomeni 30% tujih igralk na Danskem globalizacijo rokomet kot športne discipline. Posledica pa niso samo pozitivne plati temveč se kažejo tudi negativne; pomemben argument proti množičnim mednarodnim migracijam je, da le-te predstavljajo oviro za razvoj mladih danskih igralk (Agergaard, 2004). Cesare Maldini, nekdanji selektor italijanske nogometne reprezentance U-21 je izpostavil vprašanje povezanosti tujcev v domači ligi in kvalitete mlajših igralcev. Trdil je, da imajo, zaradi vse večjega števila tujcev v italijanski nogometnih ligah, mlajši vse manj priložnosti. Agergaardova (2004) nadalje pravi, da vsebinske raziskave pomanjkljivo kažejo na vpliv tujih nadarjenih igralk na danski klubski rokomet.

V rokometu se torej migracije odvijajo že desetletja a so značilnosti prestopov v današnjem času drugačne kot v preteklosti. Razloge za to gre iskati tudi v politični situaciji na določenem področju. Tako vemo, da so v bivši Jugoslaviji prestopi potekali predvsem znotraj republik, prav tako npr. v Nemčiji. Kasneje, z osamosvajanjem posameznih republik, se je tudi migracijski trend začel spreminjati. Povsem drugače pa je danes, ko je v evropski uniji prestop igralca iz enega kluba v drug klub znotraj omenjene institucije, tudi z vidika urejanja dokumentacije, poenostavljen. To je verjetno eden glavnih razlogov zakaj se migracije v rokometu bolj množično odvijajo znotraj evropskih držav. Seveda na to bistveno vpliva tudi razvitost rokomet kot takega. Evropski rokomet prednjači pred drugimi deli sveta in zato se pomembnejši prestopi dogajajo znotraj Evrope. Zaradi finančnega stanja je posledično tudi v kvaliteti ligaškega tekmovanja pred vsemi Nemčija. Tu gre verjetno iskati vzroke zakaj je nekakšna tiha želja večine igralcev, da bi imeli priložnost igrati v nemški ligi. Kot lahko razberemo, so migracijski dejavniki med seboj povezani. Tako pomeni, da če igralec igra v najboljši ligi na svetu, torej v Nemčiji in na ta način izpolni svoje športne ambicije, to najverjetneje pomeni, da je tudi zaslužek boljši kot drugod. Poleg Nemčije naj izpostavim še Španijo in Francijo pa tudi Dansko. Seveda je, kot sem že zapisala, ko sem govorila o

migracijah na splošno, vzroke za izbiro države ali mesta kamor se rokometaš preseli, iskati tudi v podnebnju ali življenjskem slogu, ki je značilen za določeno državo.

Tudi Doupona Topič in Bonova (2008) sta zapisali, da so prestopi iz kluba v klub pomemben del življenja in delovanja kluba in ljudi, ki delajo v klubu. Zato je pomembno teoretično raziskovati vpliv prestopov na roket kot športno disciplino. Kakorkoli, teorija in praksa ne gresta vedno z roko v roki saj se situacije v vsakdanjem življenju tako hitro spreminjajo, da lahko rečemo da teorija tako rekoč ne sledi dogodkom v praksi.

1.3 Migracija v očeh športnika, kluba, krovne organizacije in širše javnosti

Z vidika športnika predstavlja migracija predvsem nekakšen izziv preizkusiti se v drugačnem okolju, zagotoviti si boljše pogoje za razvoj kariere in si seveda ob tem čim bolj izboljšati ekonomski položaj. Po drugi strani je športnik v dilemi kako se bo znašel v novem okolju in se privadil na povsem nov način življenja, ne glede na to ali je novi klub v rojstni državi ali v tujini saj je v okolju kjer je pričel z ukvarjanjem s športom, ob podpori najbližjih, lažje premagovati težke trenutke. Ne glede na podporo kluba je za mnoge novo športno okolje in seveda samostojno življenje v zasebnem smislu velik zalogaj. Športnik potrebuje kar nekaj časa, da se privadi na vse spremembe, ki ga doletijo pravzaprav zelo nenadno. Običajno pomeni, da boljši klubi dobro poskrbijo za novince a veliko je odvisno od vsakega posameznika kako se bo soočil z vsemi spremembami. V kolikor gre za klub v tujini, je tu še jezikovna prepreka, ki jo športniki bolj ali manj uspešno premagajo.

Z vidika kluba, ki je pred dejstvom, da igralec želi zapustiti klub, je migracija lahko negativen pojav še zlasti, če želi igralec oditi pred potekom pogodbe. Klub mora zelo hitro poiskati alternativo in se iz situacije izvleči s čim manj negativnimi posledicami. Za klub je v takšni situaciji pomembno, da so pogodbe sestavljene tako, da klub dobi čim večjo odškodnino. Večkrat se je že namreč izkazalo, da se za odhod niso mogli dogovoriti, kar je negativno vplivalo tako na igralca kot tudi klub. Nujno je, tudi s strani kluba, potrebno razmišljati v smeri razvoja kariere igralca saj nezadovoljen igralec lahko vnaša nemir in slabo vzdušje v celotno ekipo in na ta način posledično lahko prihaja do slabših rezultatov kar ni cilj nikogar. S strani krovne organizacije imajo migracije igralcev v roketu več posrednih in neposrednih vplivov. Prvi je seveda več administracije a so postopki vedno bolj

poenostavljeni tako da tu navadno ne gre za večje težave. Zaplete se po navadi pri prestopih, ki niso sporazumni in morajo odločati razne komisije in drugi organi. Večji posreden vpliv se kaže v tem, da nekateri igralci zaradi večjih naporov v tujem klubu odklonijo igranje za reprezentanco. Težava je v tem, da so ti igralci navadno najboljši in so v klubih zelo pomembni člani v ekipi. V klubu nastopajo v tekmovanjih na državnem nivoju poleg tega pa imajo visoke cilje tudi v evropskih tekmovanjih kar pomeni, da igrajo 40 minut ali več vsako tekmo. Tekme si sledijo vsak tretji dan in to predstavlja za igralca velik fizični napor. Zaradi morebitnih pritiskov znotraj kluba pride tudi do psihične utrujenosti in zato si igralci velikokrat po končani klubski sezoni želijo le spočiti in jim tekme za državno reprezentanco predstavljajo samo dodaten napor. Prevelik vdor tujih igralcev krovna organizacija navadno prepreči z omejitvijo števila tujcev, ki lahko nastopajo za posamezno ekipo.

1.4 Cilji

Poglavitna cilja sta ugotoviti razloge za migracije rokometašev glede na socialno demografske značilnosti in ugotoviti migracijske tokove slovenskih rokometašev.

1.5 Hipoteze

Na podlagi zastavljenih ciljev sem postavila naslednje hipoteze:

H1: Med tujimi igralci, ki igrajo v Nemčiji, prevladujejo igralci iz Skandinavije.

H2: Med tujimi igralci, ki igrajo v Sloveniji, prevladujejo igralci s področja bivše Jugoslavije.

H3: V Nemčiji tuji igralci, ki prestopijo v nemški klub, ostanejo v tem klubu dlje časa kot tisti igralci, ki pridejo v slovenski klub kot tujci.

H4: Za prvi prestop se igralci odločajo do 22. leta starosti.

H5: Starejši kot so igralci, večkrat so v karieri prestopili iz kluba v klub.

H6: Najmočnejši dejavnik, zaradi katerega se rokometaši po 28. letu odločijo za prestop v drug klub, je zaslužek.

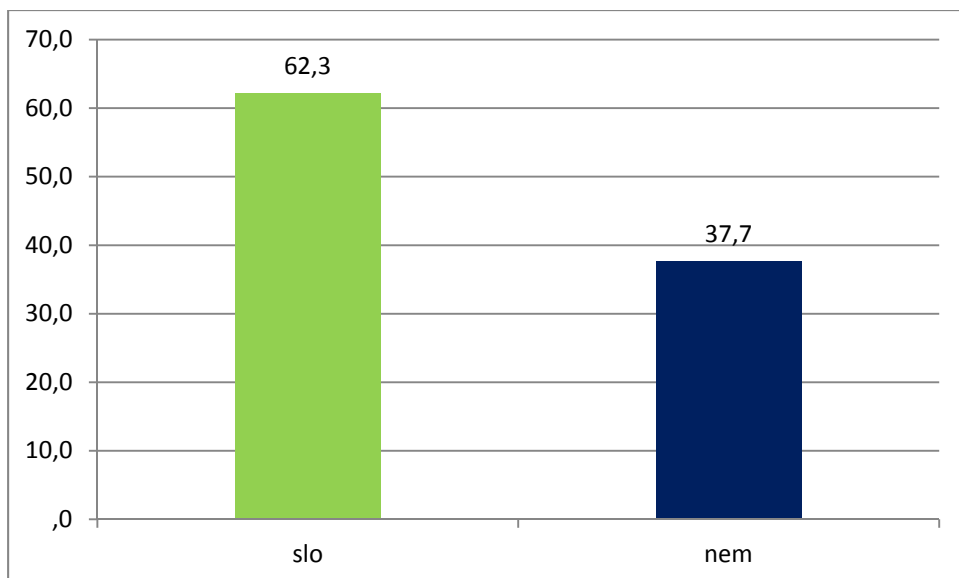
H7: Najmočnejši dejavnik, zaradi katerega se rokometiši stari do 20 let odločijo za prestop v drug klub, so boljši pogoji za razvoj kariere.

2 METODE DELA

2.1 Vzorec merjencev

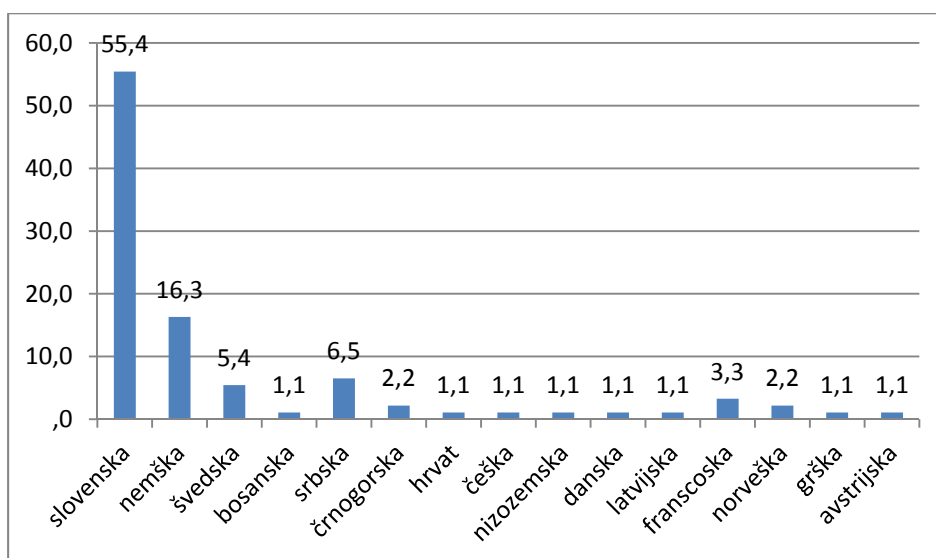
Raziskovala sem s pomočjo anketnih vprašalnikov. Vprašalnike sem razdelila neposredno v rokometne klube. Obravnavani so bili prestopi v šestih slovenskih moških rokometnih klubih, ki so v tekmovalni sezoni 2007/2008 zasedli prvih šest mest v 1. Slovenski moški rokometni ligi ter prestopi igralcev štirih nemških moških rokometnih klubov; trije klubi prve nemške moške rokometne lige in en klub katerega moštvo je nastopalo v drugi ligi. Obravnavani so bili naslednji slovenski klubi: RK Cimos Koper, RK Celje Pivovarna Laško, RK Gorenje, RK Prevent Slovenj Gradec, RD Slovan in RK Trimo Trebnje in nemški klubi: TV Emsdetten, VfL Gummersbach, THW Kiel, Tusem Essen.

Vzorec je bil nekoliko manjši kot sem sprva predvidela in sicer sem zbrala 106 anketnih vprašalnikov. Do samih ekip v Sloveniji sem prišla preko rokometnih strokovnjakov in drugih rokometnih delavcev, ki sem jih tekom svojega udejstvovanja v rokometu spoznala, v Nemčiji pa so mi pomagali izključno slovenski igralci, ki so v sezoni 2008/09 igrali v nemških klubih in igralci, ki sem jih spoznala v Nemčiji tekom študijske izmenjave, ki sem jo opravila na Univerzi v Bochumu (Nemčija).

Slika 1. Anketirani igralci glede na državo kjer so igrali (%)

Na sliki 1 je prikazan delež anketiranih igralcev, ki so igrali v Nemčiji in tistih, ki so igrali v Sloveniji. Vrednosti so izražene v odstotkih in sicer je igralcev iz slovenske lige 62,3%, igralcev, ki so igrali v Nemčiji pa 37,7%. Izraženo v številu izpolnjenih vprašalnikov to pomeni, da so 66 vprašalnikov izpolnili igralci, ki so igrali v Sloveniji, 40 pa igralci, ki so igrali v Nemčiji.

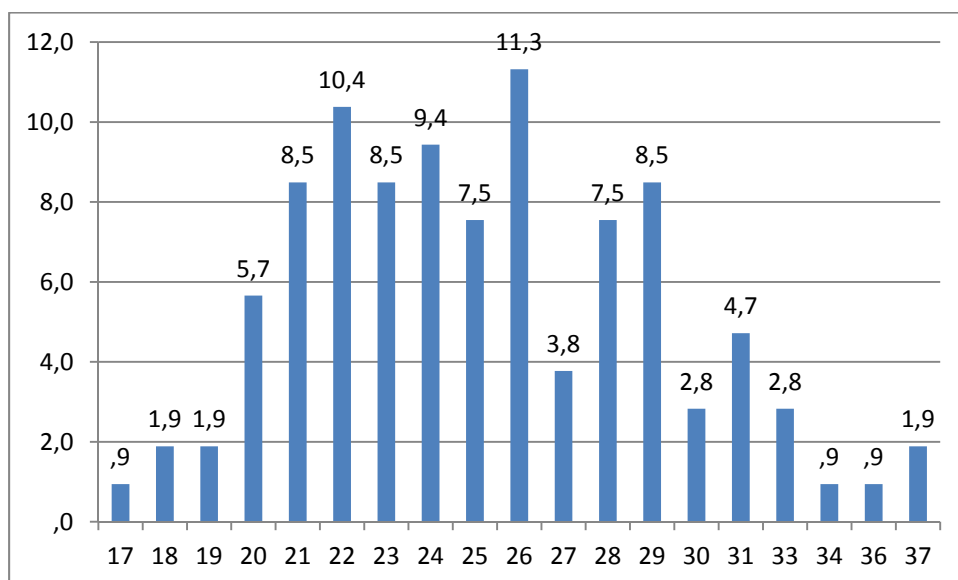

Slika 2. Narodnost igralcev (%)

Na sliki 2 je prikazana narodnost igralcev, izražena v odstotkih. Od vseh anketirancev se je o narodnosti izreklo 86,8%, to je 92 igralcev. Izmed teh, ki so se izrekli o narodnosti je bilo izrazito največ Slovencev in sicer 55,4%. Sledijo Nemci, ki jih je bilo 16,3%. Nato se

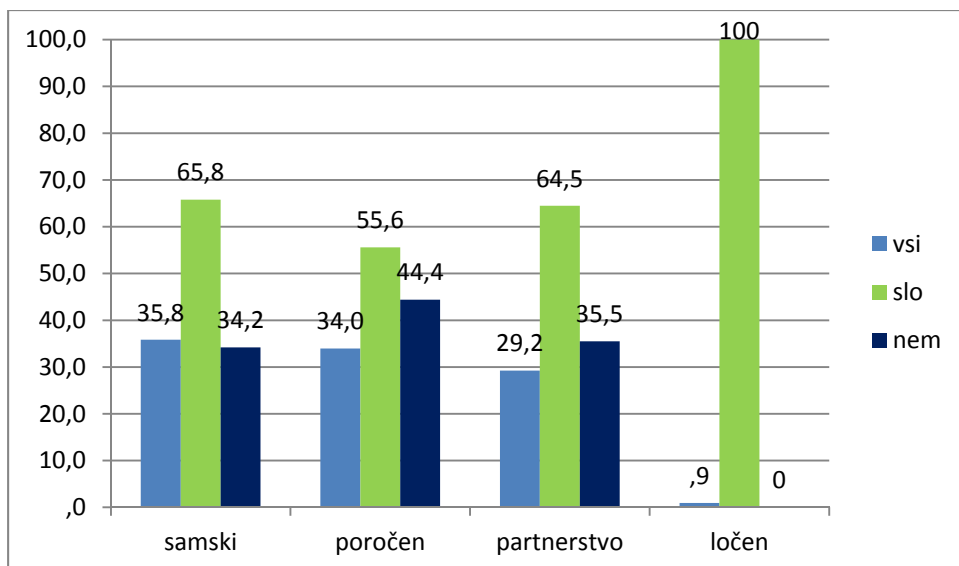
odstotek spusti precej pod 10 in sicer sledijo Srbi s 6,5%, Švedi s 5,4%, Francozi s 3,3%. Črnogorci in Norvežani so bili zastopani s 2,2%, na koncu pa osem narodnosti zastopanih z 1,1% (Danci, Nizozemci, Latvijci, Čehi, Bosanci, Grki, Avstrijci in Hrvati).

Od tistih Slovencev, ki so se o narodnosti izrekli, jih 5,9% igralo v Nemčiji (3 igralci), 94,1% pa v Sloveniji. Pet Srbov je igralo v Sloveniji kar pomeni 83,3% in eden v Nemčiji (16,7%). Oba, ki sta se izrekla za Črnogorca, sta igrala v slovenski ligi. Igralci drugih narodnosti, torej Nemci, Švedi, Hrvat, Čeh, Nizozemec, Danec, Latvijec, Francozi, Norvežana, Grk in Avstrijec so vsi igrali v nemških klubih. Iz tega vidimo, da so klubi v nemški ligi veliko bolj orientirani na sever Evrope a se že bolj pogosto srečujemo tudi z igralci s področja bivše Jugoslavije. Na to je najverjetneje vplivala tudi ekonomska kriza in na drugi strani želja igralcev dokazati se v najmočnejši rokometni ligi.

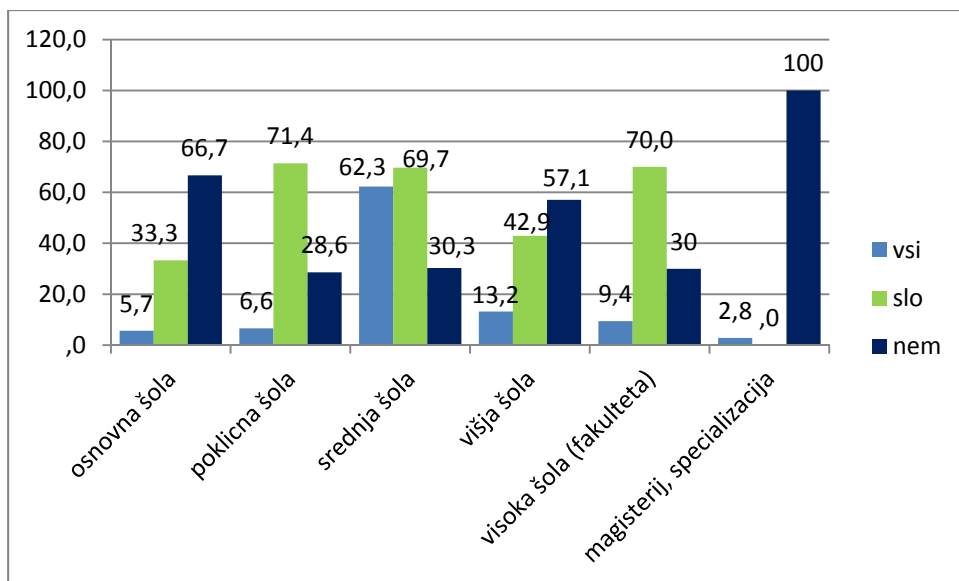
Slika 3. Starost igralcev (%)

Slika 3 prikazuje starost igralcev. Vidimo, da je bil najmlajši anketirani star 17 let, najstarejši pa 37 let. Povprečna starost igralcev je bila 25,3 leta. Največ igralcev (12) je bilo starih 26 let (11,3%). Z 10,4% sledijo igralci, stari 22 let, nato z 9,4% igralci, ki so bili stari 24 let. Z 8,5% sledijo igralci, stari 21, 23 in 29 let. Za odstotek manj je bilo igralcev starih 25 in 28 let, 5,7% je bilo igralcev, ki so bili stari 20 let, za odstotek manj je bilo starih 31 let, 3,8% je bilo tistih, ki so bili stari 27 let, 2,8% je bilo starih 30 in 33 let, za 1,9% je bilo starih 18, 19 in 37 let, in 0,9% tistih, ki so bili stari 17, 34 in 36 let.

Slika 4. Zakonski stan (%)

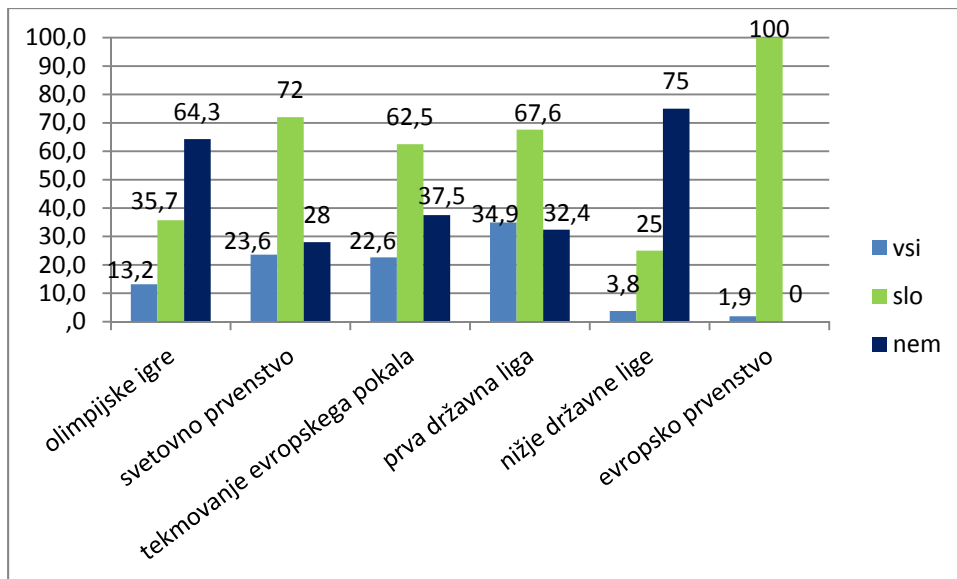
Slika 4 prikazuje odstotek samskih, poročenih, v partnerstvu ali ločenih. Prevladujejo samski s 35,8 % (38 anketiranih), od katerih je 65,8 % igralcev iz slovenskih klubov in 34,2 % iz nemških klubov. Sledijo poročeni s 34,0% (36 anketiranih), od katerih je 55,6 % igralcev iz Slovenije in 44,4 % igralcev iz Nemčije. V partnerstvu jih je 29,2% (31 anketiranih), od tega 64,5 iz Slovenije in 35,5 iz Nemčije. Odstopa le en ločen igralec, ki je igral v Sloveniji in sicer le-ta predstavlja 0,9% anketiranih. Večje odstopanje je opaziti v samskih in tistih, ki so bili v partnerstvu.

Slika 5. Izobrazba (%)

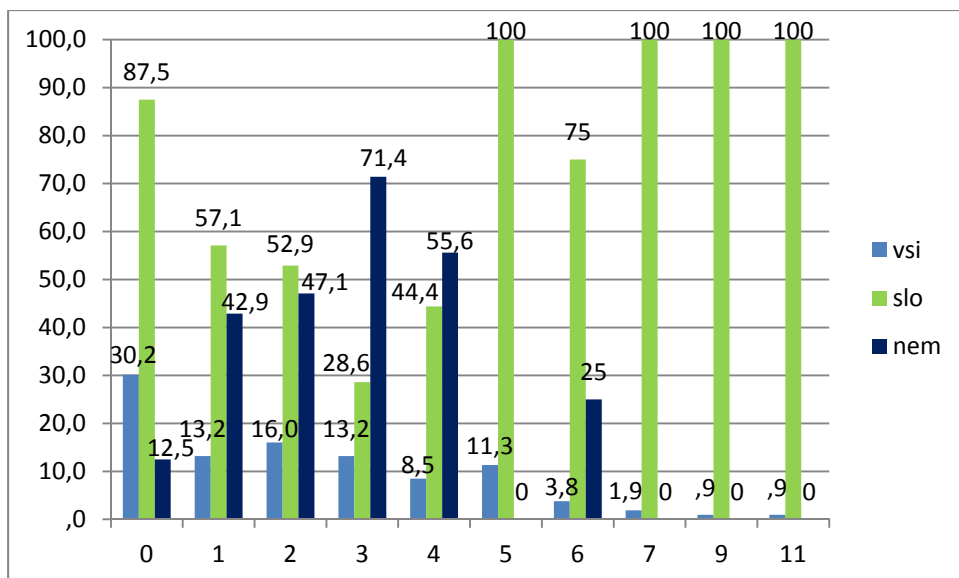
Slika 5 prikazuje izobrazbo anketiranih. Z velikim odstotkom prednjačijo tisti, ki imajo dokončano srednjo šolo in sicer 62,3% (66 rokometašev), od tega je 69,7% tistih iz slovenske lige in 30,3% igralcev iz nemške lige. Sledi 13,2% tistih, ki so končali višjo šolo (14 rokometašev), od tega jih je 42,9% iz slovenske lige in 57,1% iz nemške lige. 9,4% je tistih, ki so končali visoko šolo oz. fakulteto (10 rokometašev), od tega 70% iz slovenske lige in 30% iz nemške lige. 6,6% rokometašev je končalo poklicno šolo (7 rokometašev), od tega 71,4% iz slovenske lige in 28,6% iz nemške lige. 5,7% je bilo takih, ki so dokončali osnovno šolo (6 rokometašev), od tega 33,3% iz slovenske lige in 66,7% iz nemške lige. 2,8%, torej trije anketirani so končali magistririj oz. specializacijo, vsi iz nemške lige. Izobrazba je za primerjavo težji kriterij saj imajo v Nemčiji in drugod v Evropi od koder prihajajo igralci, drugačen sistem izobraževanja. Druga izobraževanja je končalo 11 igralcev in sicer 6 igralcev iz slovenske lige od katerih jih je 5 končalo trenersko izobraževanje, eden je končal izobraževanje za naziv vaditelj plavanja. Vseh 5 igralcev iz nemške lige je končalo trenersko izobraževanje.

Slika 6. Tekmovanje – najvišji rang

Slika 6 nam kaže zanimiv podatek o najvišjem rangu tekmovanja, ki so ga igralci v karieri dosegli. Rezultate moramo gledati povezano saj gre odstotek v prid igralcem iz slovenske lige v rubrikah evropsko prvenstvo, svetovno prvenstvo in tekmovanje evropskega pokala gotovo na račun rubrike »olimpijske igre« kar pomeni, da so se nemški igralci, ki so igrali tako na evropskih in svetovnih prvenstvih ter tekmovanjih evropskega pokala, redno uvrščali na olimpijske igre in so zato v tolikšni prednosti pri tem odgovoru. Za igralce iz slovenske lige, kjer prevladujejo Slovenci, je bil najvišji nivo evropsko ali svetovno prvenstvo oziroma za nekatere tekmovanja evropskih pokalov in so v teh kategorijah v prednosti. Enako velja za tekmovanje v prvi državni ligi saj je v nekaterih klubih izrazito veliko zelo mladih igralcev, ki še niso igrali v tekmovanjih na višjem nivoju. Pri odgovoru »nižje državne lige« pa pomeni, da je odstotek nemških igralcev višji na račun kluba, ki je nastopal v drugi nemški ligi in zatorej igralci iz tega kluba v večini še niso igrali v tekmovanju na višjem nivoju.

Slika 7. Število prestopov

Na sliki 7 je vidna razlika o številu prestopov, ki so jih igralci nemške ali slovenske lige v karieri opravili. Izjemno visok odstotek v prid igralcem slovenske lige v rubriki »0 prestopov« gre predvsem na račun enega kluba iz slovenske lige, kjer večina igralcev še ni prestopila, sicer pripisujem razliko v rubrikah 5,6,7,9 in 11 prestopov dejstvu, da igralci v nemški ligi, zaradi boljše ekonomske situacije in tudi siceršnje boljše organiziranosti v nemški ligi in klubih, nimajo želje po večjem številu prestopov.

2.2 Vzorec spremenljivk

Spremenljivke, ki so bile ključne:

- socialno demografske značilnosti (starost, zakonski stan, stopnja izobrazbe, itd.)
- prestopi igralcev (iz katerega dela Evrope je prišel),
- starost igralca ob prestopu,
- število prestopov v karieri posameznega igralca,
- dejavnik, zaradi katerega se igralec odloči za prestop.

2.3 Metode obdelave podatkov

Uporabila sem osnovne metode statistične obdelave podatkov. Podatke sem obdelala v računalniškem programu za statistiko SPSS in jih v Excel-u pretvorila v grafe.

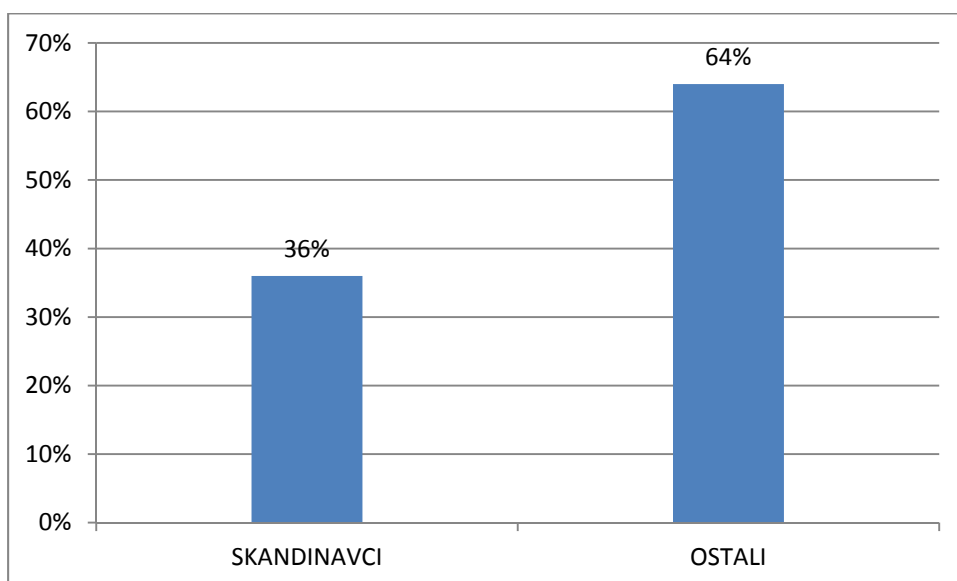
3 REZULTATI Z RAZPRAVO

Rezultati raziskave so pojasnjeni s pomočjo grafov, ki omogočajo lažjo predstavo in tekstovno, kjer so pojasnjeni morebitni vzroki za rezultat. Bolj podrobno so obravnavani rezultati, ki se tičejo (potrjujejo ali zavračajo) posamezne hipoteze. Postavljenih je bilo sedem hipotez in v nadaljevanju je torej za vsako posamezno hipotezo zapisano ali so rezultati anketirancev potrdili ali zavrnilih hipotezo. V razpravo sem torej vključila morebitne razloge zakaj je neka hipoteza potrjena oz. kakšni so morebitni razlogi za nasprotno.

3.1 Rezultati, vezani na postavljene hipoteze

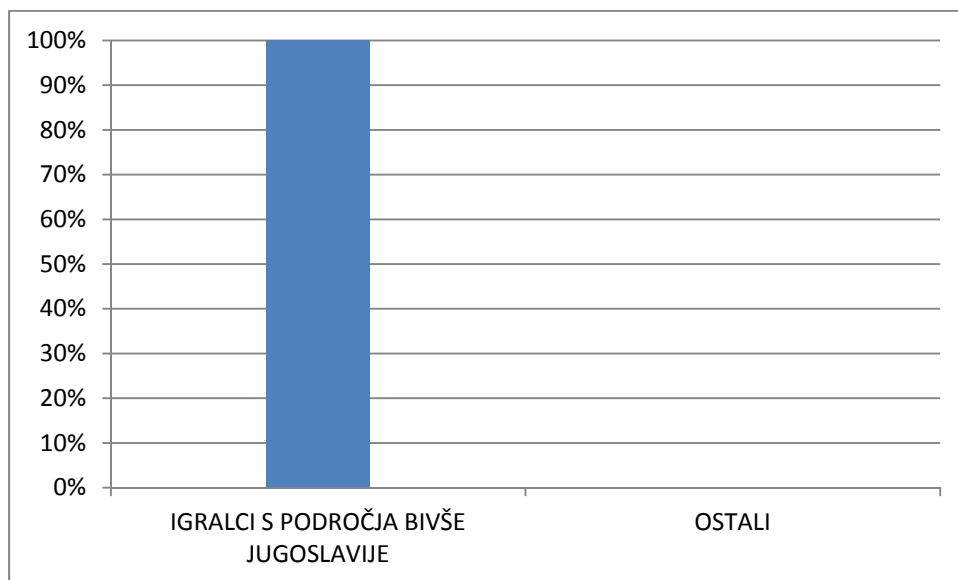
Od sedmih postavljenih hipotez dve nista potrjeni, ostalih pet je potrjenih kar je prikazano in pojasnjeno na naslednjih straneh.

H1, ki pravi: med tujimi igralci, ki igrajo v Nemčiji, prevladujejo igralci iz Skandinavije, ni potrjena in sicer je od 25 tujcev le 9 tistih, ki prihajajo iz Skandinavije. V odstotkih to pomeni, da je Skandinavcev 36 %. Hipoteza je bila očitno zastavljena z ozirom na nekatere klube s severa Nemčije v katerih navidezno prevladujejo Skandinavci a je očitno, da gledano v celoti to ne drži.

Slika 8. Odstotek igralcev iz Skandinavije, ki igrajo v Nemčiji

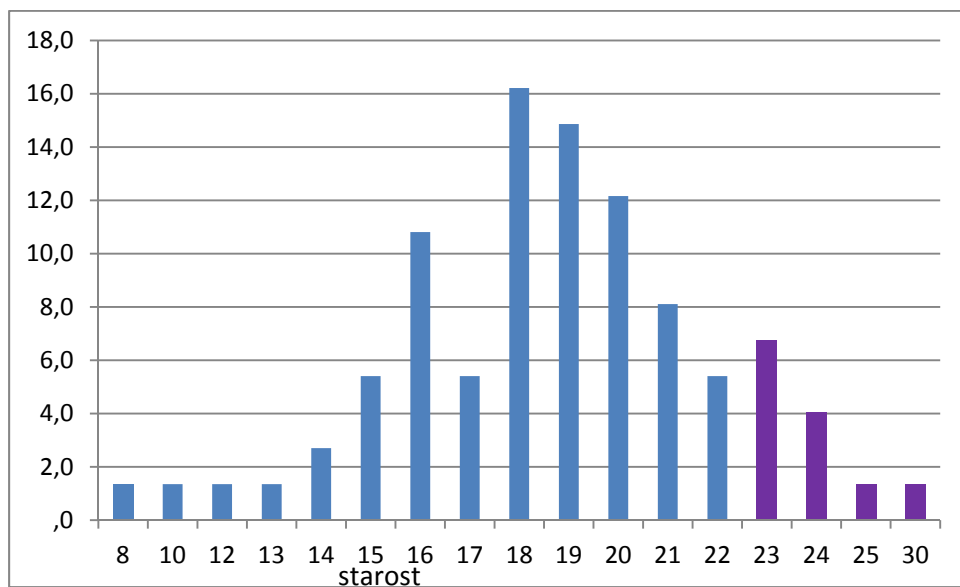
H2, ki pravi: med tujimi igralci, ki igrajo v Sloveniji, prevladujejo igralci s področja bivše Jugoslavije je potrjena in sicer je vseh 10 anketiranih tujih igralcev, ki so igrali v Sloveniji v sezoni 2008/09 iz držav bivše Jugoslavije.

Slika 9. Odstotek igralcev s področja bivše Jugoslavije, ki igrajo v Sloveniji

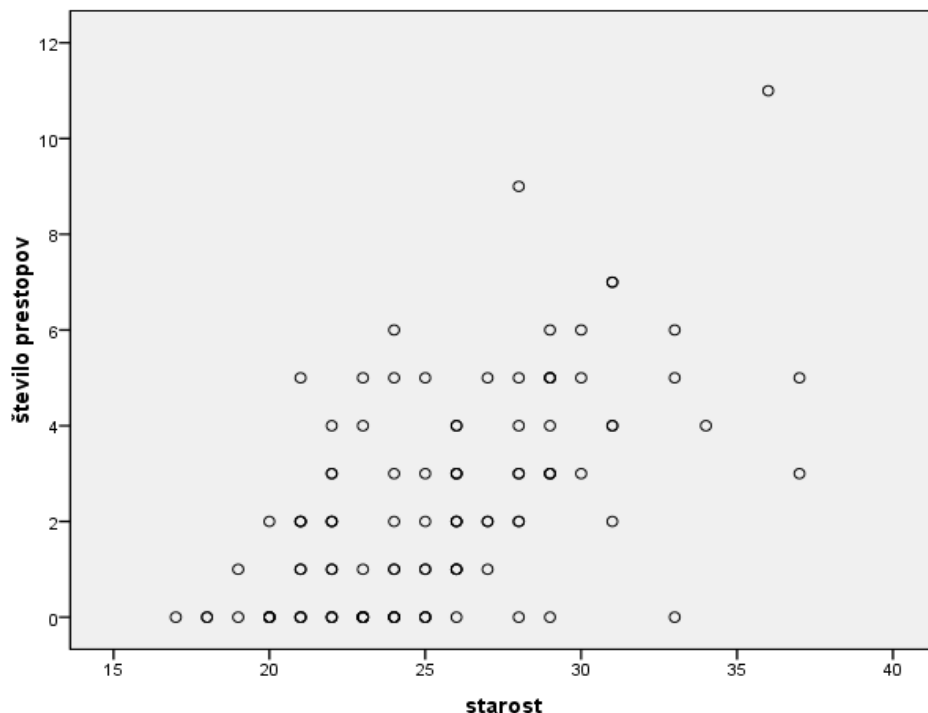
H3, ki pravi: v Nemčiji tuji igralci, ki prestopijo v nemški klub, ostanejo v tem klubu dlje časa kot tisti igralci, ki pridejo v slovenski klub kot tujci, je potrjena. Tuji igralci, ki prestopijo v nemški klub ostanejo v tem klubu v povprečju 2,4 sezone, igralci, ki kot tujci prestopijo v slovenski klub pa v tem klubu ostanejo v povprečju 2,1 sezone. Tu sem pričakovala višjo razliko v prid nemških klubov saj menim, da igralci v nemški ligi nimajo želja v smislu menjave kluba zaradi slabih ekonomskih in organizacijskih razmer v klubih v nemški ligi.

H4, ki pravi: za prvi prestop se igralci odločajo do 22. leta starosti, je potrjena. Kot je razvidno iz slike 10, je tistih igralcev, ki so prvič prestopili do 22. leta, 86,5% (vsi modro obarvani stolpci).

Slika 10. Starost igralcev ob prvem prestopu (%)

H5, ki pravi: starejši kot so igralci, večkrat so v karieri prestopili iz kluba v klub, je potrjena. Ob vsakokratnem prestopu povprečna starost namreč narašča. Narašča tudi starost najmlajših igralcev, ki se odločijo za prestop.

Slika 11. Število prestopov ob določeni starosti

H6, ki pravi: najmočnejši dejavnik, zaradi katerega se rokometaši po 28. letu odločijo za prestop v drug klub, je zaslužek, ni potrjena saj se je pokazalo, da to drži v 50 %.

H7, ki pravi: najmočnejši dejavnik, zaradi katerega se rokometaši stari do 20 let odločijo za prestop v drug klub, so boljši pogoji za razvoj kariere, je potrjena saj se je pokazalo, da kar 75,9% igralcev do 20. leta starosti prestopi v drug klub zaradi boljših pogojev za razvoj kariere.

3.2 Rezultati, vezani na pričetek ukvarjanja z roketom

Pri pričetku ukvarjanja z roketom me je predvsem zanimala starost in vzroki, ki so igralce prepričali da so se pričeli ukvarjati z roketom. Tu sem videla možnost poiskati načine kako bi se dalo vplivati na bolj množično udeležbo najmlajših na rokometnih igriščih.

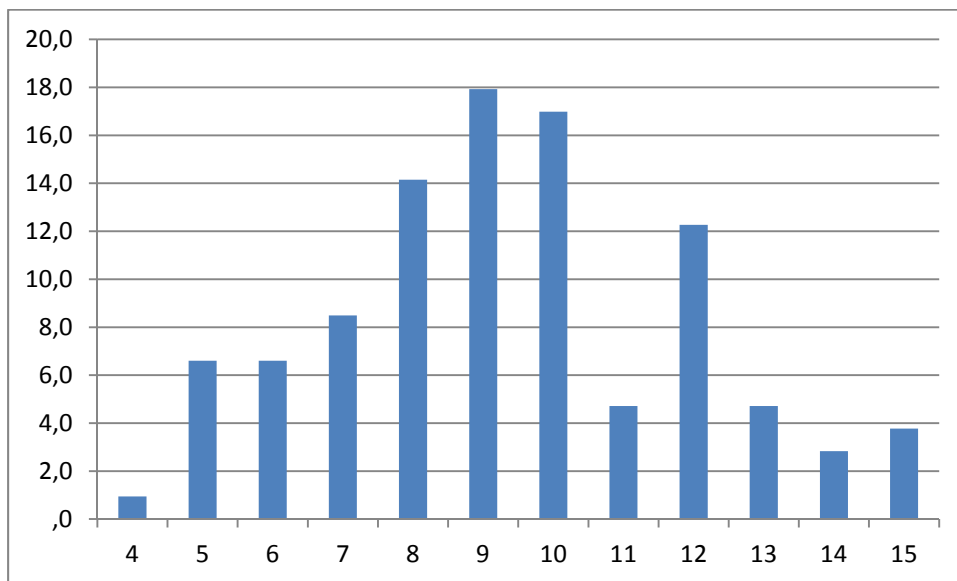
3.2.1 Pričetek ukvarjanja z roketom

Pri vprašanju o pričetku ukvarjanja z roketom, sem igralce spraševala o starosti ob pričetku ukvarjanja z roketom in vzrokih za začetek ukvarjanja z roketom. Pri rezultatih, vezanih na vzroke je pomembno, da bi iz rezultatov znali razbrati področja, na katera bi lahko posredno rokometni delavci vplivali in tako pridobili čim več najmlajših na rokometna igrišča. Velik prirast najmlajših se je zgodil po Evropskem prvenstvu leta 2004 v Sloveniji a trenda na žalost nismo znali obdržati in kasneje se je zopet zgodil upad mladih, ki so prihajali v roket. Seveda je nemogoče pričakovati da bi pogosto organizirali velika tekmovanja a več pojavljanja v medijih tako rokomet kot panoge in tudi posameznih igralcev, bi zagotovo prineslo rezultate.

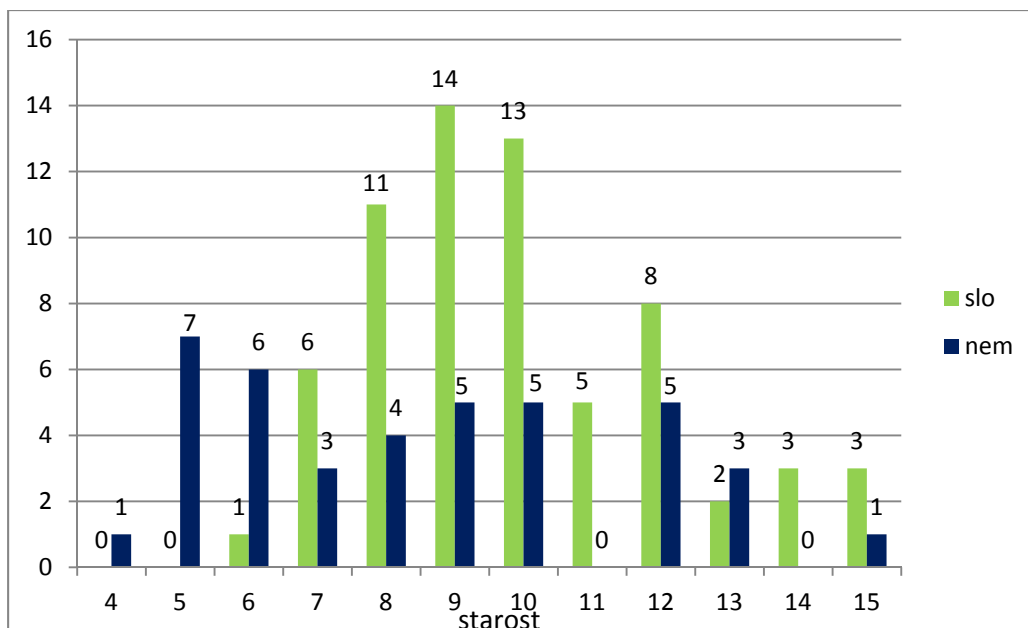
3.2.1.1 Starost ob pričetku ukvarjanja z roketom

Starost sem obravnavala dvakrat in sicer je na sliki 12a obravnavan odstotek pri določeni starosti vseh anketiranih skupaj, na sliki 12b pa so ločeni rokometaši, ki so igrali v Sloveniji (zeleno barvo) in rokometaši, ki so igrali v Nemčiji (temno modra barva). Pri primerjavi (slika 12b) je obravnavano število rokometašev, ki so se pri določeni starosti pričeli ukvarjati z roketom.

Slika 12a. Starost ob pričetku ukvarjanja z roketom

Presenetil me je rezultat, da so se anketirani igralci z roketom pričeli ukvarjati razmeroma pozno. Kot je razbrati s slike 11a, se jih je skoraj polovico pričelo ukvarjati z roketom med osmim in desetim letom 49,1%. Še bolj presenetljivo sledijo z 12,3 % anketirani, ki so se z roketom pričeli ukvarjati pri šele 12. letih. Rezultat verjetno sledi dejstvu, da še vedno velja, da za ekipni šport ni potrebno pričeti tako zgodaj kot v individualnih športih. Po drugi plati pa lahko tu iščemo vzroke zakaj imamo občutek, da se otroci odločajo za druge športe in tako druge športne panoge privabijo otroke v svoje vrste preden se utegnejo odločit za roket. To ne pomeni, da bi naj se spustili v »boj« z individualnimi športi kdo bo prej privabil otroka v posamezno panogo temveč jim je vsekakor čim prej potrebno ponuditi roket kot enega od športov, ki lahko razveseljuje že najmlajše. Še nekaj več lahko razberemo s slike 12b, ki prikazuje primerjavo med igralci iz nemške in slovenske lige.

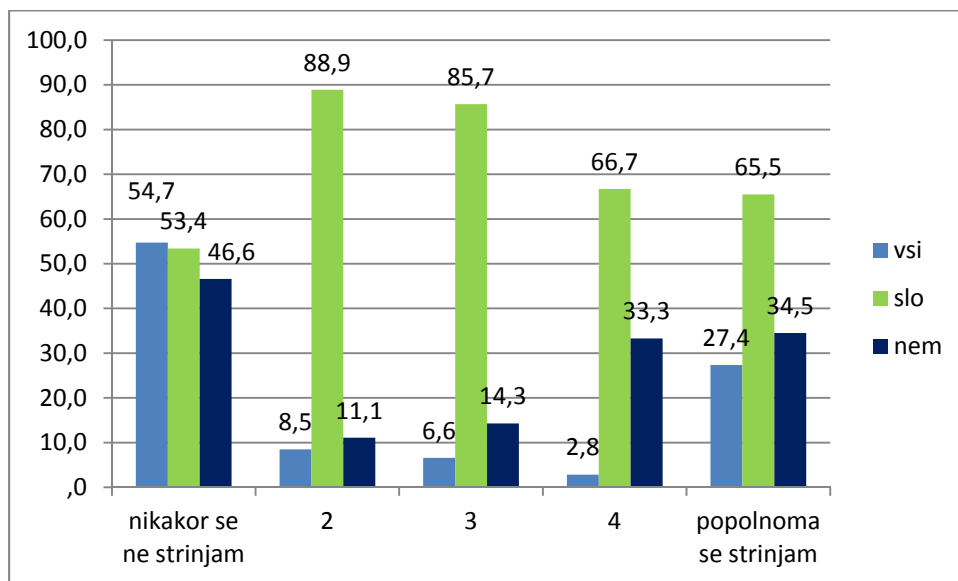

Slika 12b. Primerjava v številu igralcev ob določeni starosti

S slike 12b je jasno videti, da so igralci iz nemške lige skozi vsa starostna obdobja približno v istem številu pričnjeni z ukvarjanjem z roketom, pri igralcih iz slovenske lige pa je videti velika nihanja v številu vključenih v roketom ob določeni starosti. Zanimiv je predvsem podatek, da je pri starosti 5 let pričelo z roketom 7 igralcev iz nemške lige, iz slovenske pa še nihče. Podoben rezultat je viden pri starosti 6 let saj je takrat pričelo roketom igrati 6 igralcev iz nemške lige in le eden iz slovenske. Tu je, menim, mogoče zapolniti vrzel in sicer z bolj množičnim vključevanjem v mini roketom v prvi triadi osnovne šole. V tej smeri je v zadnjih letih veliko pripomogel mini roketom, ki bolj organizirano navdušuje in hkrati prepričuje otroke in njihove starše zakaj izbrati prav to športno panogo. Nogomet ali denimo košarka sta v organiziranosti pri najmlajših prehitela roketom in tako z različnimi tekmovanji, prirejenimi za najmlajše, privabila veliko potencialnih rokometišev v svoje vrste. Kot rečeno se je trend precej izboljšal zahvaljujoč mini roketom in tako verjamem, da nam v prihodnosti ne bo potrebno trepetati za najmlajše rokometišev, ki nam kasneje omogočajo boljšo selekcijo.

3.2.1.2 Vzroki za začetek ukvarjanja z roketom

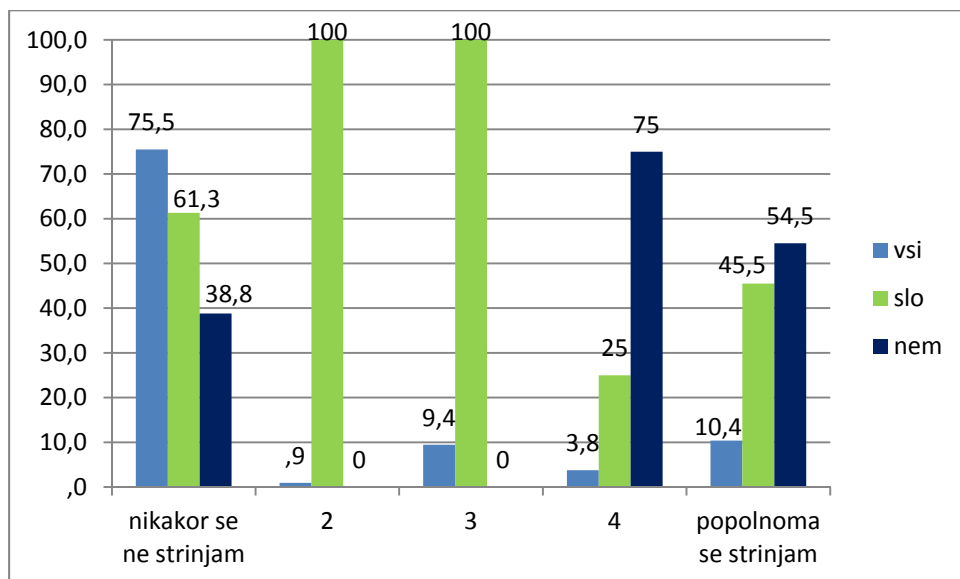
V anketnem vprašalniku so anketiranci imeli na voljo sedem možnih odgovorov in sicer: eden od staršev se je ukvarjal s športom, brat/sestra se je ukvarjal/a s športom, prijatelji so se ukvarjali z roketom, spodbudili so me športni pedagogi v šoli, želel sem slediti športnemu idolu, veselje do rokometne igre in odgovor drugo – napiši.

Slika 13. Eden od staršev se je ukvarjal s športom (%)

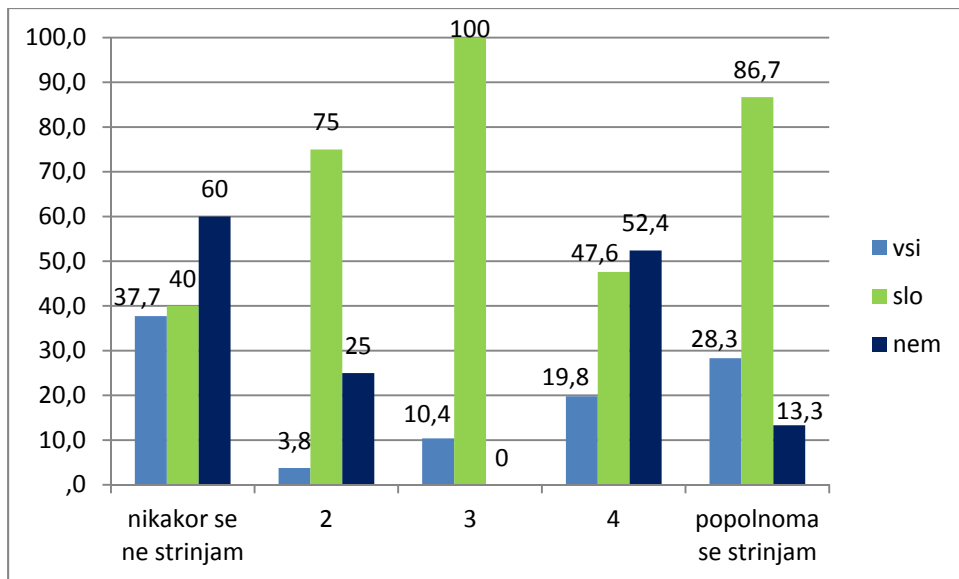
Kot vidimo, ukvarjanje s športom enega od staršev, ne vpliva bistveno na otrokovo odločitev za ukvarjanje z roketom. Je pa rezultat pomemben z vidika odgovorov igralcev iz slovenske lige saj je na njih to, v primerjavi z igralci iz nemške lige, vplivalo v precej večji meri. Tu je mogoče storiti veliko v smislu vplivanja na starše, da bi vendarle v večji meri spodbujali svoje otroke naj se pričnejo ukvarjati z roketom. Starši bi morali dajati zgled in se, četudi »samo« rekreativno, ukvarjati s športom in na ta način otroka usmeriti v šport, zlasti roket. V Sloveniji je v roketu za odrasle sicer malo storjenega saj neke rekreativne lige niso organizirane in tako se tudi bivši igralci po zaključku kariere ne ukvarjajo z roketom. Na Danskem denimo je organiziranih ogromno lig za rekreativne igralce, ki imajo tudi svoja tekmovanja in tako je praktično v vsaki vasi pogosto organizirana rokometna tekma kjer je prisotnih veliko gledalcev, ki nato svoje otroke navdušijo za roket. Pomembno dejstvo seveda je, da je roket na danskem mnogo bolj popularen kot v Sloveniji in ima bistveno več aktivnih igralcev a se da tudi na tem področju veliko storiti. Ena rešitev se kaže v

promociji rokometu na mivki kjer bi lahko tekmovali tudi tisti tako rekoč upokojeni rokometarji in bi na ta način promovirali rokomet.

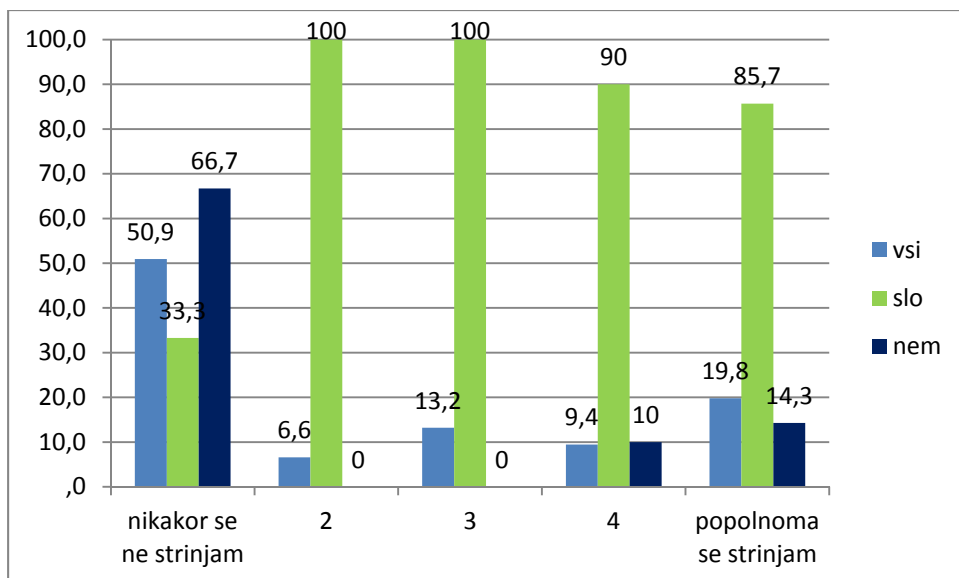
Slika 14. Brat/sestra se je ukvarjala s športom (%)

Ta rezultat se mi je zdel presenetljiv saj je po izkušnjah mnogih prijateljev in tudi po lastnih izkušnjah bistveno vplivalo na ukvarjanje s športom prav dejstvo, da je bil brat ali sestra športnik/ca. Četudi za samo nekaj odstotkov igralcev slovenske lige, ki se s trditvijo popolnoma strinjajo, menim, da je potrebno spodbujati mlade, da vključujejo v šport tudi svoje sestre ali brate. Bratje in sestre so očitno bolj vplivali na igralce iz nemške lige tako da je očitno to lahko bolj pomemben dejavnik zato menim, da je potrebno zapolniti to vrzel.

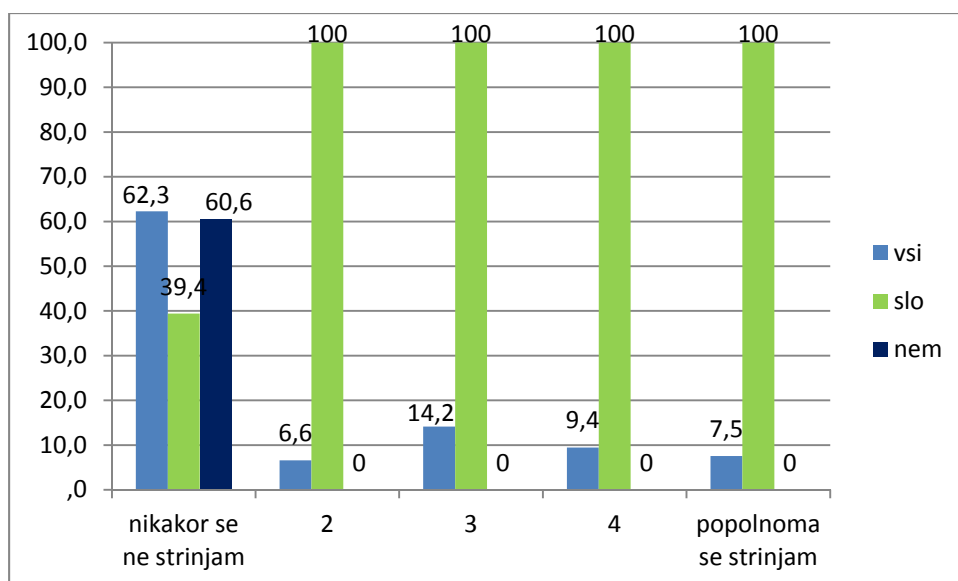
Slika 15. Prijatelji so se ukvarjali z roketom (%)

Tu je videti, da so prijatelji eden bolj izstopajočih faktorjev zakaj se otrok odloči za roket, zlasti pri igralcih slovenske lige. Na ta faktor lahko v praksi vplivajo predvsem trenerji najmlajših selekcij, še bolj pomemben se zdi vpliv na igralce mini rokometaja saj je tam druženje izpostavljeno bolj kot v starejših kategorijah. Otroci, ki imajo na vadbeni uri poleg sebe svojega prijatelja, bodo manj dovzetni za morebitne dejavnike, ki bi jih utegnili odvrti od vadbe. Bolj bodo osredotočeni na sodelovanje, lažje in hitreje bodo dojemali elemente igre skratka proces vključevanja v novo sredino je na ta način uspešnejši. Pomembno je tudi dejstvo, da navadno želimo najlepše trenutke deliti ravno s prijatelji zato je tudi s tega vidika dobro, da ima otrok ob sebi prijatelje, s katerimi deli uspešne trenutke, ki jih doživi na igrišču, po drugi strani pa da ga prijatelji spodbujajo ob neuspehih, ki se zgodijo.

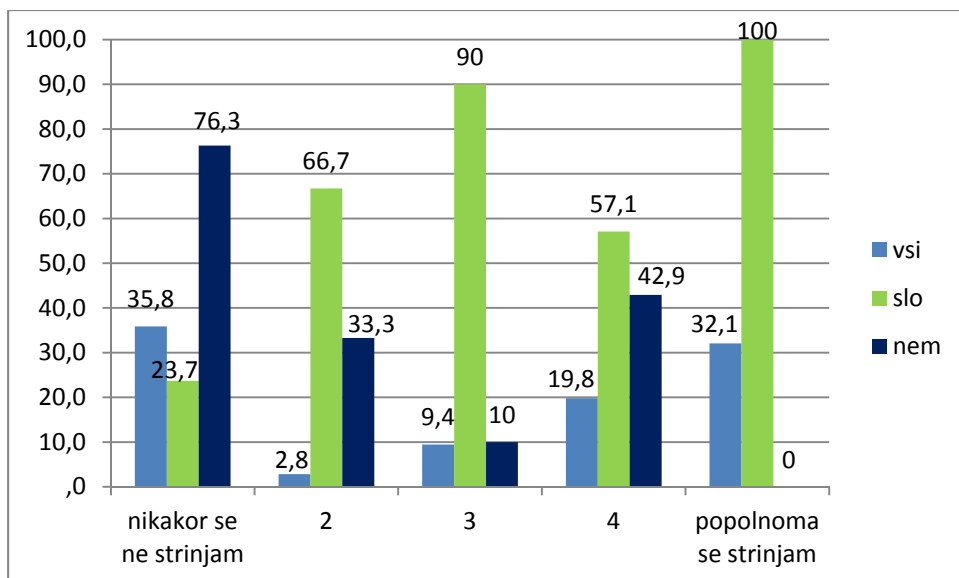
Slika 16. Spodbudili so me športni pedagogi v šoli (%)

Na tem področju je, po mojem mnenju, mogoče storiti mnogo več. Vemo namreč, da imajo športni pedagogi v šoli dober vpogled v otrokov razvoj saj ga spremlja vsa leta šolanja. Športne pedagoge v šolah bi zato morali motivirati, da bi, ob opaženi nadarjenosti otroka, bili povezani s trenerji in na ta način otroka usmerili v roketmet. V dobro razvitih roketmetnih okoljih je povezava pedagog – trener delovala že v preteklosti in tako je tudi danes, v okoljih kjer roketmet ni na vrhu lestvice uspešnih in popularnih športov pa je moč storiti še veliko v dobro roketmeta. Seveda je razumljivo, da v kolikor je bil športni pedagog nekoč sam roketmetaš, bo nagnjen k iskanju mladih talentiranih roketmetašev tudi kot športni pedagog v šoli a menim, da je tudi med pedagogi, ki ne izhajajo iz roketmetnih vrst, potrebno roketmet promovirati kot eno najuspešnejših športnih panog v Sloveniji in tudi s tem opravičevati željo po večjem vključevanju otrok v roketmet.

Slika 17. Želel sem slediti športnemu idolu (%)

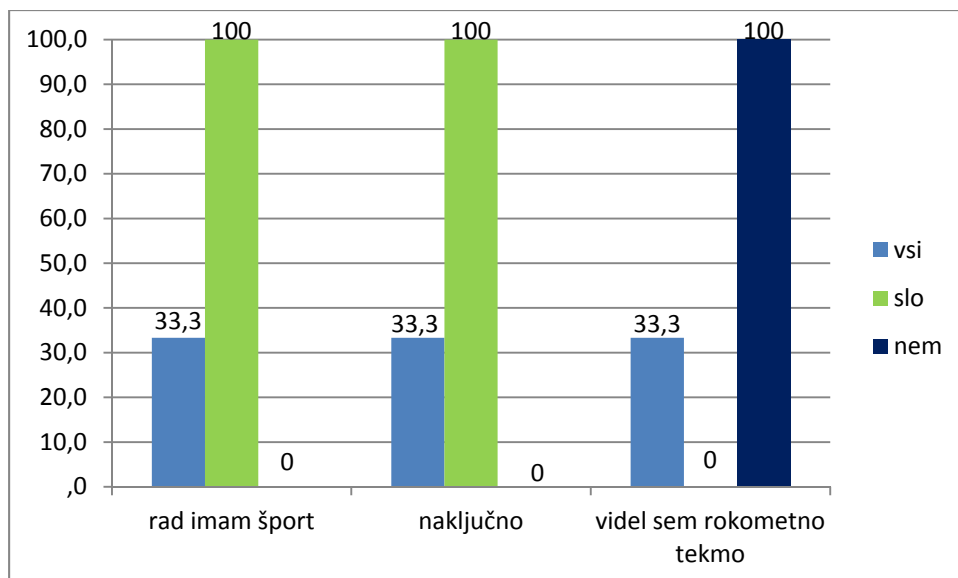
Tudi odgovori anketirancev na to vprašanje so me presenetili saj je so športni idoli lahko pomemben dejavnik ob odločitvi tako otroka kot tudi staršev v katero panogo bodo vključili otroka. Morda je rezultat takšen zato ker, ko so ti igralci pričenjali svojo športno pot, ko v Sloveniji ni bilo igralcev, ki bi veljali za nekakšne zvezdnike in bi na ta način predstavljali idol mladim. So pa navkljub nizkemu skupnemu odstotku, v primerjavi z igralci nemške lige, igralci iz slovenske lige izrazili strinjanje s to tezo in četudi ni bilo slovenskih igralcev, ki bi predstavljali vzor, so se morda zgledovali po tujih zvezdnikih. Danes je v Sloveniji veliko igralcev, ki so uspeli kot rokometiši prodreti med zvezdnike in so tako tudi predstavljeni v medijih. Ravno mediji pa so tisti, ki lahko pripomorejo k promociji uspešnih rokometišev, ki bi predstavljali idol mladim in jih na ta način privabili na rokometna igrišča. Morda je del »krivde« pripisati tudi temu, da je Slovenija po površini izredno majhna in so vsi uspešni rokometiši tako ali drugače na dosegu rok kot radi rečemo in zato mladi nimajo občutka, da gre za prave zvezdnike. Zaradi majhnosti Slovenije je potrebno poskrbeti tudi za to, da se ti zvezdniki prebijejo iz lokalnih okolij. Velikokrat npr. zvezdnik iz kluba v Celju v Ljubljani promoviran kot zvezdnik iz Celja in ne Slovenije. Tudi pri mednarodno uspešnih rokometiših je potrebno storiti več za promocijo v Sloveniji. Tako je npr. Uroš Zorman promocijsko dobro izkoristil uspehe, ki ji je dosegel v tujini, na drugi strani pa npr. Vid Kavtičnik ob svojih vrhunskih uspehih tega ni storil v enaki meri. Seveda je odvisno od vsakega posameznika in njegove osebnosti a dejstvo je, da je bil Vid v času, ko je igral za nemški Kiel, večji zvezdnik v Nemčiji kot v Sloveniji.

Slika 18. Veselje do rokometne igre (%)

Tudi ta dejavnik je, kot odločilen, obkrožilo več kot polovica anketiranih (51,9%), če upoštevamo odgovora popolnoma se strinjam in odgovor, ki se nahaja neposredno ob temu. To lahko pomeni, da so se z rokometom predhodno srečali na različne načine. Najbolj pogosto je to, v okoljih kjer ima rokomet tradicijo in uspehe, v osnovnih šolah in tako jih rokometna igra prepriča, da se pričnejo ukvarjati z rokometom. Kot že omenjeno je tu bistven mini rokomet in tu lahko v nekaj letih že vidimo pozitivne rezultate saj je na sliki 18 videti, da je to med slovenskimi igralci pomemben dejavnik.

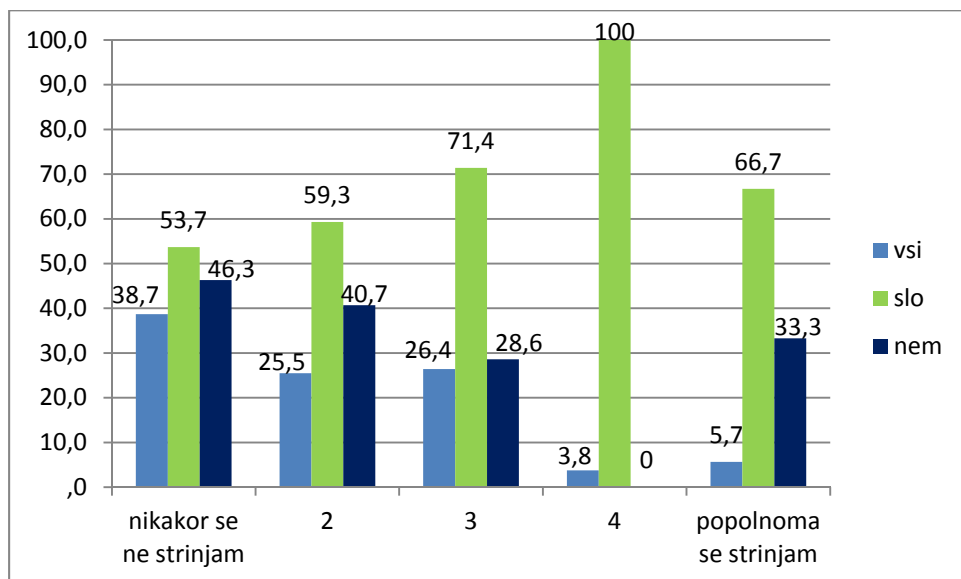

Slika 19. Drugi vzroki (%)

Kot druge vzroke so razlog za pričetek ukvarjanja z roketom obkrožili samo trije anketiranci. Razlog »videl sem rokometno tekmo« je navedel igralec iz slovenske lige in namiguje na to, da bi bilo vredno gledalcem ponuditi še več rokometne preko televizijskih prenosov in večjo promocijo rokometne lige in drugih tekmovanj z namenom, da bi si družine ogledale tekme v živo. Odgovor »naključno« je prav tako navedel igralec iz slovenske lige in lahko pomeni praktično karkoli zato je težko ugibati do kakšnega naključja je prišlo, odgovor »rad imam šport« pa je navedel igralec iz nemške lige in se zdi preveč posplošen, da bi ugotavljali povezavo s pričetkom ukvarjanja ravno z roketom. Trije anketiranci, ki so navedli druge vzroke, so tudi premajhen vzorec da bi tu iskali vzroke, ki bi v širšem smislu pripomogli k večjemu številu mladih, ki se odločajo za roket.

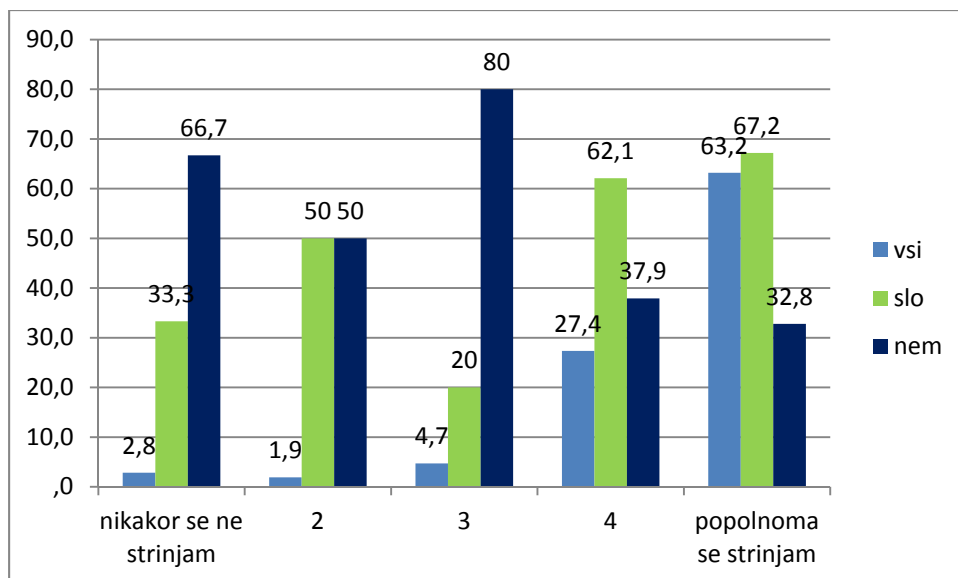
3.2.2 Dejavniki zaradi katerih ostajate v rokometu

V anketnem vprašalniku so anketiranci imeli na voljo sedem možnih odgovorov in sicer: želja po prepoznavnosti, želja po uspehu, želja zastopati državo na velikih tekmovanjih, zaradi morebitnega zaslužka, ker rad tekmujem in zmagujem, ker menim, da je rokomet tisto kar najbolje znam in drugo, kjer so imeli možnost navesti povsem individualne dejavnike. Branje rezultatov bi bilo morda bolj smiselno v kolikor bi igralci v anketi morali navesti tudi starost, ko so se odločili ostati v rokometu. V različnih obdobjih bi gotovo našli različne dejavnike, ki so jih prepričali ostati v rokometu.

Slika 20. Želja po prepoznavnosti (%)

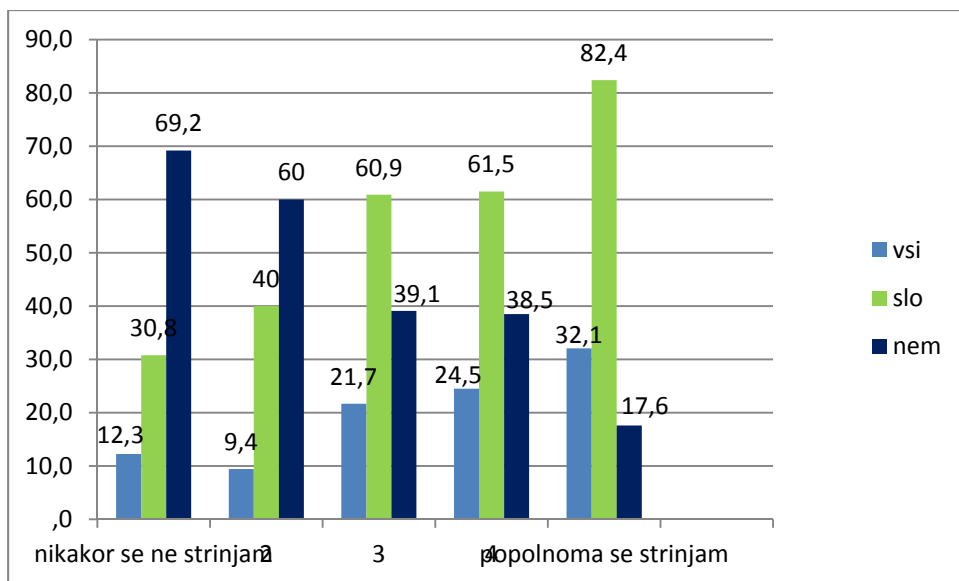
Želja po prepoznavnosti naj jih nebi vodila k odločitvi, da ostanejo v rokometu. Verjetno gre to pripisati dejstvu, da rokomet ni tako zelo promoviran kot šport kjer so uspešni rokometiši prepoznavni in jim to prinaša določene pozitivne učinke v življenju. Verjetno je res tudi to, da otrok ne razmišlja o prepoznavnosti kot taki. Je pa zanimivo, da so se igralci iz slovenske lige v primerjavi z nemškimi v precej večjem odstotku strinjali s trditvijo, da so ostali v rokometu zaradi želje po prepoznavnosti.

Slika 21. Želja po uspehu (%)

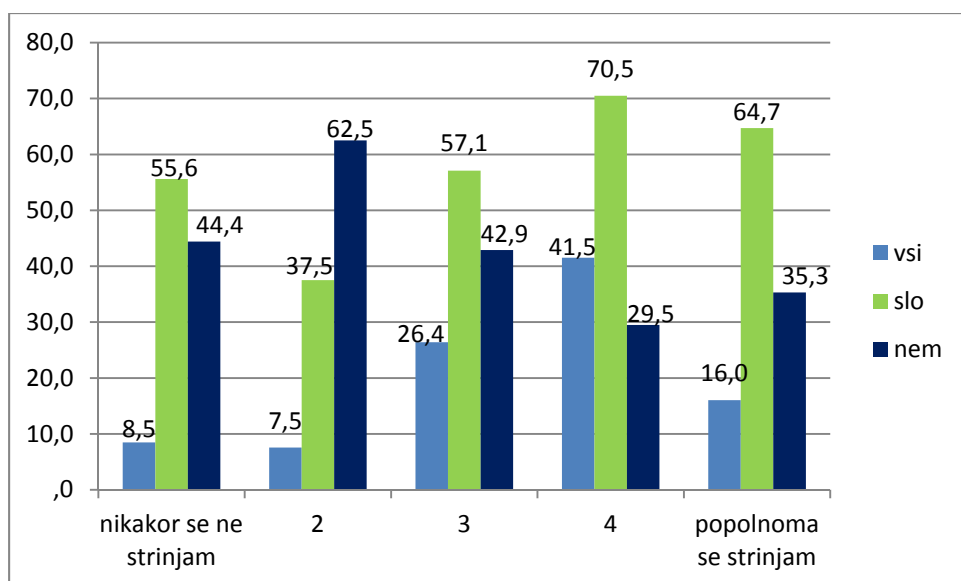
Rezultat kot vidimo na zgornji sliki ni presenetljiv saj je 90,6 % anketirancev pokazalo popolno strinjanje ali pa z oceno 4 ocenjeno strinjanje s to trditvijo. Da želijo biti otroci uspešni, ni presenetljivo, še posebej velja to za dečke, ki se že po naravi želijo ves čas dokazovati in tekmovati z vrstniki. Četudi se še ne zavedajo kaj uspeh dejansko pomeni, jim le – ta prinaša neko notranje zadovoljstvo in priljubljenost med vrstniki. Kasneje, ko jim uspeh prinaša tudi materialne dobrine pa je seveda toliko bolj jasno, da je želja po uspehu kvečjemu večja kot v rani mladosti. Želja po uspehu lahko v različnih starostih pomeni različne vrednote tako je odvisno ne samo od starosti temveč tudi od posameznika kako interpretira uspeh. Zanimivo je, da so se v precej večjem odstotku v prid tej trditvi odločali igralci slovenske lige saj se mi zdi, da je želja po uspehu v športu nekaj kar vodi otroke praktično po celem svetu.

Menim, da tu ni iskati nekih načinov kako izboljšati stanje, ki vlada v slovenskem moškem rokometu kar se tiče števila mladih, ki se odločajo ostati v tem športu.

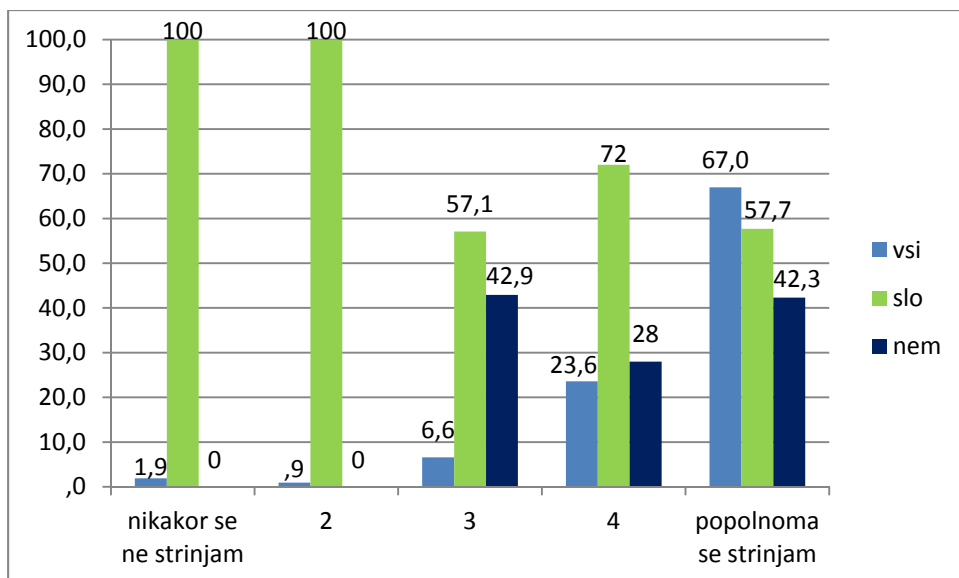
Slika 22. Želja zastopati državo na velikih tekmovanjih (%)

Kot razberemo iz slike 21, je želja zastopati državo na velikih tekmovanjih prav tako v veliki meri odločilen dejavnik zakaj se mladi odločajo ostati v rokometu. Povsem razumljivo je namreč, da želi vsak otrok ali mladostnik, ki se ukvarja s športom, nekoč zastopati svojo državo na velikih tekmovanjih. Večina navdušenih za šport je, ob spremljanju velikih športnih tekmovanj kot so Olimpijske igre ali pa Svetovna ali Evropska prvenstva, v mladosti imela željo zastopati svojo državo na velikem tekmovanju. Sprva verjetno niti ni pomembno v kateri panogi, da bi le uspeli priti na veliko tekmovanje, kasneje v mladosti pa lahko prepriča tudi dejstvo, da je v nekaterih panogah lažje priti v reprezentanco in na veliko tekmovanje kot v drugih. V Sloveniji konkurenca ni tako velika kot v Nemčiji zato gre morda tudi tu iskati razloge zakaj so se nekateri anketiranci odločili ostati v rokometu. Tudi tu lahko v Sloveniji naredimo velik korak k večjemu številu rokometashev in sicer na vse mogoče načine promovirati slovenski rokomet in rokometashe, ko se uvrstijo in nastopajo na večjih tekmovanjih.

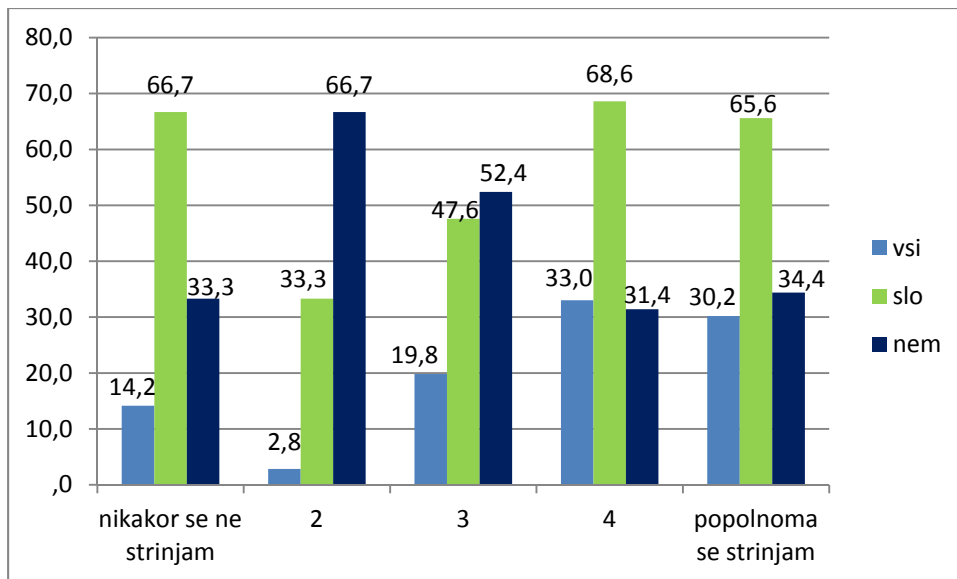
Slika 23. Zaradi morebitnega zaslužka (%)

Rezultat, ki je viden na zgornji sliki, je verjetno plod odločitve rokometišev, ki so se odločili ostati v rokometu razmeroma pozno torej v mladosti in ne v otroštvu saj otroci v morebitnem zaslužku ne iščejo bistvenih vzrokov za odločitve, ki jih sprejemajo na splošno kaj šele konkretno na športnem področju. Navkljub temu, da živimo v družbi, ki je ekonomsko usmerjena, je težko trditi da bi se otroci odločali za določen šport zaradi morebitnega zaslužka. Ni pa niti potrebno razpravljati o starosti, ko so zaradi tega razloga odločali za rokomet, bolj je pomembno to, da so bili časi, ko so se anketirani igralci odločali za rokomet, boljši v finančnem smislu na sploh. Takrat ni bilo slutiti finančne krize, zlasti v Nemčiji so imeli utemeljen razlog obetati si zaslužek a so se igralci slovenske lige v večjem številu odločali za ta odgovor v primerjavi s kolegi, ki igrajo v nemški ligi. Če posplošim, je bilo nekje pred desetimi leti, ko so bili anketiranci v povprečju stari okoli 15 let, stanje v rokometu z ekonomskega vidika v vzponu in takrat je bilo, zlasti v nemški ligi, računati na dober zaslužek povsem realno. Danes, ob ekonomski krizi, ki se je še nismo povsem otresli, je sicer zaslužek bistveno manjši a še vedno, v primerjavi z delovnimi mesti, ki jih opravljajo povsem običajni državljani, še vedno razmeroma dober. Sicer se mi ne zdi prava pot, da bi otroke s tem razlogom prepričevali, da ostanejo v rokometu a v kolikor jih tudi to prepriča, je bolje kot da gredo v druge športe.

Slika 24. Ker rad tekmujem in zmagujem (%)

Rezultat, ki je viden na sliki 24 je eden tistih, ki mu je potrebno posvetiti več pozornosti saj pomeni, da je potrebno že v otroških starostnih kategorijah pripravljati čim več tekmovanj. Četudi to niso tekmovanja pod okriljem krovnih organizacij temveč t.i. prijateljske ali trening tekme, je na ta način otrokom potrebno ponuditi čim več možnosti, da med seboj tekmujejo. Seveda to ne bo vedno pomenilo tudi zmagovanja a z izbiro enakovrednih nasprotnikov lahko trener pripomore k pravi meri tekmovalnosti in rivalstva med otroci tako znotraj ekipe kot tudi med ekipama. Tekme naj se v čim večji meri odvijajo tudi med samim treningom saj vemo, da se otroci največ naučijo prav preko igre same četudi igrajo proti vrstnikom iz iste ekipe. Čim več organiziranih tekmovanj tako s strani krovne organizacije kot tudi individualno med klubi ali posameznimi ekipami bo pripomoglo k večjemu številu mladih, ki se bodo odločali ostati v rokometu.

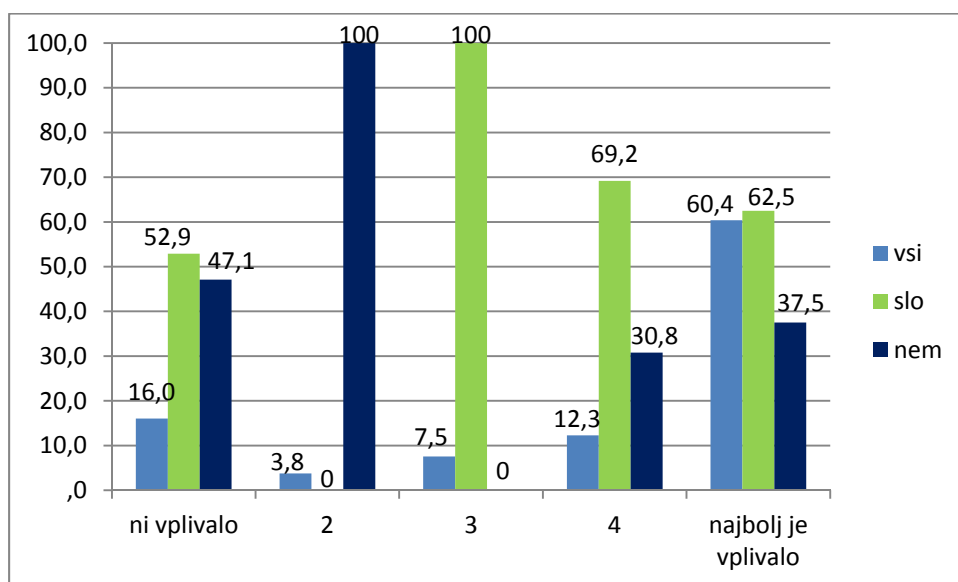
Slika 25. Ker menim, da je rokomet tisto kar najboljše znam (%)

Na sliki 25 je viden rezultat, ki kaže, da so anketirani v več kot 60% prepričani, da je rokomet tisto kar najboljše znajo in so se zato odločili ostati v rokometu. Da so se anketirani odločili za argument ker menijo, da je rokomet tisto kar najboljše znajo v tolikšni meri ni presenetljivo saj so verjetno do trenutka, ko so se odločali ostati v rokometu ali ne, že dosegli uspeh v klubu ali v reprezentancah mlajših selekcij in to je merljiv podatek, ki dokazuje, da so v rokometu uspešni in da ga dobro obvladajo. V tej starosti, ko navadno mladostniki niso visoko izobraženi in večino svojega časa posvečajo ravno rokometu, je to, ob uspehih, področje kjer so zares uspešni in jim daje poseben status tako v družbi vrstnikov kot tudi v družbi nasploh. Sama menim, da ta rezultat ne pomeni nekaj izrazito pozitivnega za slovenski rokomet saj kaže na ne prav veliko samozavest igralcev, ne glede na to, da gre verjetno za obdobje, ko mladostniku izrazito veliko pomeni biti uspešen v športu. Tudi na rokometnih igriščih veliko pomeni, če ima trener v ekipi igralce, ki so samozavestni in znajo tudi znanje z drugih področij vkomponirati v rokometno znanje in ga s pridom uporabiti na igrišču. Bolj širok spekter znanj kot krasi igralca, več lahko pokaže na igrišču in več situacij spontano reši v korist ekipe za kateri igra.

3.3 Rezultati vezani na matični klub

V povezavi z matičnim klubom me je predvsem zanimala starost ob odhodu iz matičnega kluba, ki je vezana tudi na H4 a sem se tu dotaknila tudi igralcev, ki v karieri še niso prestopili. Poleg starosti so pomembni vzroki za izbiro matičnega kluba in sicer so anketiranci imeli na voljo štiri ponujene vzroke, ki so bili: bližina doma, sloves kluba, prijatelji, s katerimi sem začel trenirati roket, odločitev staršev in kot peto možnost drugo torej so lahko navedli individualne vzroke za izbiro prvega torej matičnega kluba.

3.3.1 Vzroki za izbiro matičnega kluba

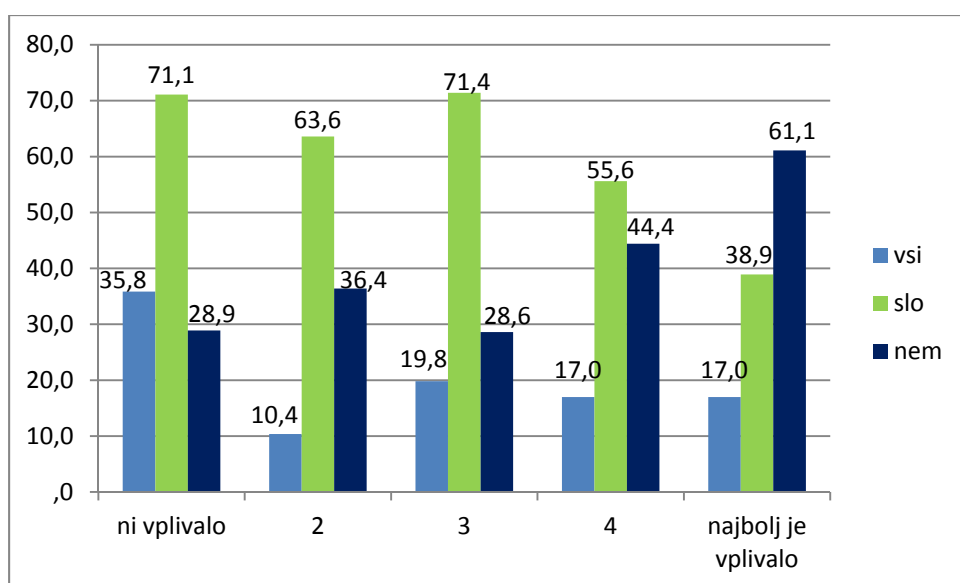

Slika 26. Bližina doma (%)

Kot kaže slika so se anketiranci v kar 60-ih odstotkih odločili za matični klub, ker je le – ta v bližini njihovega doma. Ta podatek nam da jasno vedeti, da je nujno potrebno imeti rokometne klube, četudi ne vrhunske po rezultatih in finančnih zmožnostih, tako rekoč v vsaki slovenski vasi. Tako na začetku otrokove športne poti damo vsakomur možnost, da se vključi v roket, ob kasnejšem napredku igralca pa ga kadar koli lahko napotimo v klub kjer so možnosti za njegov napredek večje in kjer lahko v čim večji meri izkoristi potencial, ki ga kaže. Morda se na prvi pogled zdi, da je roket v Sloveniji tudi v manjših krajih zelo razvit

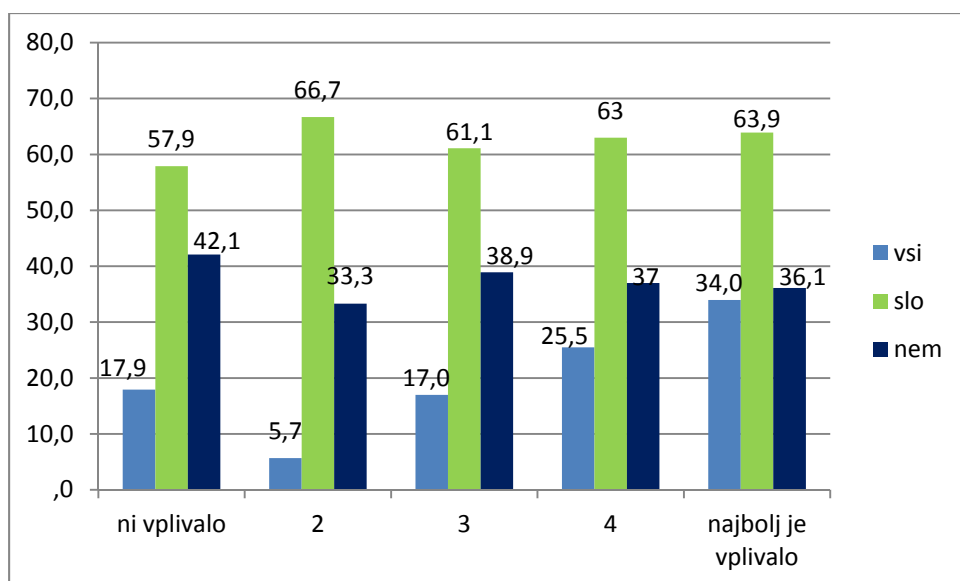

a v primerjavi z Nemčijo ali Dansko temu še zdaleč ni tako v kar sem se tudi sama prepričala. V prvi vrsti ni nujno imeti vrhunške strokovnjake v vsakem malem klubu, bistveno je, da se igra roket že od mini rokometu. To se da doseči preko motiviranih mladih športnih pedagogov, ki tekom študija dobijo dovolj osnovnega znanja da otrokom nudijo »osnovno šolo« roketu. Na ta način se ustvarja večja osnova za kasnejšo selekcijo. Zanimiva je primerjava med igralci slovenske lige in nemške lige saj kaže na to, da je bližina kluba v večji meri vplivala na igralce, ki igrajo v slovenski ligi. Zanimivo je to, da v Sloveniji razdalje niso tako velike in ni večja težava priti celo z enega konca Slovenije na drugega a je očitno, da imamo raje klube v neposredni bližini kraja bivanja.

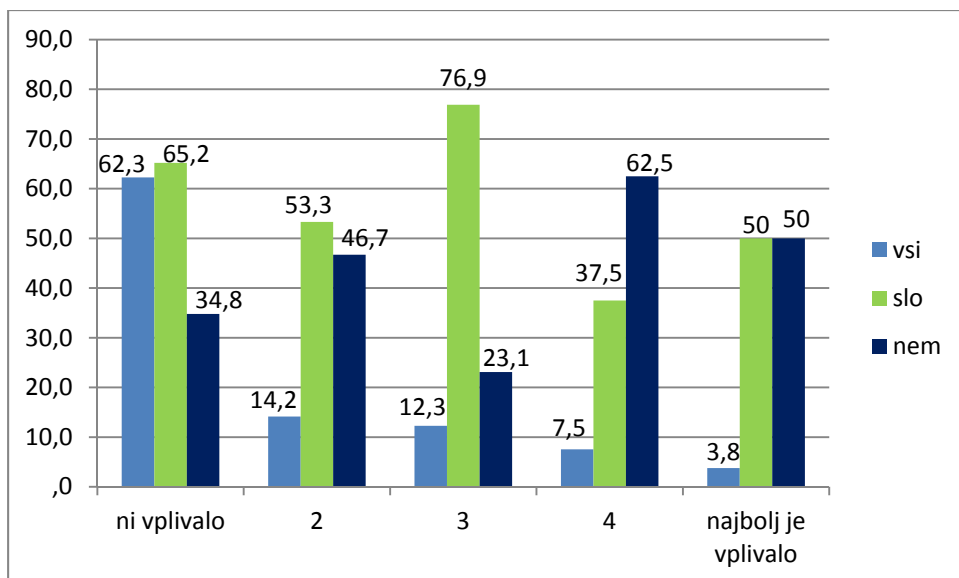
Slika 27. Sloves kluba (%)

Sloves kluba pomeni, kot kaže zgornja slika, precejšen razlog a vseeno ne bistven. Tu se na kratki rok ne da kaj bistvenega storiti saj gre v večji meri za uspešne klube z dolgo tradicijo. Po drugi plati ni nujno da gre samo za rezultatsko uspešne klube kar so verjetno razumeli anketiranci ampak je mogoče to vprašanje interpretirati tudi kot sloves kluba v smislu dobre vzgoje mladih igralcev. Torej lahko pretehta dejstvo, da je nek klub bolj uspešen od drugega pri delu z mladimi, nadarjenimi rokometiši. Pomembno je torej, da uspešni klubi s tradicijo tudi v prihodnje delajo kvalitetno z mladimi rokometiši in s pomočjo ugleda pridobivajo mlade v svoje vrste. Med nemškimi igralci se je večji delež odločil za ta odgovor predvsem iz razloga, da skupno manjkrat v karieri prestopili in so zato že pri izbiri prvega kluba iskali ugleden klub, kjer bodo ostali dlje časa.

Slika 28. Prijatelji s katerimi sem začel trenirati rokomet (%)

Kot kaže slika 28 se ponovno pojavlja argument prijatelji, ki je bil pomemben že pri izbiri rokometu kot športne panoge. Otroci se torej velikokrat skupaj odločijo kateri šport bi trenirali in kot kaže rezultat ankete tudi v katerem klubu. Kot vidimo je to zlasti veljalo za igralce slovenske lige. V otroštvu tako otroka ne smemo obravnavati kot posameznika temveč kot celoto, skupaj z njegovimi prijatelji. To seveda velja v smislu, ko govorimo o udejstvovanju v rokometu, vključevanju otroka v rokomet, izpostavljanju vrednot, ki krasijo ekipne športe itd. Seveda to velja do neke meje, ko prepoznamo, da je otrok in njegova okolica sposobna prepoznati, da je tudi brez prijateljev, ki morda niso tako navdušeni nad rokometno igro, lahko uspešen in da si v novi sredini poišče nove prijatelje in si tako razširi krog prijateljev. Na določenem nivoju se lahko zgodi, da bi se nadarjen otrok, zaradi nezanimanja prijatelja za rokomet, odločil prenehati trenirati saj bi se mu zdelo, da bo tako prijatelja izgubil. Zlasti v Sloveniji kjer imamo že v osnovi na voljo manjšo populacijo rokometišev kot drugod v rokometnih državah, poleg tega pa imamo neprimerno večjo konkurenco v drugih športih kot denimo na Danskem.

Slika 29. Odločitev staršev (%)

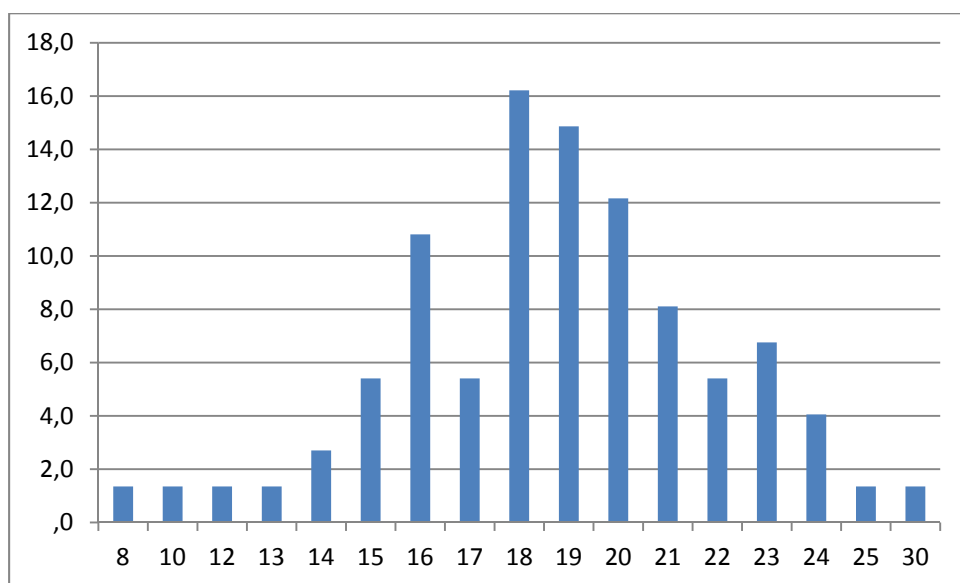
Odločitev staršev, kot vidimo na sliki 29, ne vpliva na odločitev o izbiri prvega kluba. Pri le 3,8% anketiranih je odločitev staršev vplivala na to za kateri klub so se odločili. Tu menim, da ni iskati bistvenih ugotovitev, pomembno je le, kot sem že prej omenila, da se rokomet igra v vsaki slovenski vasi saj bodo na ta način imeli vsi otroci srečati se z rokometom, odločitev v katerem klubu bo igral posameznik pa bo ostala v prvi vrsti v rokah strokovnjakov in staršev, ki bodo budno spremljali napredek otrok.

3.4 Rezultati vezani na prestop

Pri prestopih so anketirani navedli novi klub kamor so prestopili, starost ob prihodu v novi klub ter vzroke za izbiro novega kluba, ki so si sledili po naslednjem vrstnem redu: boljši pogoji za razvoj kariere, študij, selitev družine, partnerka, ekonomski razlogi, politični razlogi in drugo kjer so imeli anketiranci zopet možnost navesti svoje razloge.

3.4.1 Prvi prestop

3.4.1.1 Starost ob prihodu v novi klub (prvi prestop)

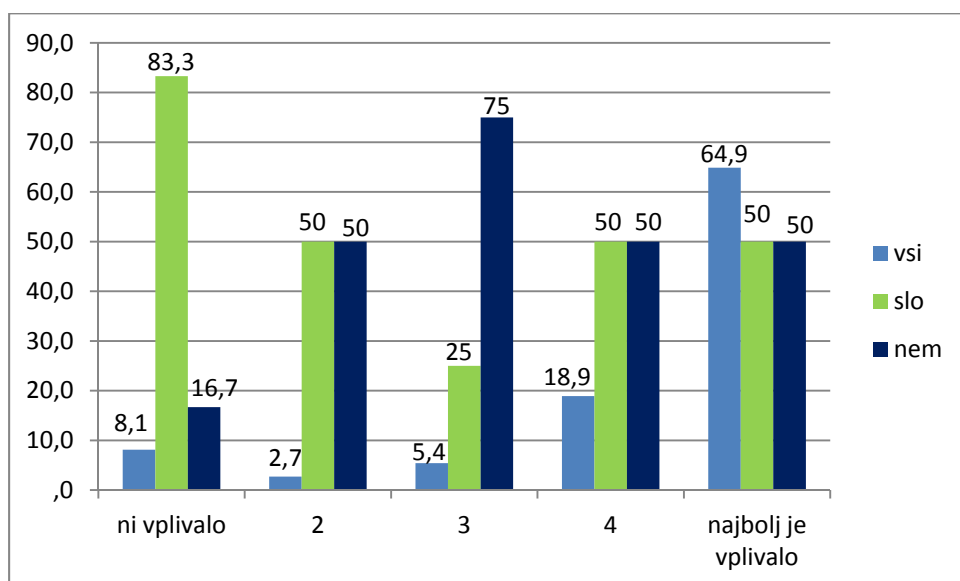

Slika 30. Starost ob prihodu v novi klub (prvi prestop)

Starost ob prihodu v novi klub pri prvem prestopu sem sicer že obravnavala a sem v H4 želela izpostaviti odstotek mlajših od 22 let, ki prvič prestopijo, tu pa je pomembna starost na splošno in predvsem tudi podatek da 30,2 odstotka igralcev v karieri sploh še ni zapustilo matičnega kluba. Od teh, ki so prestopili in torej zapustili matični klub, jih je to storilo največ pri osemnajstih letih in sicer 16,2 odstotka. Sledijo jim igralci, ki so matični klub zapustili pri devetnajstih letih in sicer je bilo takih 14,9 odstotka, pri dvajsetih letih starosti je matični klub zapustilo 12,2 odstotka igralcev, pri šestnajstih letih 10,8 odstotka, pri enaindvajsetih letih 8,1

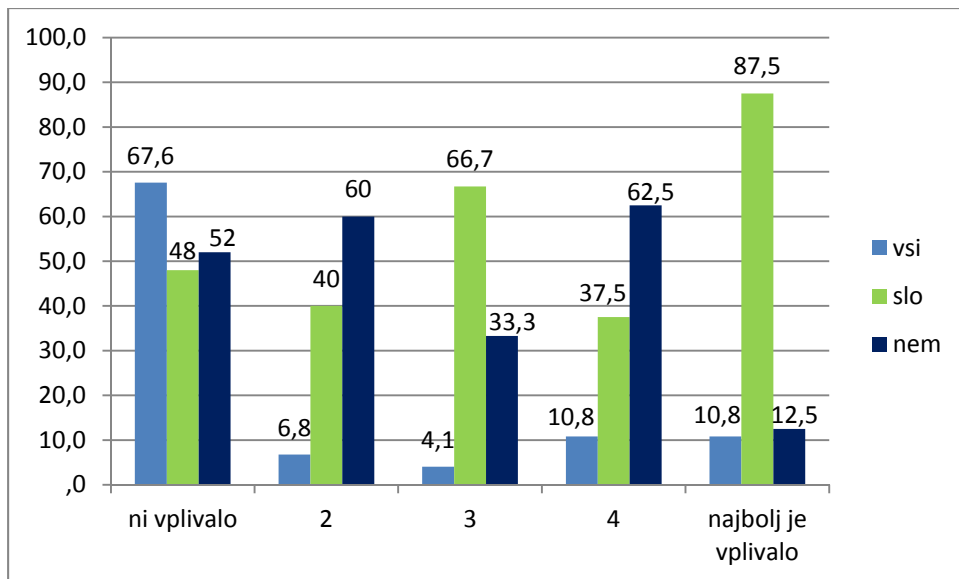
odstotek igralcev nato pa se odstotek spusti na 6,8 pri triindvajsetih. S 5,4 odstotka sledijo igralci, ki so matični klub zapustili pri 15., 17. in 22-ih letih. S 4,1 odstotka sledijo igralci, ki so prvič prestopili pri štiriindvajsetih letih, s 2,7 odstotka pa igralci pri štirinajstih letih. Z 1,4 odstotka sledijo igralci, ki so matični klub zapustili pri starosti 8, 10, 12 13, 25 in 30 letih. Povprečna starost ob prvem prestopu je znašala 19 let.

3.4.1.2 Vzroki za izbiro drugega kluba (prvi prestop)

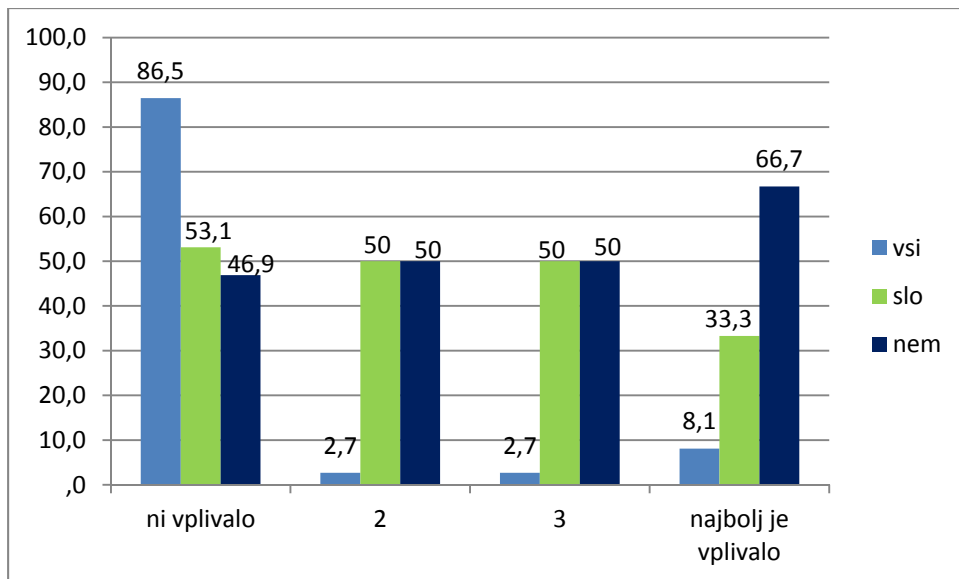
Slika 30. Boljši pogoji za razvoj kariere (%)

Rezultat pri vprašanju o vzrokih za izbiro kluba ob prvem prestopu ne preseneča saj so v večini igralci izbrali novi klub zaradi boljših pogojev za razvoj kariere. Od tistih, ki so že prestopili v svoji karieri so omenjeni razlog navedli v kar 64,9% torej je to najbolj vplivalo na odločitev za izbiro drugega kluba. Sledilo je še 18,9% anketirancev, ki so menili, da je to vplivalo, kar je skupno kar 83,8% anketiranih. Če se navežem na rezultat, ki ga kaže slika 29, je povsem razumljivo, da v tej starosti igralci želijo napredovati in jim je napredek in razvoj v rokometnem smislu v prvem planu. Zanimivi je, da so se igralci tako iz nemške kot slovenske lige v skorajda popolnoma enakem odstotku odločali za ta odgovor.

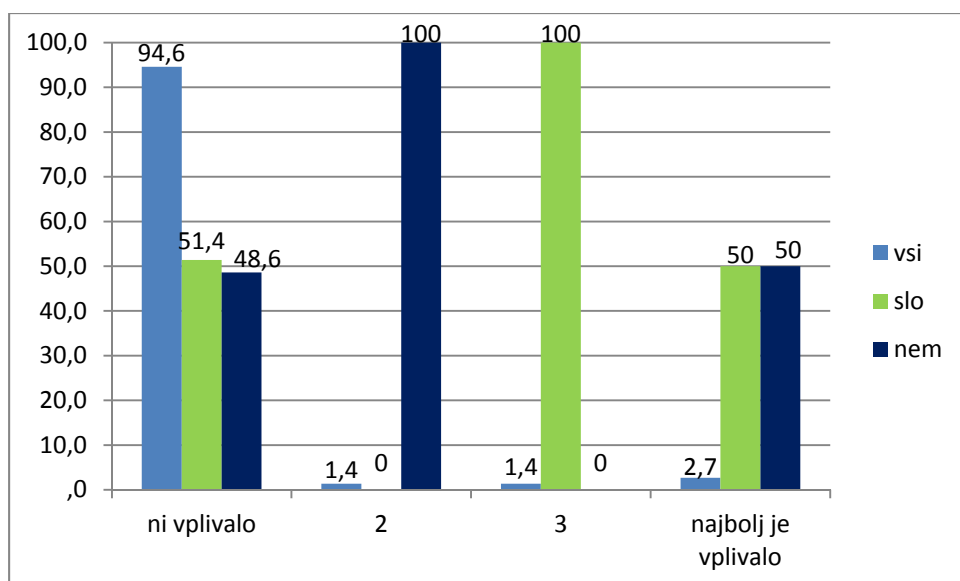
Slika 32. Študij (%)

Rezultat, ki v odstotkih pomeni 67,6 anketiranih, ki so odšli iz matičnega kluba, pomeni, da drugega kluba v večini niso izbrali zaradi povezanosti z odločitvijo o študiju. To je storilo samo 21,6% anketiranih. Rezultat je mogoče pojasniti z argumentom, da mnogi perspektivni rokometiši v prvem planu nimajo študija saj se povsem posvečajo rokometu in jim je pomemben le napredek v igri. Tako zanemarijo študij kar se sicer mnogim ob koncu kariere maščuje. Med športniki se še vedno zdi, da prevladuje mnenje, da se ob vrhunskem športu ne da študirati a so prenekateri športniki dokazali nasprotno. Veliko športnikom se tudi zdi, da v kolikor jim uspe kot vrhunskemu npr. rokometišu, v življenju ne bo potreboval akademske izobrazbe. Višji odstotek igralcev v slovenski ligi gre morda na račun stanja, ki vlada v slovenskem rokometu v finančnem smislu in tako se igralci zavedajo, da je zelo težko z rokometom preživljati se celo življenje. Seveda je mogoče rezultat interpretirati tudi drugače in sicer si je preprosto mogoče razlagati tako, da so boljši pogoji za razvoj kariere pretehtali.

Slika 33. Selitev družine (%)

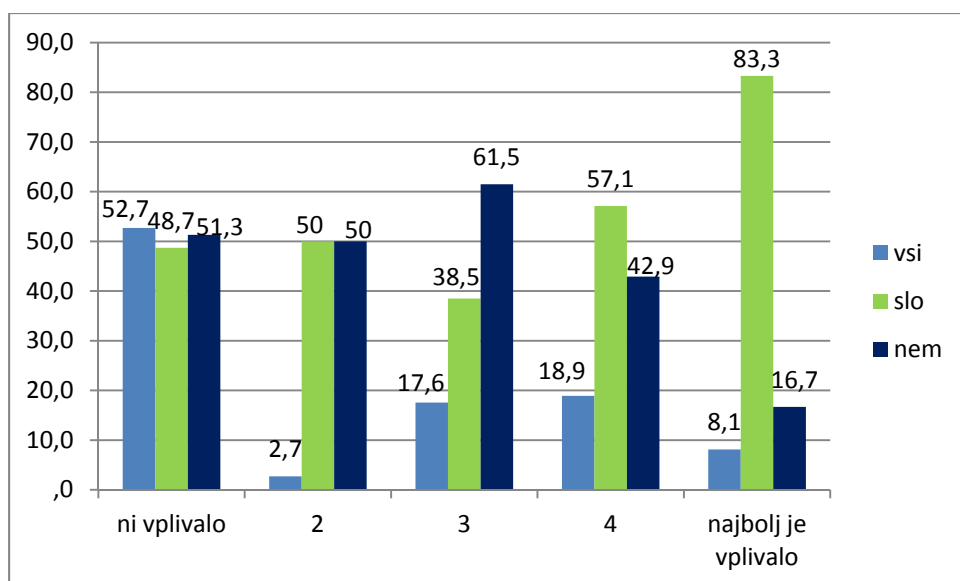
Kot vidimo selitev družine prav tako ni vplivala na izbiro kluba kamor so igralci prvič prestopili. V 86,5% so igralci menili, da selitev družine torej ni vplivala na izbiro drugega kluba. Selitev je najbolj vplivala le v 8,1% kar lahko pojasnimo z argumentom, da so igralci prestopili v starosti, ko so najverjetneje še živeli pri svoji matični družini (skupaj s starši) ali pa so že imeli svojo družino v smislu svojih otrok in partnerke in so se skupaj z njimi preselili v kraj novega kluba. Rezultat, da so v večjem odstotku zaradi selitve družine zapustili matični klub igralci, ki nastopajo v nemški ligi, gre pripisati dejstvu, da je v Nemčiji zaradi velikih razdalj med kraji veliko težje ostati v istem klubu ob morebiti selitvi.

Slika 34. Partnerka (%)

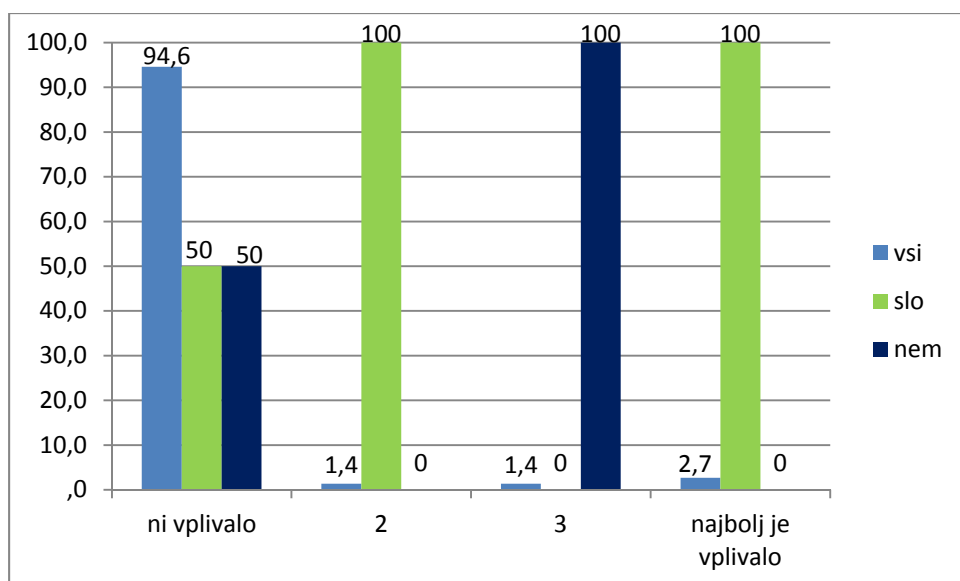
Kot je videti na sliki 34 kaže da na 94,6% anketiranih pri prvem prestopu partnerka ni vplivala. Na samo 2,7% anketiranih je partnerka kot razlog najbolj vplivala, 1,4% anketiranih pa se je odločilo za vmesni odgovor in odgovor, ki pomeni, da je partnerka imela manjši vpliv. Rezultat, ki je prikazan na sliki 34 je mogoče interpretirati, da so anketirani prvič prestopili pri zgodnji starosti in zaradi tega v kar 94,6% niso kot razlog za izbiro kluba navedli partnerke saj še niso bili v resnem partnerskem odnosu. Za tiste, ki so prestopili znotraj Slovenije, partnerska zveza pravzaprav ne vpliva bistveno v smislu oddaljenosti saj četudi igralec že živi s partnerko, so razdalje tako majhne da verjetno nebi bil glavni razlog za izbiro kluba partnerka, ki živi, študira ali dela izven kraja novega kluba.

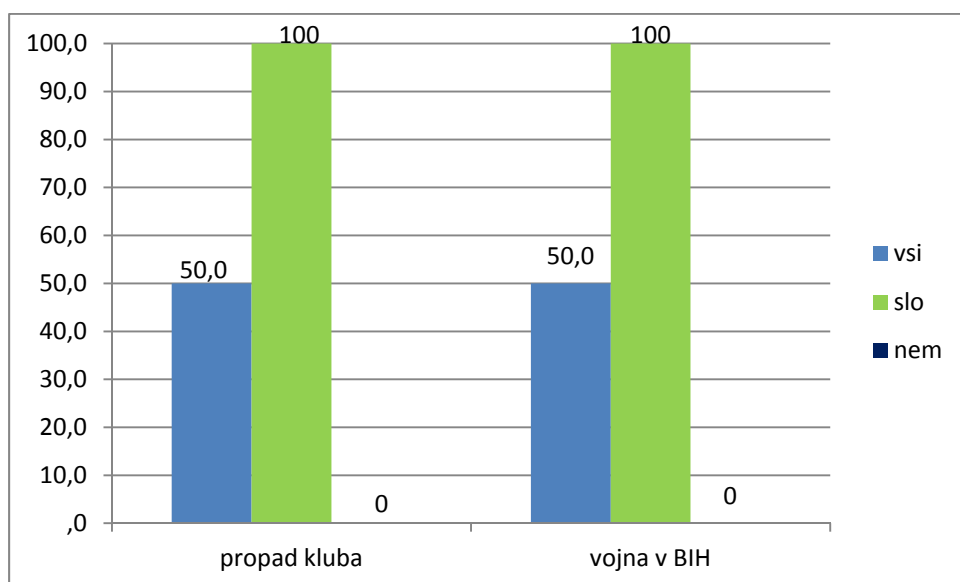
Slika 35. Ekonomski razlogi (%)

Kot vidimo na sliki 35 je tistih, ki niso odšli iz matičnega kluba v novi klub zaradi ekonomskih razlogov, 52,7% kar pomeni, da se v večini niso odločali za prestop iz matičnega v novi klub zaradi ekonomskih razlogov. Verjetno zato, ker na začetku kariere športnik ne razmišlja samo o ekonomskih dobrinah ampak so pomembni pogoji za razvoj kariere kot je pokazal rezultat na sliki 30. Na drugi strani so igralci, ki so se odločili prvič prestopiti zaradi ekonomskih razlogov in sicer je le – teh 8,1%, 18,9% je tistih, ki so zelo blizu temu razmišljanju saj so obkrožili odgovor »vplivalo je«. 17,6% je tistih, ki se niso opredelili in odločili niti za eno niti za drugo skrajnost. Odstotek je skoraj enak v primerjavi igralcev iz nemške in slovenske lige tako da si očitno igralci tu mnenje delijo.

Slika 36. Politični razlogi (%)

Politični razlogi v 94,6% niso vplivali na prvi prestop. V primerjavi igralcev, ki so se odločili za to možnost, razlike med igralci nemške in slovenske lige ni. 2,7% anketiranih je menilo, da so politični vzroki bili tisti, ki so najbolj vplivali in 1,4% je tistih, ki političnim razlogom niso pripisovali velikega vpliva niti v prid odločitvi niti proti odločitvi. To so kot vzrok navedli samo igralci slovenske ali pa samo nemške lige.

Slika 37. Drugi razlogi (%)

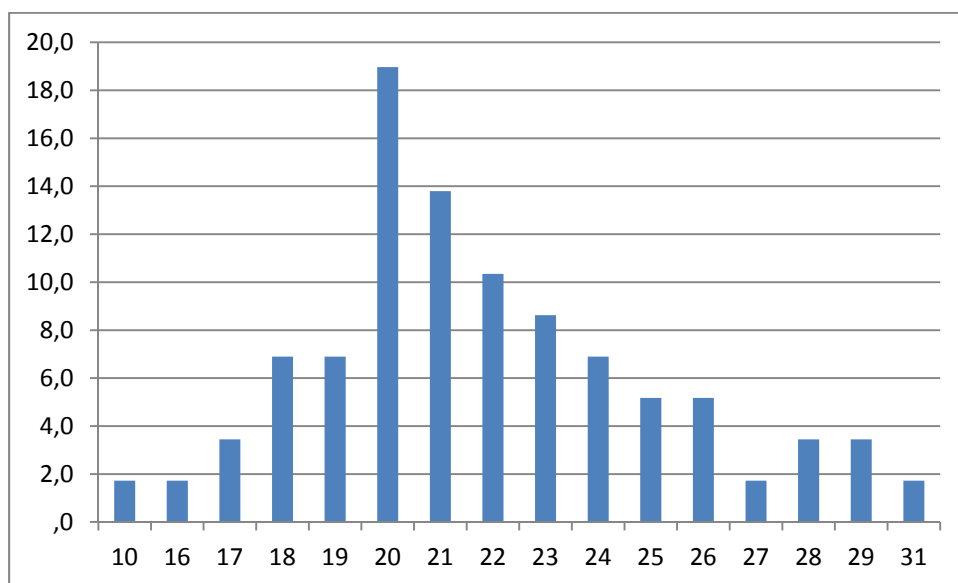
Za odgovor »drugo« sta se odločila le dva anketiranca in sicer je v enem primeru igralec, zaradi propada kluba, bil tako rekoč prisiljen zapustiti matični klub, v druge pa je igralec navedel vojno v Bosni in Hercegovini. Oba igralca sta igrala v slovenski ligi.

3.4.2 Drugi prestop

Ponovno so anketirani navedli novi klub kamor so prestopili, starost ob prihodu v novi klub ter vzroke za izbiro novega kluba, ki so si sledili po naslednjem vrstnem redu: boljši pogoji za razvoj kariere, študij, selitev družine, partnerka, ekonomski razlogi, politični razlogi in opcijo »drugo« kjer so imeli anketiranci zopet možnost navesti svoje razloge.

Prva značilnost, ki jo opazimo pri drugem prestopu je, da se je starost igralcev dvignila, naslednji pomemben rezultat je, da se je za drugi prestop odločilo manj igralcev (58) kot za prvi prestop (74).

3.4.2.1 Starost ob prihodu v novi klub (drugi prestop)

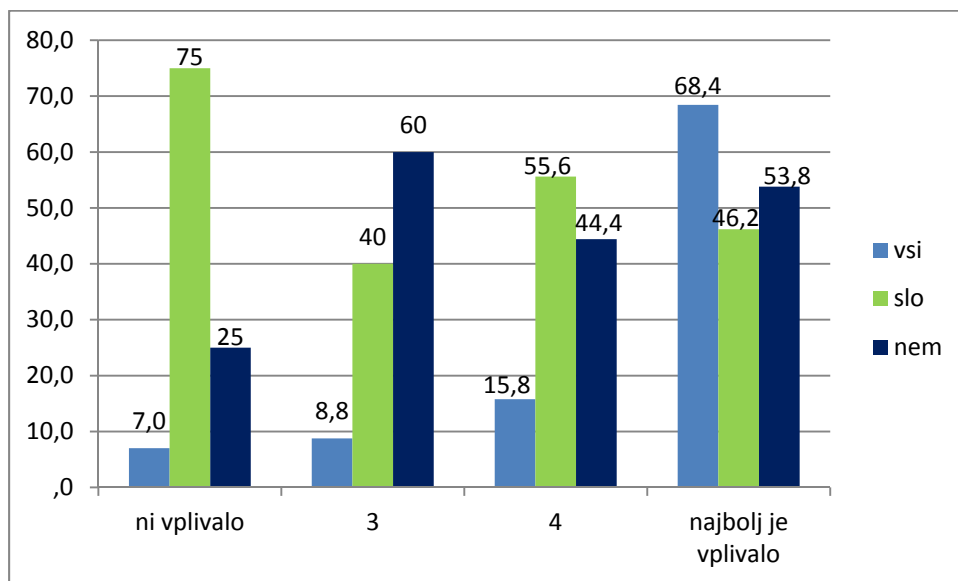

Slika 38. Starost ob prihodu v tretji klub (drugi prestop)

Povprečna starost ob tretjem prestopu je znašala 21,8 let kar pomeni, da se je povprečna starost dvignila skoraj za tri leta (natančneje 2,8). Vidimo tudi, da se je v primerjavi s prvim prestopom dvignila starost najmlajšega igralca ob drugem prestopu in sicer je tokrat najmlajši igralec, ki je prestopil, štel 10 let. Na drugi strani je videti, da se je tudi starost najstarejšega igralca, ki je prestopil, spremenila in sicer se je dvignila s starosti 30 let na starost 31 let.

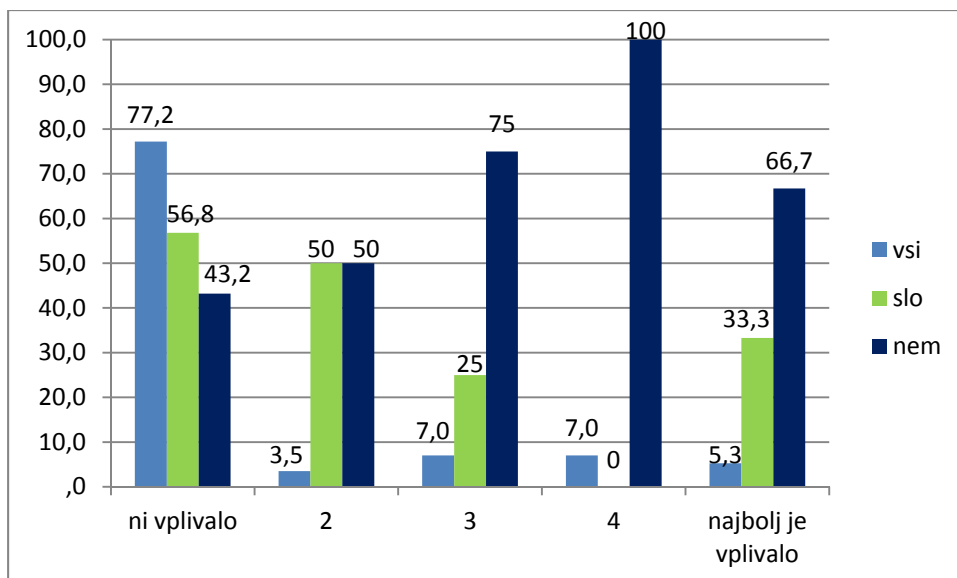
Tokrat je, kot vidimo na sliki, največ igralcev, ki so prestopili, bilo starih 20 let in sicer 19 odstotkov.

3.4.2.2 Vzroki za izbiro tretjega kluba (drugi prestop)

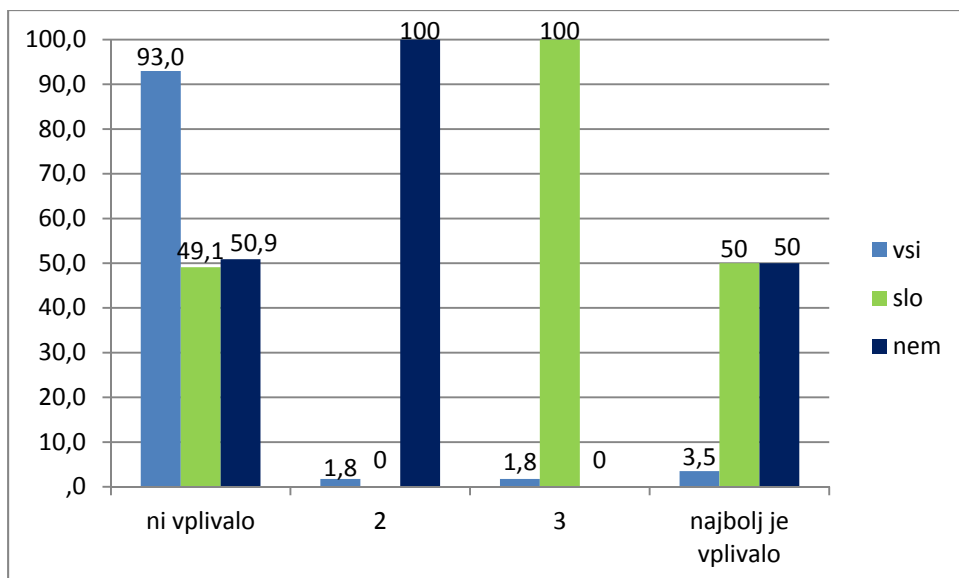
Slika 39. Boljši pogoji za razvoj kariere (%)

Za izbiro tretjega kluba so se igralci odločili zaradi boljših pogojev za razvoj kariere in sicer so v kar 68,4% menili, da je ta razlog najbolj vplival na odločitev. Možnost »vplival je« je izbralo 15,8% kar tehtnico še bolj nagne v prid boljšim pogojem za razvoj kariere, za odgovor, ki ni na strani niti pozitivnega niti negativnega vpliva na odločitev, se je odločilo 8,8%, za odgovor da boljši pogoji za razvoj kariere niso vplivali pa se je odločilo le 7% igralcev. Verjetno so to bili tisti najmlajši, ki so prestopili okrog desetega leta starosti. Tudi v primerjavi igralcev nemške in slovenske lige vidimo, da so odstotki precej izenačeni kar pomeni, da je kvalitetno delo v klubih s strani igralcev cenjeno in je potrebno skrbeti, da so trenerji izobraženi strokovnjaki, ki vedo kako se lotiti izziva na trenerski klopi.

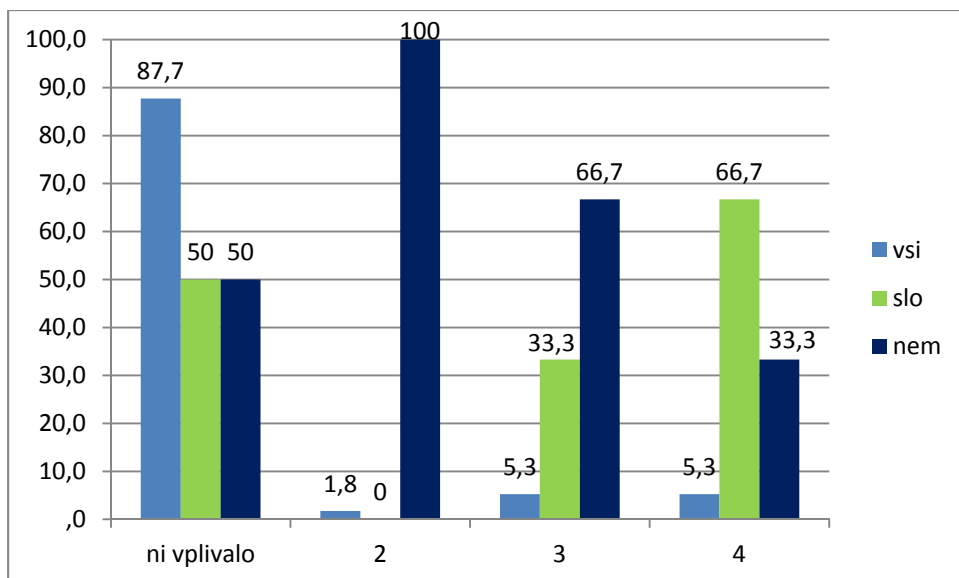
Slika 40. Študij (%)

Kot kaže slika 40 študij ni najbolj vplival na odločitev večine o drugem prestopu. Tako se, izraženo v odstotkih, odločilo kar 77,2% igralcev. Le na 5,3% igralcev je študij najbolj vplival na odločitev za prestop. To pomeni, da so se le trije igralci od 57-tih odločili za odgovor najbolj je vplivalo. Če pogledamo samo rezultat igralcev, ki so igrali v slovenski ligi, vidimo, da študij na veliko večino ni vplival na izbiro kluba. To lahko pomeni, da igralci v večini ne razmišljajo o študiju v kolikor so uspešni v rokometu ali pa po drugi plati igralci v slovenski ligi ne pogojujejo izbiro kluba s študijem saj so mesta tako blizu, da ni večje težave obiskovati posamezna predavanja četudi imajo treninge. Še ena možnost se ponuja in sicer je mogoča razlaga, da igralci študirajo na daljavo in jim ni potrebno biti na fakulteti kot običajnim študentom.

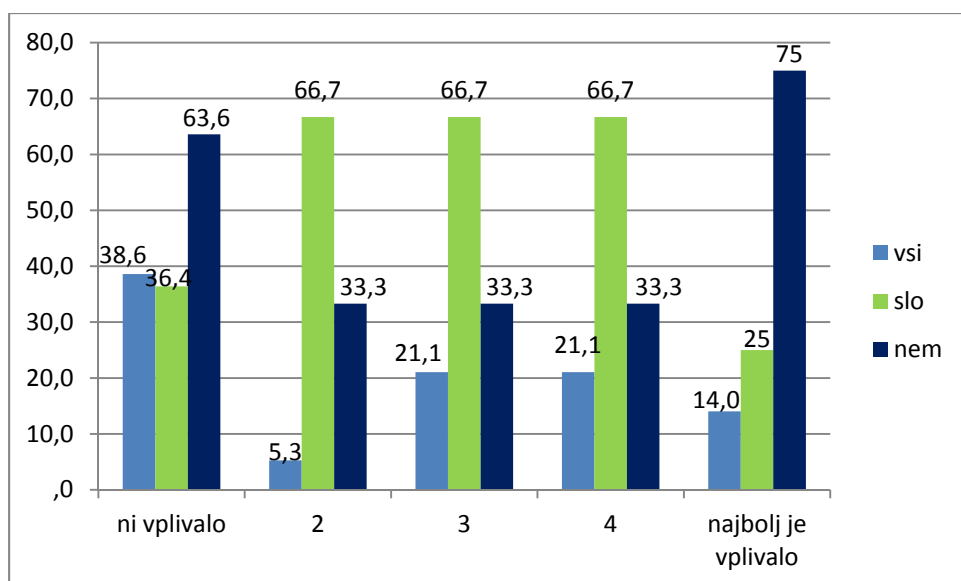
Slika 41. Selitev družine (%)

Selitev družine ni imela vpliva na odločitev igralcev za drugi prestop kar kaže slika 41; odstotek tistih na katere selitev družine ni vplivala pa je 93%. Na 3,5% igralcev je najbolj vplivala selitev družine kar v številki pomeni 2 anketirana rokometaša. En rokometaš je obkrožil odgovor, ki pomeni da odločitev ni imela posebnega vpliva niti v smislu proti niti za odločitvi in en, ki se bolj nagiba da selitev družine ni vplivala a ne povsem brez vpliva. Primerjava kaže na skoraj popolnoma enak odstotek pri dveh odgovorih, pri dveh pa so si nasprotujočega si mnenja. Očitno selitev družine ni pomemben dejavnik, ki bi vplival na izbiro kluba.

Slika 42. Partnerka (%)

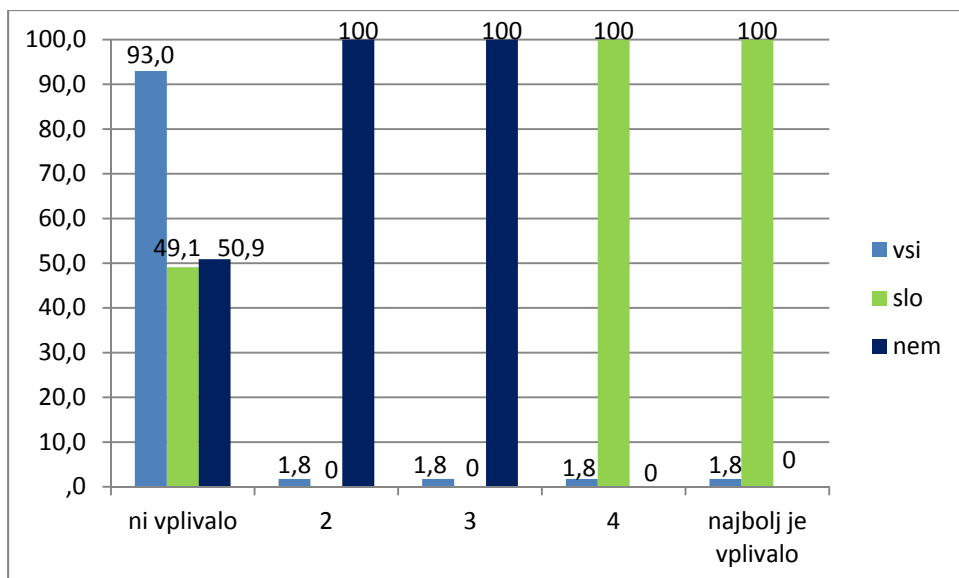
S slike 42 vidimo, da partnerka popolnega vpliva na odločitev za prestop ni imela na nobenega od anketiranih, delen vpliv je partnerki pripisalo 5,3% anketiranih kar v številki pomeni trije anketirani, trije anketirani torej enak odstotek (5,3) so obkrožili odgovor ob številki 3, ki pomeni da se niso opredelili niti za vpliv niti niso mnenja, da ni vplivala, 1,8% se bolj nagiba k temu, da partnerka ni imela vpliva, odgovor ni vplivalo pa je obkrožilo 87,7 odstotka torej 50 anketiranih igralcev. Zopet je odstotek pri odgovoru ni vplivalo enak, pri nekaterih, verjetno starejših igralcih pa je bil vpliv partnerke prisoten (pri dveh igralcih slovenske in enemu igralcu nemške lige).

Slika 43. Ekonomski razlogi (%)

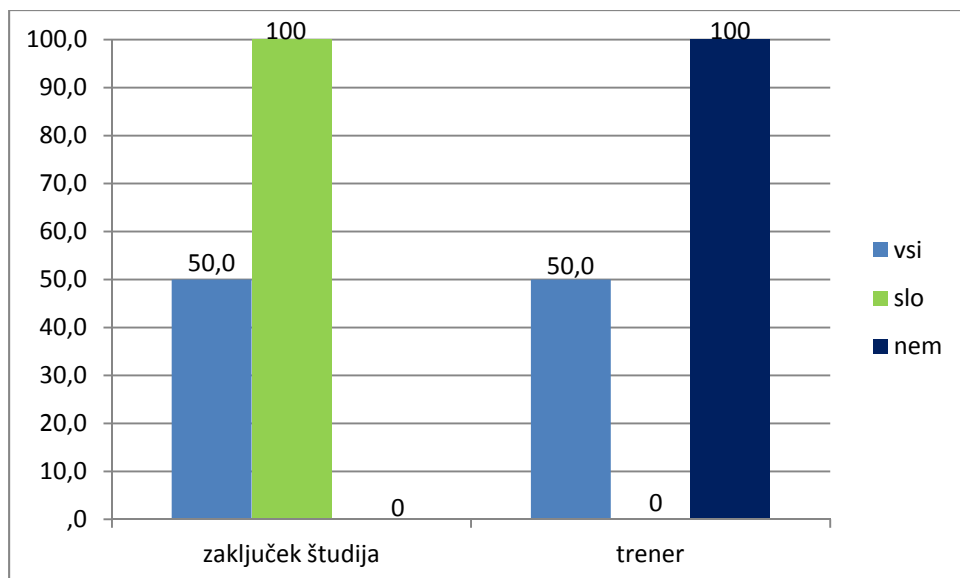
Kot kaže slika 43 pa vse bolj na odločitev o prestopu vplivajo ekonomski razlogi. Kot vidimo so na 14% najbolj vplivali ekonomski razlogi, k temu se nagiba tudi 21,1% tistih, ki so obkrožili ogovor, neposredno ob tistem, ki pomeni največji vpliv. Sledi 21,1% tistih, ki jim ekonomski razlogi niso predstavljali vpliva na odločitev v nobenem smislu in morda niti niso razmišljali niti v morebitnem pozitivnem niti negativnem vplivu na prestop. K temu da ni vplivalo se je nagibalo 5,3%, teh, ki pa ekonomskim razlogom niso pripisali nobenega vpliva na prestop pa je kar 38,6%. Navkljub temu, da se glede na prvi prestop odstotek tistih, na katere so ekonomski razlogi vplivali pri odločitvi, dviguje, še vedno prevladujejo tisti, na katere finančna plat prestopa ne vpliva. Večji vpliv kot vidimo imajo ekonomski razlogi na igralce v nemški ligi kar je mogoče pojasniti z dejstvom da je ekonomsko stanje v nemški ligi mnogo boljše kot v slovenski ligi in ima to posledično tudi večji vpliv. Mogoče pa je nekaj resnice tudi v tem, da so igralci v nemški ligi v višjem kakovostnem razredu kot v slovenski ligi in jim posledično tudi ekonomski učinek prestopa pomeni več kot igralcem v slovenski ligi.

Slika 44. Politični razlogi (%)

S slike 44 je mogoče prebrati rezultat o političnih razlogih za prestop. Rezultati pravijo, da na 93% anketiranih politični razlogi niso vplivali na odločitev o drugem prestopu. Po en anketirani oz. 1,8% se jih je opredelilo za ostale možne odgovore. Dva anketirana igralca iz slovenske lige sta menila, da so politični razlogi bistveno vplivali na odločitvi za prestop kar je mogoče povezati tudi z razmerami v republikah bivše Jugoslavije. Na igralce, ki so nastopali v nemški ligi, politični razlogi praktično niso vplivali.

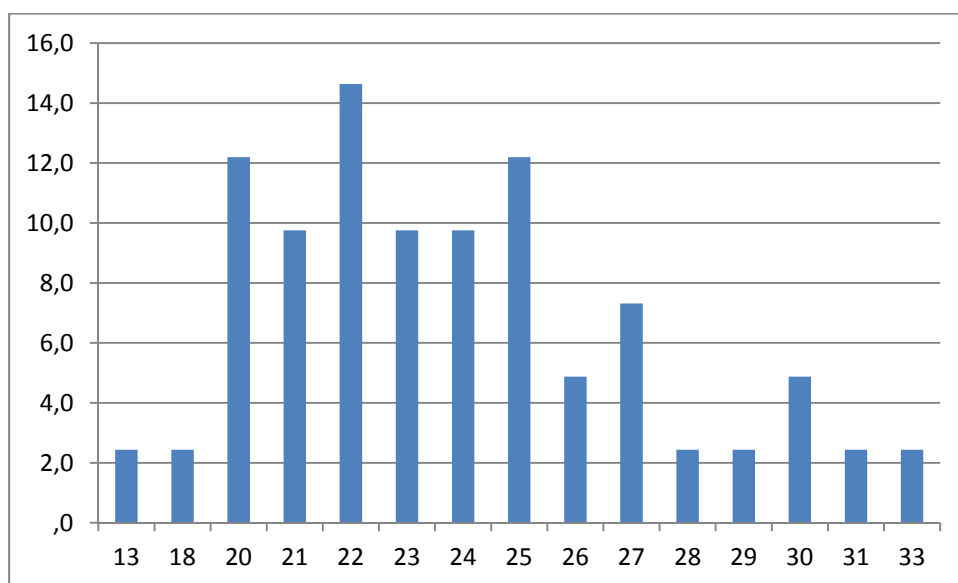
Slika 45. Drugi razlogi (%)

Kot druge razloge sta navedla dva anketirana in sicer je zanimiv predvsem en razlog in sicer trener. Zanimivo se mi zdi, da je to navedel en sam igralec (igralec iz nemške lige) saj se na splošno zdi, da se igralci na najvišjem nivoju večkrat odločijo za prestop ravno zaradi trenerja. Morda gre ta razlog iskati tudi v odgovoru »boljši pogoji za razvoj kariere« saj je verjetno več anketiranih predvsem zaradi trenerja videlo boljše pogoje za razvoj kariere. Očitno je v tem primeru, ko je igralec posebej izpostavil trenerja kot največji vpliv za drugi prestop, šlo izključno za pobudo trenerja v novem klubu ali pa igralec ni bil zadovoljen s trenerjem v starem klubu. Zaključek študija je navedel igralec iz slovenske lige; očitno je ta igralec dal prednost študiju in se šele po koncu študija odločil prednost dati rokometu.

3.4.3 Tretji prestop

Tudi ob tretjem prestopu so anketirani navedli novi klub kamor so prestopili, starost ob prihodu v novi klub ter vzroke za izbiro novega kluba, ki so si sledili po naslednjem vrstnem redu: boljši pogoji za razvoj kariere, študij, selitev družine, partnerka, ekonomski razlogi, politični razlogi in opcijo »drugo« kjer so imeli anketiranci zopet možnost navesti svoje razloge. Starost igralcev se je spet dvignila, naslednji pomemben rezultat je, da se je za tri prestopa v karieri odločilo manj igralcev (41) kot za prva dva prestopa.

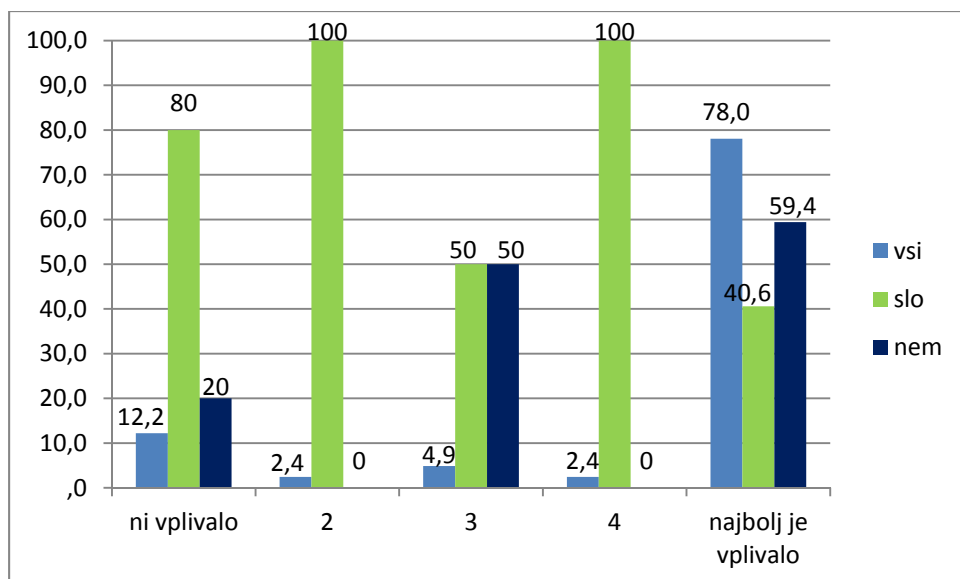
3.4.3.1 Starost ob prihodu v novi (četrti) klub

Slika 46. Starost ob prihodu v četrti klub (tretji prestop)

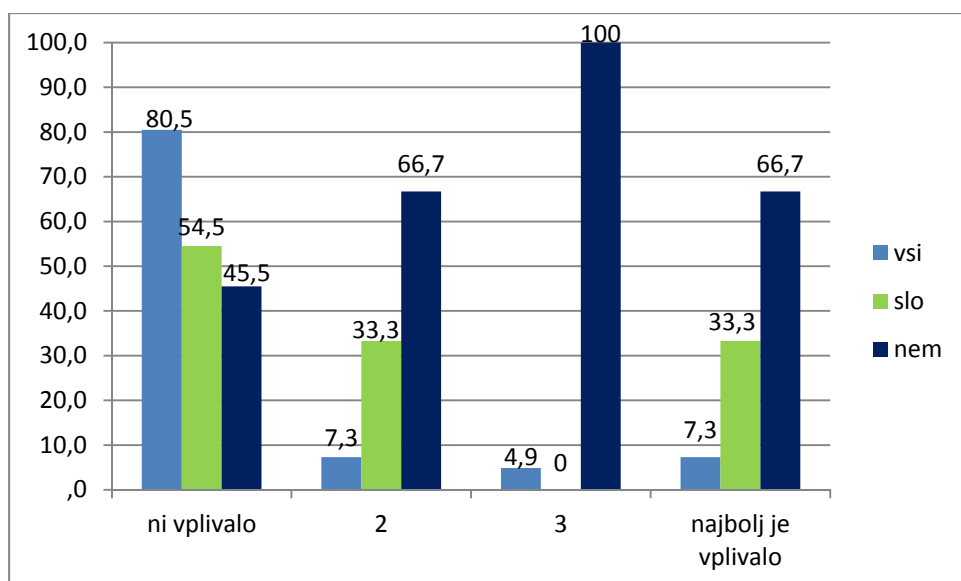
Kot vidimo na sliki, trend rasti ob vsakem naslednjem prestopu narašča. Pri tretjem prestopu je torej povprečna starost igralcev, ki so prestopili, skoraj 24 let (natančno 23,8 let). Zopet se je dvignila starost najmlajšega, ki je prestopil in sicer ob tretjem prestopu le – ta znaša 13 let. Pri 13 letih je trikrat prestopil samo en igralec, prav tako samo en je trikrat prestopil pri 18 letih, od dvajsetega leta naprej pa je vse več igralcev, ki so trikrat prestopili. Na številko ena pade število tistih, ki so trikrat prestopili zopet pri osemindvajsetih, devetindvajsetih, enaintridesetih in triintridesetih letih.

3.4.3.2 Vzroki za tretji prestop

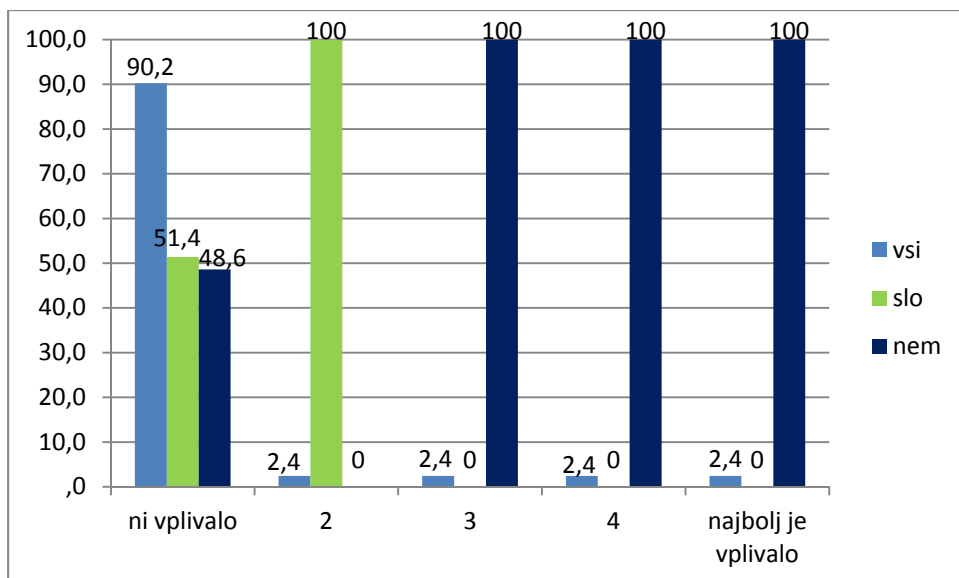
Slika 47. Boljši pogoji za razvoj kariere (%)

Kot vidimo na sliki 47 je tudi na tretji prestop najbolj vplivalo dejstvo, da je novi klub pomenil igralcu boljše pogoje za razvoj kariere. Od enainštiridesetih igralcev, ki so vsaj trikrat prestopili v svoji karieri, se jih je za ta odgovor odločilo kar 32 torej kar 78%. Da na prestop boljši pogoji za razvoj kariere niso imeli nikakršnega vpliva je odgovorilo pet igralcev torej 12,2%. Rezultati so nekako logični saj pri teh letih igralci še vedno želijo napredovati in si priskrbeti kar najboljše pogoje, da bi morebiti v prihodnosti imeli kar največ možnosti tudi za čim daljšo kariero na najvišjem nivoju. Pri primerjavi teh odgovorov je malce presenetljivo, da je razlika skoraj 20% torej skoraj dvajsetim odstotkom igralcev nemške lige pomenijo boljši pogoji za razvoj kariere več kot igralcem slovenske lige. Na drugi strani to pojasnjuje tudi rezultat pri odgovoru »ni vplivalo« saj je kar 80% igralcev, ki so obkročili ta odgovor, igralo v slovenski ligi.

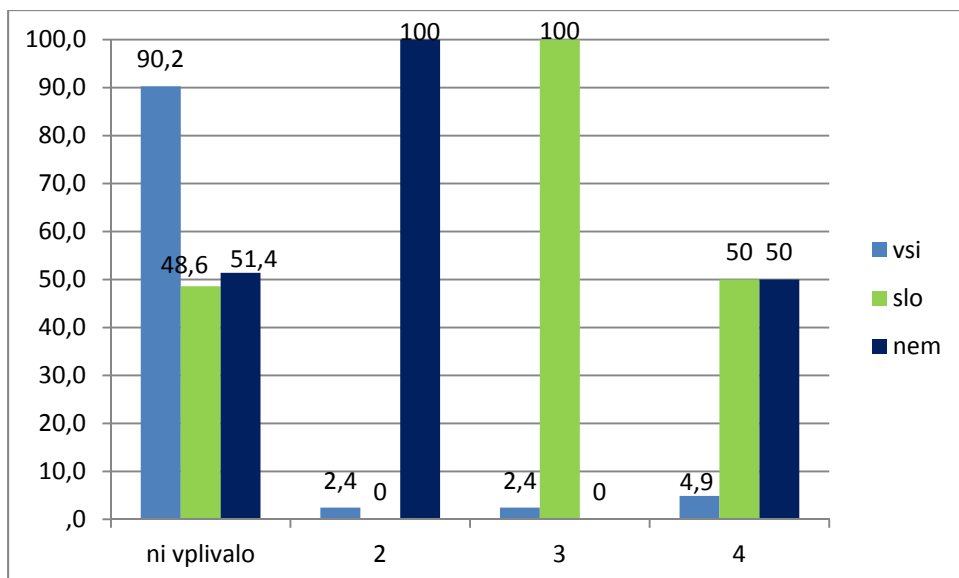
Slika 48. Študij (%)

Študij tudi ob tretjem prestopu za večino anketiranih ni imel posebnega vpliva o odločitvi za prestop. Za to možnost se je namreč odločilo kar 80,5% kar v številki pomeni triintrideset od enainštiridesetih rokometašev. Trije, torej 7,3% jih je menilo, da so bolj na strani da ni imelo vpliva a povsem nobenega vpliva študij ni pomenil, za odgovor med eno in drugo možnostjo se je odločilo le 4,9% anketiranih torej le dva igralca, najbolj pa je študij vplival na samo tri igralce kar pomeni 7,3%. Pri primerjavi je videti, da je pri posameznih igralcih iz nemške lige študij imel vpliv, pri odgovoru »ni vplivalo« pa je odstotek v prid igralcem slovenske lige in sicer jih 9% več meni, da študij ni vplival.

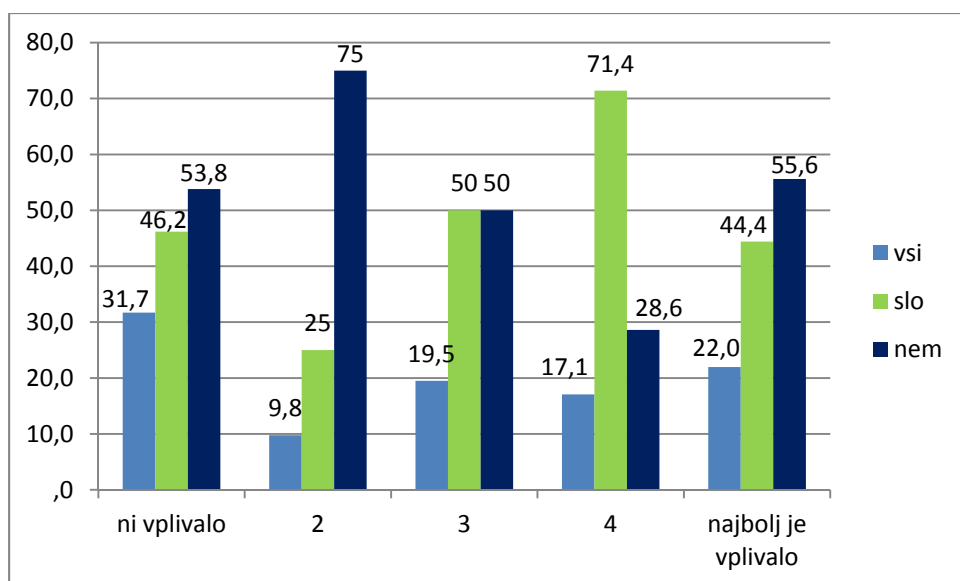
Slika 49. Selitev družine (%)

Selitev družine ni vplivala na 90,2% igralcev za vse ostale odgovore se je odločil po en anketirani rokometaš. Menim, da v tej starosti selitev sledi kot posledica menjave kluba saj navadno klub priskrbi stanovanje igralcu in zatorej se igralec s svojo (v kolikor jo ima) družino preseli kamor ga tako rekoč preseli klub. Najverjetneje, da je igralec na katerega je selitev družine najbolj vplivala v smislu izbire novega kluba, tisti, ki je tretjič prestopil pri trinajstih letih in sicer je to igralec, ki je igral v nemški ligi.

Slika 50. Partnerka (%)

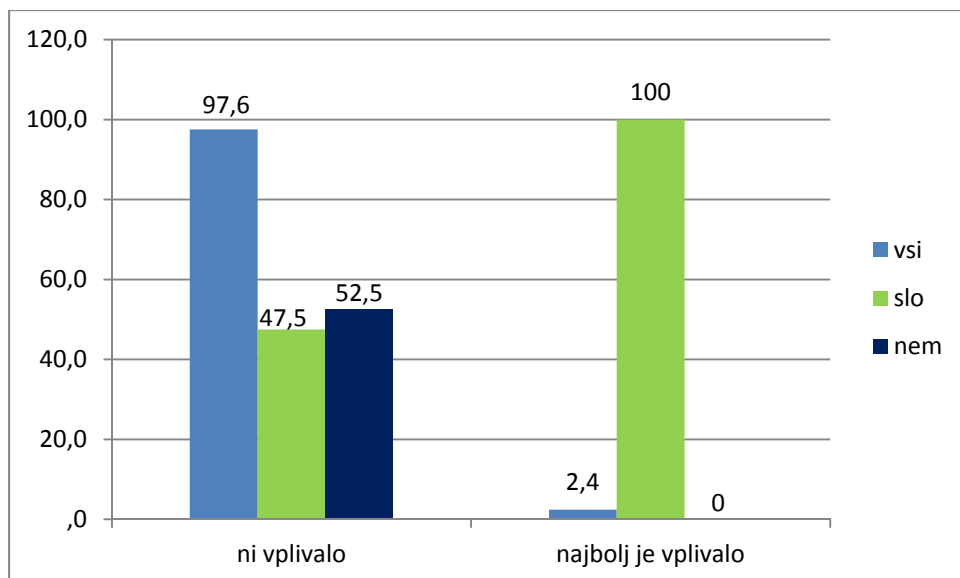
Kot je prikazano na sliki 49, partnerka igralcev v 90,2% ni vplivala na razlog za tretji prestop. 4,9% je tistih, ki so tudi a ne povsem zaradi partnerke sprejeli odločitve o tretjem prestopu, z 2,4% pa sta dva igralca med obema omenjenima skupinama. Rezultat je gotovo tudi posledica tega, da v kolikor je igralec v resni partnerski zvezi in se profesionalno ukvarja z roketom, je pogosto partnerka v smislu poklicnega življenja postavljena na stranski tir kar pomeni, da se popolnoma prilagaja odločitvi partnerja kam ga bo pot ob prestopu vodila. V primerjavi sta si odstotka skoraj povsem enaka razen pri dveh posameznikih, ki sta se odločila za odgovore med obema trditvama.

Slika 51. Ekonomski razlogi (%)

Kot kaže slika 51, je pri ekonomskih razlogih ob vsakem prestopu več tistih, ki menijo, da je bil največji vpliv za prestop ravno ta. Ob tretjem prestopu se ta vpliv kaže že v 22%, malenkost manj prepričljiv vpliv pripisuje ekonomskim razlogom 17,1% anketiranih, tistih, ki so menili, da ekonomski razlogi niso v nobenem smislu imeli ali ne imeli vpliva, je 19,5%, da ekonomski razlogi niso vplivali jih je menilo 31,7%, 9,8% pa jih je menilo da niso povsem vplivali na odločitev za tretji prestop. Odstotek v primerjavi igralcev, ki so igrali v nemški in slovenski ligi je podoben in ni opaziti večjega odstopanja kar pomeni, da so ekonomski razlogi ob vsakršnem prestopu pomembnejši dejavnik za rokometase na najvišjem nivoju.

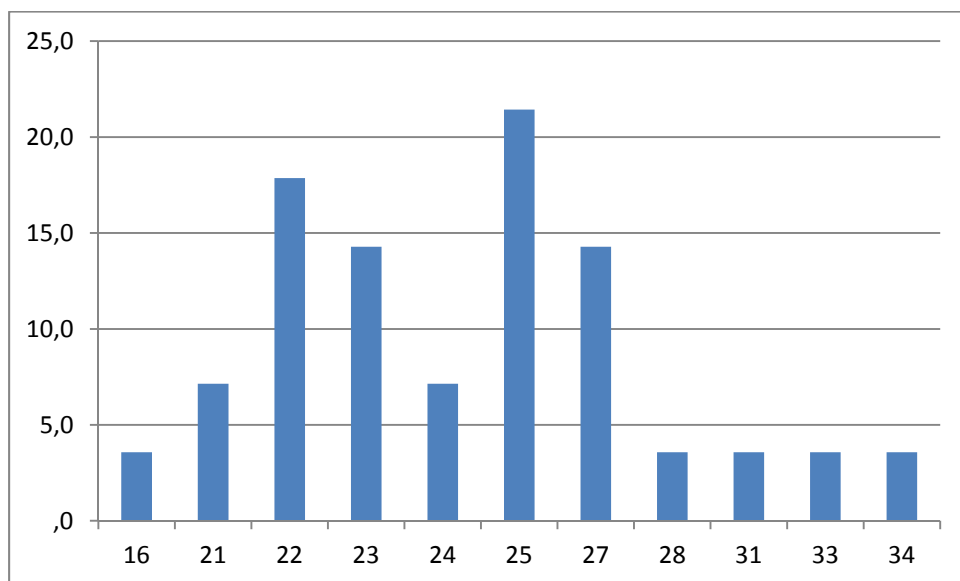
Slika 52. Politični razlogi (%)

Kot vidimo na sliki 52 so se pri političnih razlogih za tretji prestop igralci odločali le za dva odgovora in sicer največ, 97,6% je bilo tistih, ki so menili da politični razlogi niso vplivali (izraženo v številki je to 40 igralcev), pri 2,4% anketiranih torej enemu samemu pa so politični razlogi najbolj vplivali na odločitev za tretji prestop. Zopet lahko predvidevamo, da so tisti igralci, na katere so politični razlogi imeli vpliv, tujci v obeh obravnavanih ligah. Verjetno gre tako v nemški kot slovenski ligi za tujce, ki so prišli s področja bivše Jugoslavije.

3.4.4 Četrty prestop

Tudi ob četrtem prestopu so anketirani navedli novi klub kamor so prestopili, starost ob prihodu v novi klub ter vzroke za izbiro novega kluba, ki so si sledili po naslednjem vrstnem redu: boljši pogoji za razvoj kariere, študij, selitev družine, partnerka, ekonomski razlogi, politični razlogi in opcijo »drugo« kjer so imeli anketiranci zopet možnost navesti svoje razloge. Starost igralcev se je ponovno dvignila, prav tako se je zmanjšalo število igralcev, ki so štirikrat v karieri prestopili.

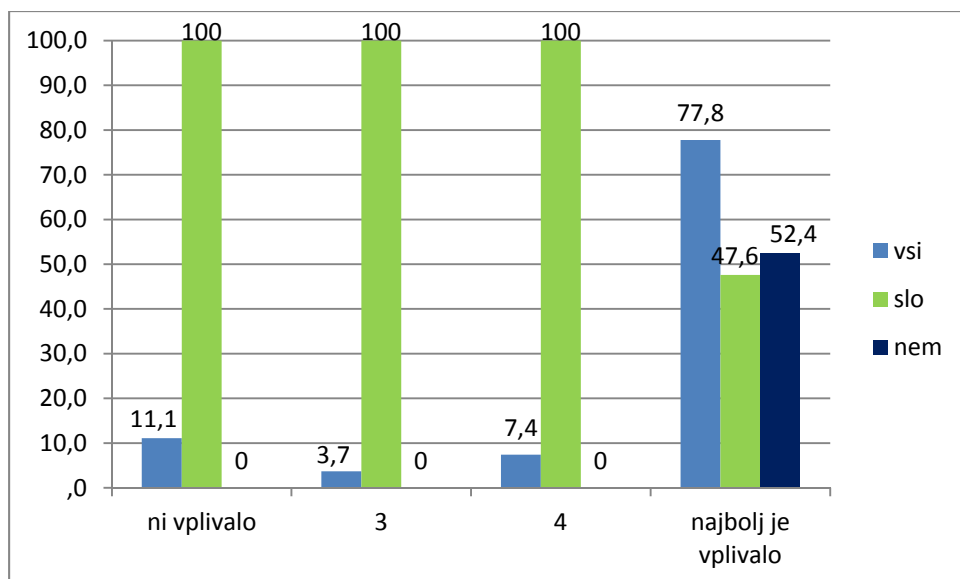
3.4.4.1 Starost ob prihodu v novi (peti) klub

Slika 53. Starost ob prihodu v novi klub

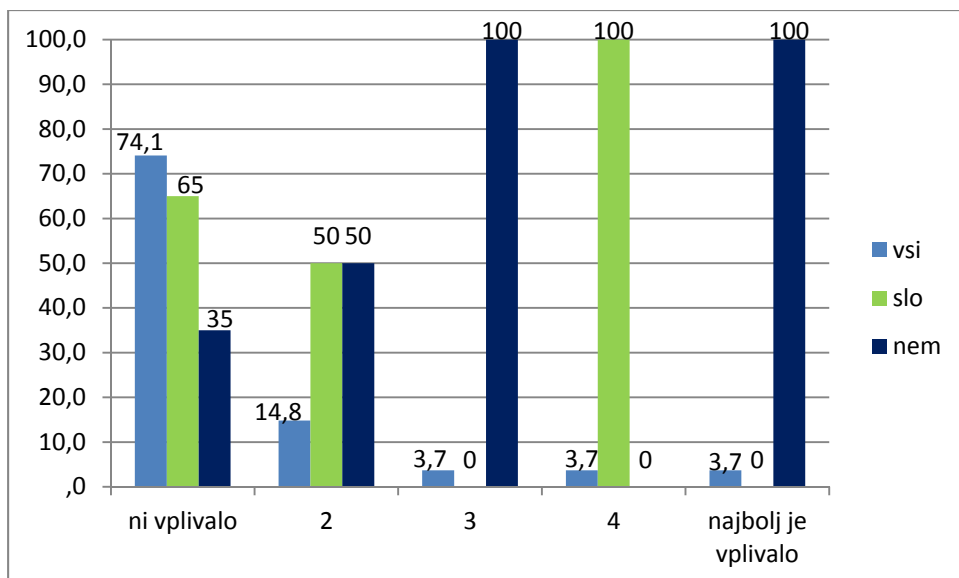
S slike 53, ki prikazuje starost igralcev ob četrtem prestopu, je vidno da je bil najmlajši, ki je v karieri prestopil štirikrat, star 16 let. Kot rečeno se je torej starost zopet dvignila in sicer je ob četrtem prestopu povprečna starost igralcev znašala skoraj 25 let (natančneje 24,7). Od tretjega prestopa se je torej povprečna starost igralcev, ki so prestopili četrtič dvignila za eno leto. Štirikrat je v karieri torej prestopilo osemindvajset igralcev, največ po številu v tej starostni kategoriji (6 anketiranih) jih je bilo, ob četrtem prestopu, starih 25 let.

3.4.4.2 Vzroki za četrti prestop

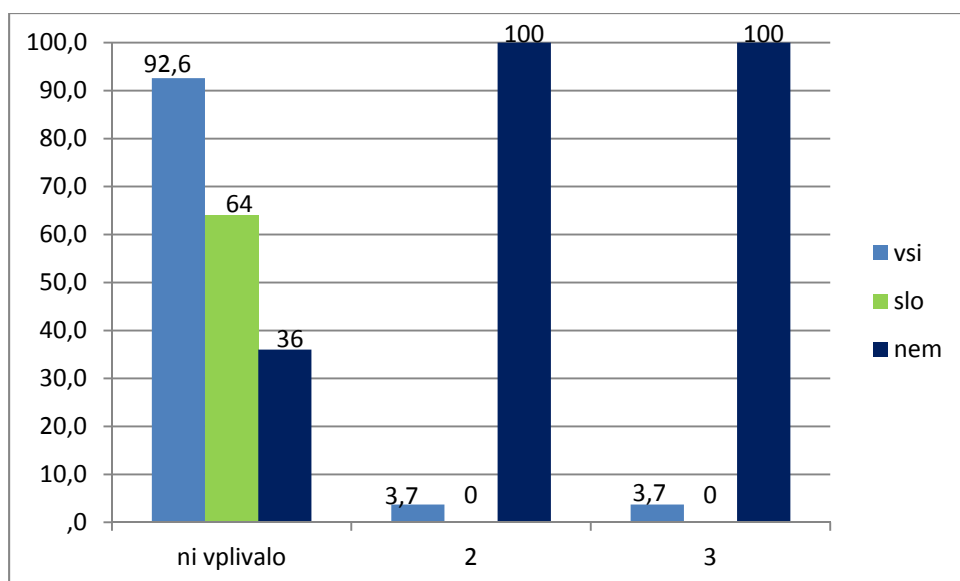
Slika 54. Boljši pogoji za razvoj kariere (%)

Ponovno se je izkazalo, da igralci največji vpliv ob prestopih dajejo boljšim pogojem za razvoj kariere saj je bilo tokrat takih kar 77,8% kar pomeni enaindvajset od sedemindvajsetih igralcev. Dva igralca sta bila povsem blizu tej odločitvi in sicer to v odstotkih pomeni 7,4%. Na odločitev 11,1% igralcev boljši pogoji za razvoj kariere niso vplivali, 3,7% pa se jih je odločilo za srednjo možnost to pomeni en igralec. Rezultat utemeljuje splošno vedenje, da človek vedno želi napredovati in stremi k temu, da bi si tako za poklicni napredek kot tudi napredek na osebni ravni, zagotovil kar najboljše pogoje. Zanimivo je, da so v primerjavi med igralci slovenske in nemške lige, boljši pogoji za razvoj kariere najbolj vplivali na prav vse, ki so odgovarjali na to vprašanje torej vse, ki so v karieri štirikrat prestopili.

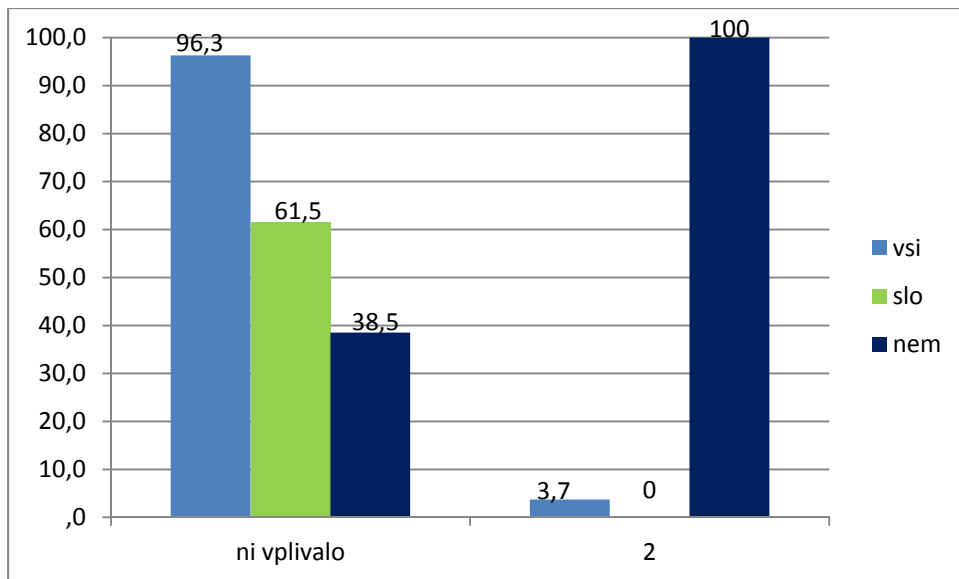
Slika 55. Študij (%)

Ponovno Študij ni vplival na odločitev o četrtem prestopu saj je odgovor »ni vplivalo« in najbližji le – temu obkrožilo kar štiriindvajset od sedemindvajsetih igralcev. Ostali trije anketirani so se odločili za preostale tri možnosti. Na enega igralca je torej, pri odločitvi za četrti prestop, najbolj vplival študij. To je lahko pripisati temu, da je igralec v tej starosti spoznal, da mu profesionalna kariera rokometša ne bo prinesla uspeha v tolikšni meri, da bi mu ne bilo treba doštudirati. Najbolj je študij vplival na enega igralca nemške lige, malce manjši vpliv pa je imel študij na enega posameznika slovenske lige.

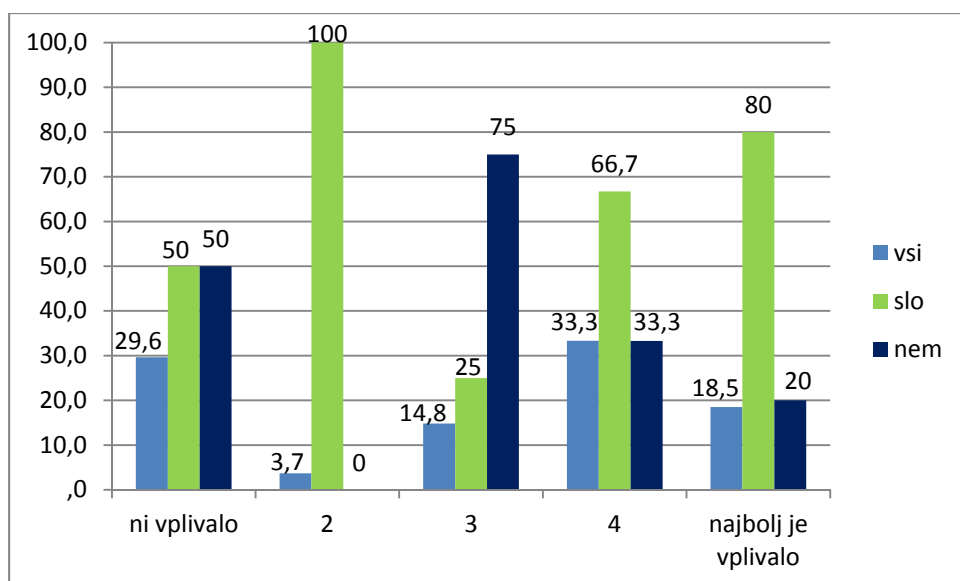
Slika 56. Selitev družine (%)

Selitev družine v 92,6% ni vplivala na odločitev igralca o četrtem prestopu. Po en igralec se je odločil še za odgovor neposredno ob tistem, ki ni vplival in odgovor, ki ne pomeni niti odločitve za vpliv niti odločitve da selitev družine ni vplivala. Glede na rezultate ostalih vzrokov, je mogoče trditi, da, ko gre za odločitev o prestopu, je na tej točki v karieri posameznika, osredotočenost usmerjena predvsem v boljše pogoje za razvoj kariere in ekonomske učinke prestopa v drug klub. Tu so se, kot vidimo na sliki 56, vsi igralci slovenske lige opredelili za odgovor, da selitev družine ni vplivala na odločitev o četrtem prestopu.

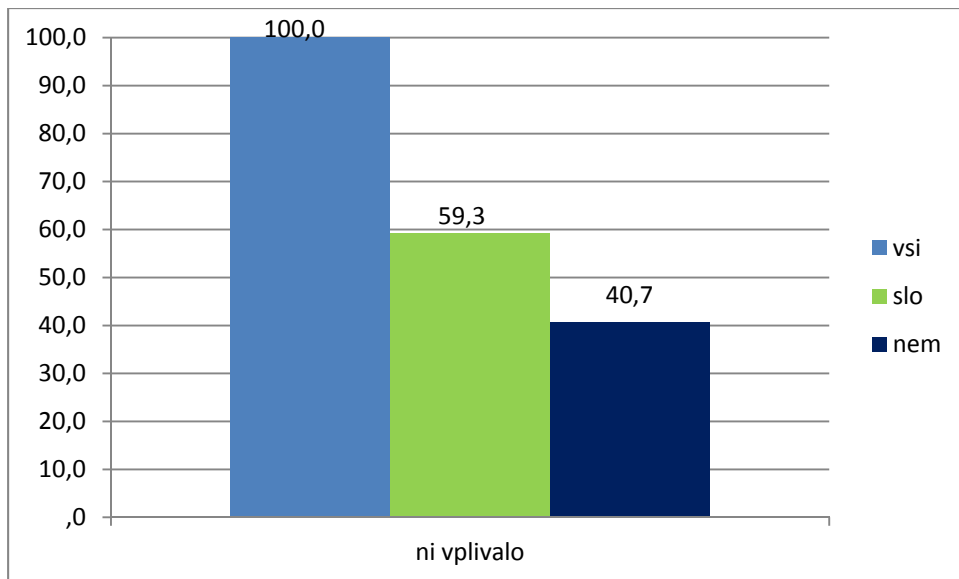
Slika 57. Partnerka (%)

Kot vidimo na sliki 57 pri četrtem prestopu partnerka ni imela vpliva na odločitev o prestopu. Vseh 27 igralcev je tega mnenja le da je eden obkrožil številko dve, ki je neposredno ob odgovoru »ni vplivalo« in to pomeni, da je malenkost manj prepričan v to, da partnerka ni vplivala na odločitev o četrtem prestopu. Ta igralec je igral v nemški ligi, vsi igralci slovenske lige, ki so štirikrat prestopili pa so bili mnenja, da partnerka ni imela vpliva na prestop.

Slika 58. Ekonomski razlogi (%)

Ponovno se potrjuje trditev, da v vedno večji meri igralci ob vsakem naslednjem prestopu vedno manj tistih igralcev, ki trdijo, da ekonomski razlogi nimajo vpliva na prestop. Na sliki 58 vidimo, da je tistih, ki so trdili, da ekonomski razlogi nimajo vpliva, 29,6%, 3,7% je tistih, ki so se odločili za odgovor povsem od tistemu, ki pravi, da ni vplivalo. Srednjo možnost je izbralo 14,8% anketiranih, nato pa kar 33,3% tistih, ki so se odločili, da so ekonomski razlogi vplivali in na koncu še 18,5% tistih, ki so bili mnenja, da so ekonomski razlogi najbolj vplivali na odločitev o prestopu. Seveda je to posledica tudi naraščajoče starosti igralcev, ki vedno več časa namenjajo igranju in treniranju in tako jim je eden osnovnih ciljev tudi pridobiti si dovolj sredstev za življenje po rokometni karieri, seveda se tudi potrebe starejših igralcev spreminjajo in v kolikor si ustvarijo družino, jo navadno preživljajo saj kot sem že omenila partnerke profesionalnih rokometišev navadno nimajo poklicne kariere in so velikokrat odvisne od zaslužka partnerja. V primerjavi s kolegi iz nemške lige so pri četrtem prestopu torej ekonomski razlogi imeli največji vpliv na kar 80% anketiranih igralcev slovenske lige, ki so odgovarjali na to vprašanje. Če dodamo še 66,7% tistih, ki so se odločili za odgovor neposredno ob tistem, ki pomeni največji vpliv, ugotovimo, da so pri četrtem prestopu za igralce v slovenski ligi imeli ekonomski razlogi bistveno večji vpliv kot na igralce, ki so igrali v nemški ligi.

Slika 59. Politični razlogi (%)

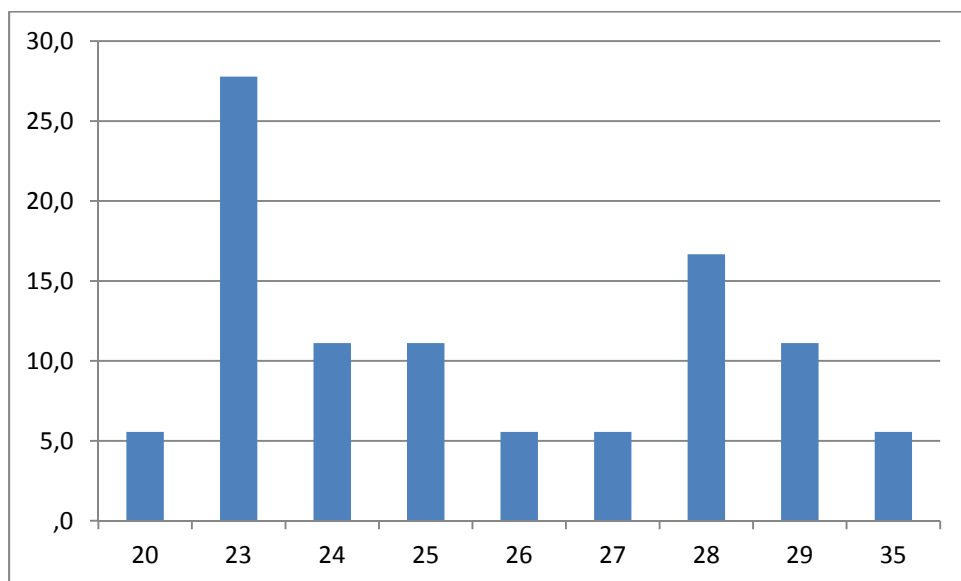
Kot vidimo politični razlogi nimajo nikakršnega vpliva na četrti prestop igralcev. Vseh sedemindvajset igralcev je namreč mnenja da to ni vplivalo. To velja tako za igralce, ki so igrali v slivenski ligi kot tudi za tiste, ki so igrali v nemški ligi.

3.4.5 Peti prestop

Tako kot pri ostalih so anketirani tudi pri petem prestopu navedli novi klub kamor so prestopili, starost ob prihodu v novi klub ter vzroke za izbiro novega kluba, ki so si sledili po naslednjem vrstnem redu: boljši pogoji za razvoj kariere, študij, selitev družine, partnerka, ekonomski razlogi, politični razlogi in opcijo »drugo« kjer so imeli anketiranci zopet možnost navesti svoje razloge. Starost igralcev se je ponovno dvignila, prav tako se je zmanjšalo število igralcev, ki so petkrat v karieri prestopili.

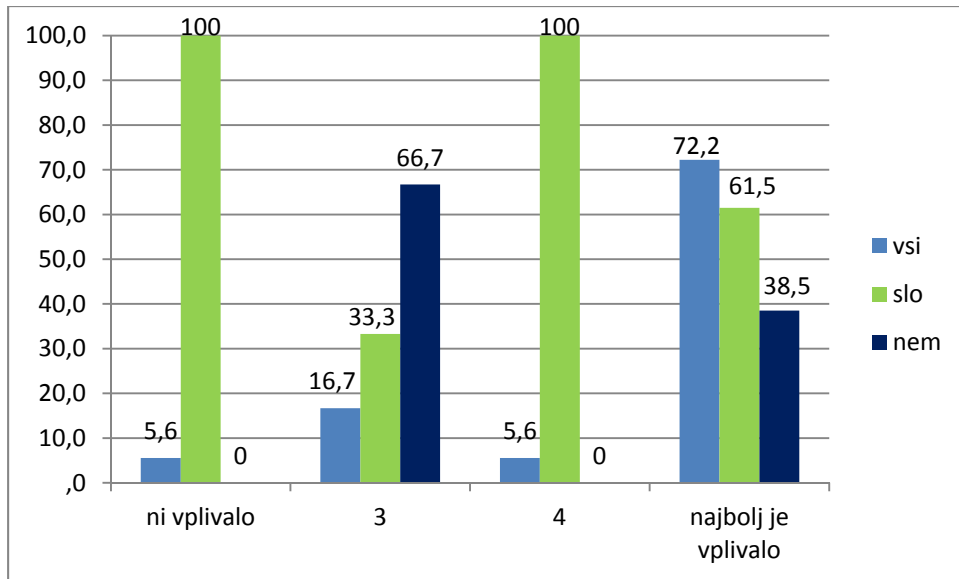
3.4.5.1 Starost ob prihodu v novi klub

Slika 60. Starost ob prihodu v novi (šesti klub)

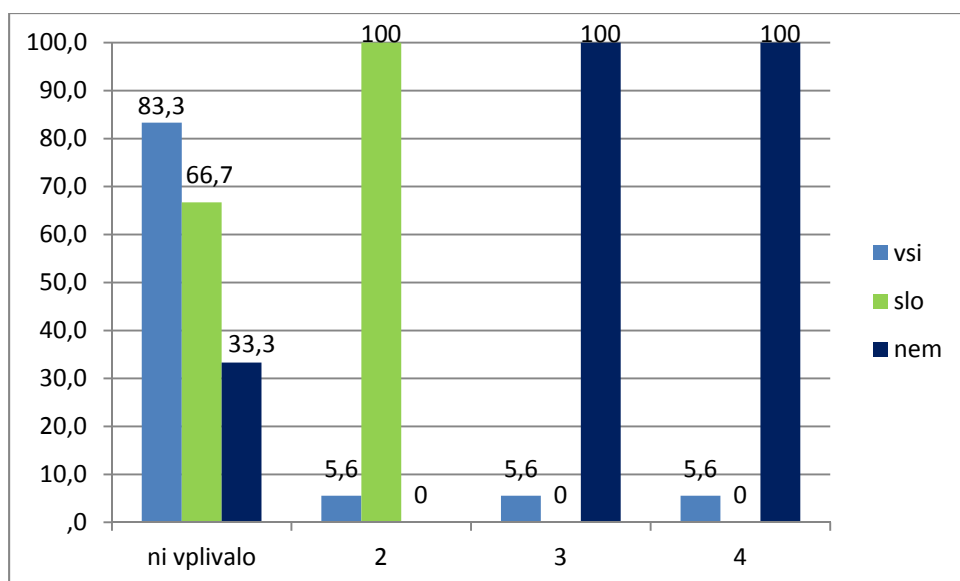
Povprečna starost se je ponovno za eno leto dvignila in sicer je ob petem prestopu povprečna starost igralcev znašala nekaj malega manj kot 26 let torej 25,7 let. Tokrat je bilo številčno največ igralcev, ki so prestopili pri triindvajsetih letih, kar je lepo videti na sliki 58. Ponovno sta se spremenili starosti najmlajšega in najstarejšega ob petem prestopu. Najmlajši je bil star dvajset let, najstarejši pa petintrideset. Zanimivo je to, da je splošno mnenje, da je to že visoka starost za športnika a ob upoštevanju dejstva, da gre za ekipni šport in da je bil to samo en igralec, je rezultat sprejemljiv.

3.4.5.2 Vzroki za peti prestop

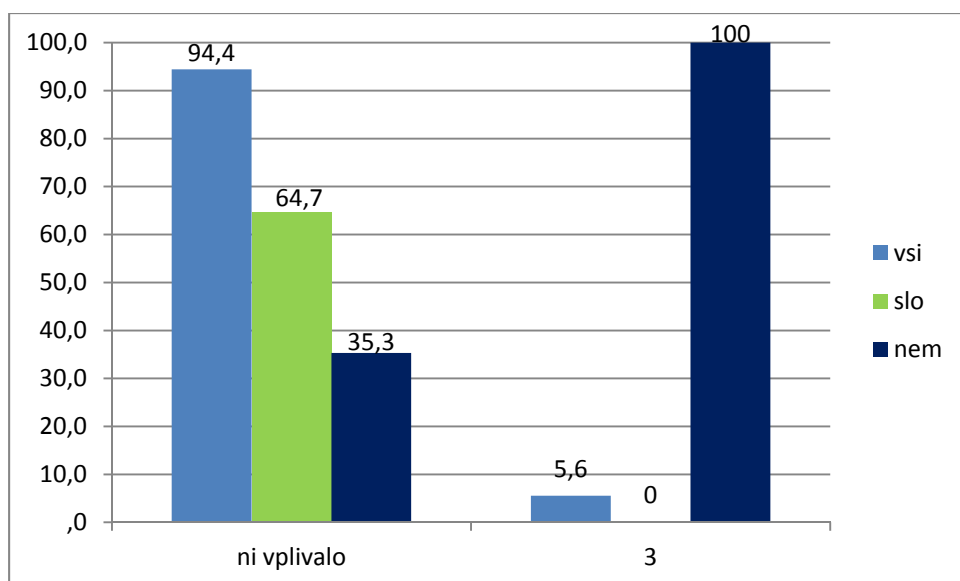
Slika 61. Boljši pogoji za razvoj kariere (%)

Kot vidimo na sliki 61 se ponovno vidi največji vpliv pri odločitvi za prestop v boljših pogojih za razvoj kariere. Na kar trinajst od osemnajstih igralcev so najbolj vplivali boljši pogoji za razvoj kariere. Trije so obkročili srednjo varianto, po en pa da boljši pogoji za razvoj kariere niso vplivali in da so vplivali a ne najbolj. V primerjavi s kolegi iz nemške lige, so igralci slovenske lige bili prepričani, da so na njih boljši pogoji za razvoj kariere imeli bistveno večji vpliv.

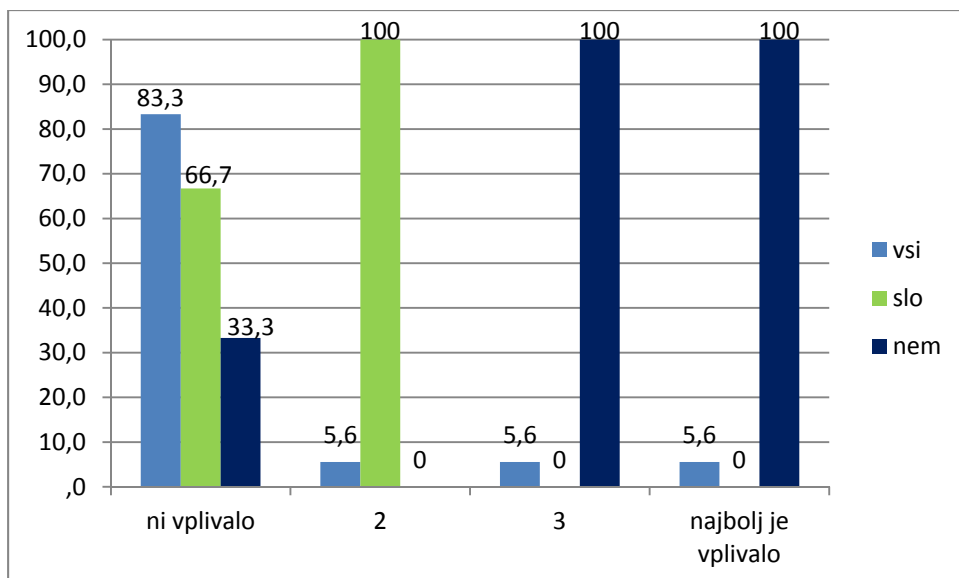
Slika 62. Študij (%)

Rezultat, da študij ni vplival, ni presenetljiv saj so igralci pri šestindvajsetih letih ali že proti koncu študija ali pa so morda celo sprejeli odločitev, da bodo študirali po koncu kariere. Če rezultat pretvorim v število igralcev, ki so odgovarjali, jih je 15 odgovorilo, da študij ni vplival, po eden pa se je odločil za preostale odgovore a med njimi ni bilo nikogar, ki bi bil mnenja, da je študij najbolj vplival na odločitev za peti prestop. Kot vidimo, je (5,6%) en igralec iz nemške lige, odgovoril da je študij imel vpliv na odločitev o prestopu, in en, ki se je odločil za srednjo možnost ter en igralec iz slovenske lige, ki se e bolj nagibal k odgovoru »ni vplivalo«.

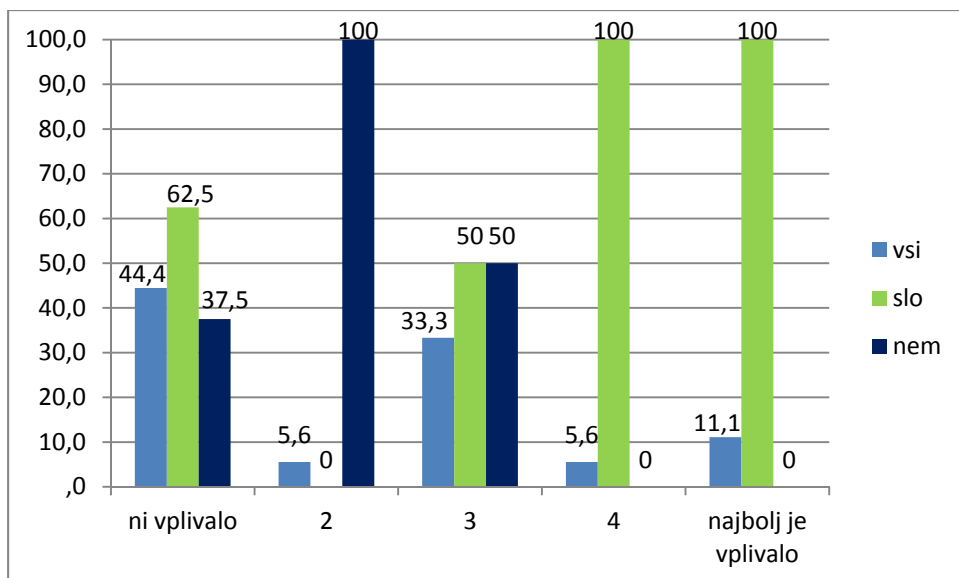
Slika 63. Selitev družine (%)

Selitev družine, kot kaže slika 63, ni vplivala saj na sedemnajst igralcev od osemnajstih selitev družine ni vplivala pri odločitvi za peti prestop, en igralec, ki je igral v nemški ligi pa je obkrožil srednjo možnost, ki pomeni, da ne trdi da je vplivala niti ne trdi da ni vplivala. Menim, da je to posledica tega, da v kolikor ima igralec pri teh letih ustvarjeno svojo družino, se mu le – ta v največji meri prilagaja in zatorej, kot sem že prej omenila, se družina seli glede na klub, ki si ga igralec izbere oziroma od koder ima ponudbo za prestop.

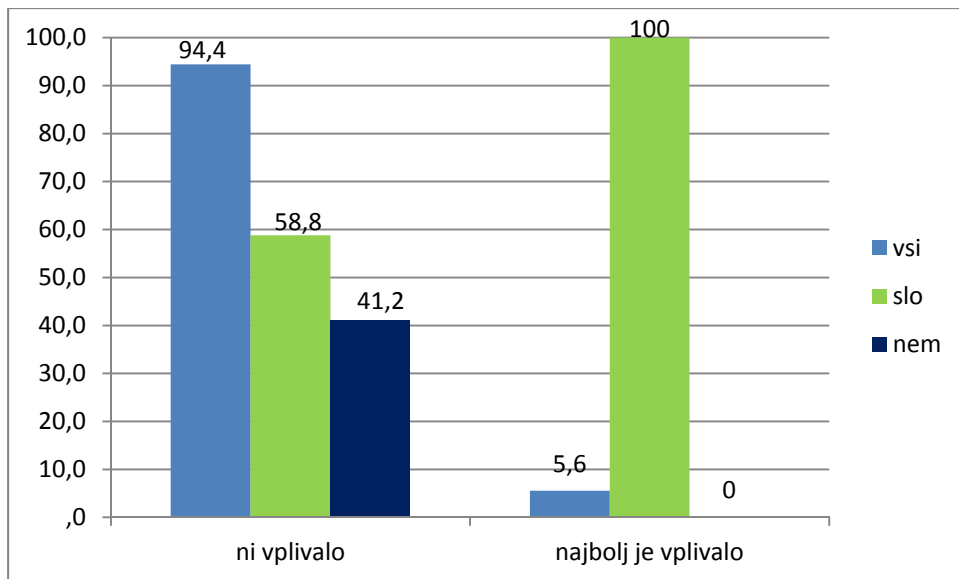
Slika 64. Partnerka (%)

Partnerka je očitno v nekaterih posameznih primerih vplivala na odločitev za peti prestop a v večini še vedno nima vpliva. V odstotkih to pomeni, da se je 83,3% odločilo za nič en vpliv, po 5,6% pa je bilo tistih, ki so pripisali partnerki delen ali celo največji vpliv pri odločitvi o prestopu. Na enega igralca, ki je igral v nemški ligi je partnerka imela vpliv pri odločitvi za peti prestop, vsi igralci, ki so nastopali v slovenski ligi, pa so bili mnenja, da partnerka ni imela vpliva ali pa so se popolnoma približali temu mnenju.

Slika 65. Ekonomski razlogi (%)

Rezultat, ki me je osebno presenetil in ne sledi trendu prejšnjih prestopov so ekonomski razlogi. Mnenja, da so najbolj vplivali, je bilo le 11,1%, kar pomeni le dva igralca, 5,6% se jih je približalo temu mnenju, 33,3% se jih ni odločilo, da so imeli ekonomski razlogi pozitiven ali negativen vpliv na sploh, 44,4% pa da ekonomski razlogi niso vplivali na odločitev za prestop. Trije igralci iz slovenske lige so bili mnenja, da so ekonomski razlogi vplivali, na igralce iz nemške lige pa ekonomski razlogi niso imeli vpliva.

Slika 66. Politični razlogi (%)

Politični razlogi so najbolj vplivali pri enem anketirancu, pri sedemnajstih pa politični razlogi niso vplivali na odločitev za prestop. Menim, da je vedno manj vmesnih odgovorov v sled tega, ker so kot starejši igralci prestopili predvsem z enim razlogom in tako niso imeli več razlogov za prestop. Bili so torej bolj odrasli v smislu čustvene inteligence in seveda tudi bolj tehtni pri sprejemanju odločitev. Kot vidimo so politični razlogi vplivali na samo enega igralca, ki je igral v slovenski ligi – verjetno zopet posledica situacije v bivši Jugoslaviji.

Slika 67. drugi razlogi (%)

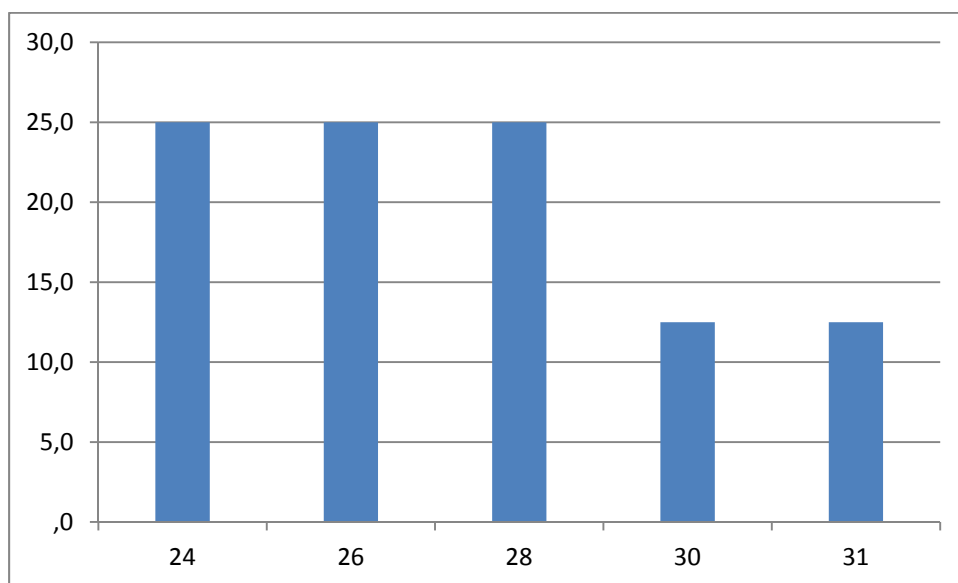
Rehabilitacija je tudi eden od odgovorov, ki se še ni pojavil, je pa zanimiv z vidika, da je to razlog, ki je najbolj vplival na odločitev o prestopu. Ne glede na to, da gre samo za enega igralca (iz slovenske lige), je rezultat zanimiv. Rehabilitacija kot razlog bi lahko uvrstili tudi v rubriko boljši pogoji za razvoj kariere.

3.4.6 Šesti prestop

Tako kot pri ostalih so anketirani tudi pri šestem prestopu navedli novi klub kamor so prestopili, starost ob prihodu v novi klub ter vzroke za izbiro novega kluba, ki so si sledili po naslednjem vrstnem redu: boljši pogoji za razvoj kariere, študij, selitev družine, partnerka, ekonomski razlogi, politični razlogi in opcijo »drugo« kjer so imeli anketiranci zopet možnost navesti svoje razloge. Starost igralcev se je ponovno dvignila, prav tako se je zmanjšalo število igralcev, ki so šestkrat v karieri prestopili. Šestkrat je prestopilo osem anketiranih igralcev.

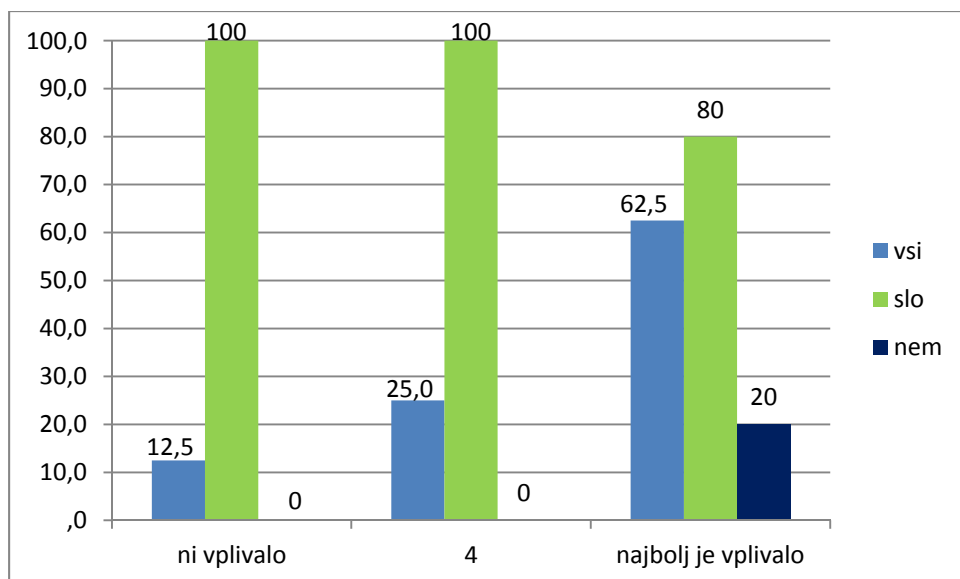
3.4.6.1 Starost ob prihodu v novi klub

Slika 68. Starost ob prihodu v novi klub (%)

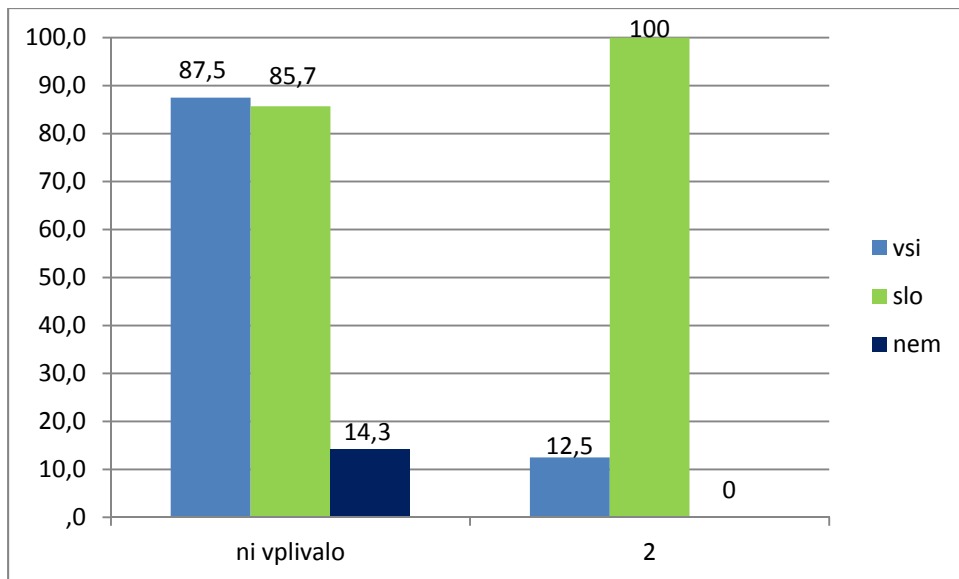
Kot vidimo na sliki 68 je pri šestem prestopu starost najmlajšega, ki je prestopil, štiriindvajset let kar je za kar štiri leta višja starost kot pri petem prestopu. Starost najstarejšega, ki je prestopil, je enaintrideset let kar pomeni štiri leta manj kot pri petem prestopu. Povprečna starost je nekaj več kot sedemindvajset let (27,1 leto).

3.4.6.2 Vzroki za šesti prestop

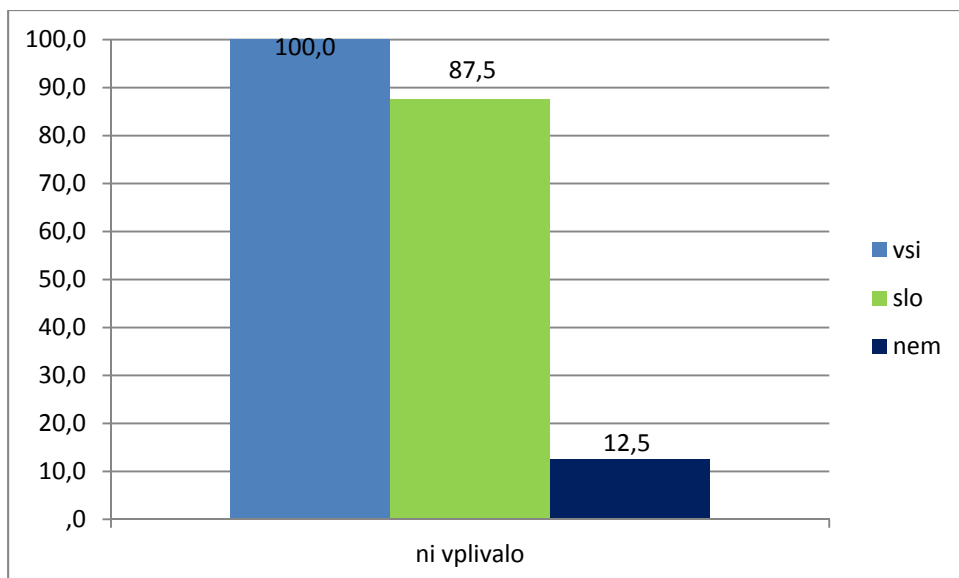
Slika 69. Boljši pogoji za razvoj kariere (%)

Še vedno z visokim odstotkom (62,5) prednjačijo kot vzrok, ki je najbolj vplival za šesti prestop boljši pogoji za razvoj kariere, s 25% sledi odločitev anketiranih, da so vplivali na prestop, za odgovor, da boljši pogoji za razvoj kariere niso vplivali na šesti prestop pa se je odločilo 12,5% igralcev. Torej so tudi pri šestem prestopu z velikim odstotkom igralci ocenili, da so najbolj vplivali boljši pogoji za razvoj kariere čeprav so v večini igralci že izkušeni in igrajo v vrhunskih klubih. Pri primerjavi vidimo, da povsod izstopajo igralci, ki so igrali v slovenski ligi, igralci nemške lige so se celo vsi odločili za odgovor, da so boljši pogoji za razvoj kariere najbolj vplivali na odločitev za šesti prestop.

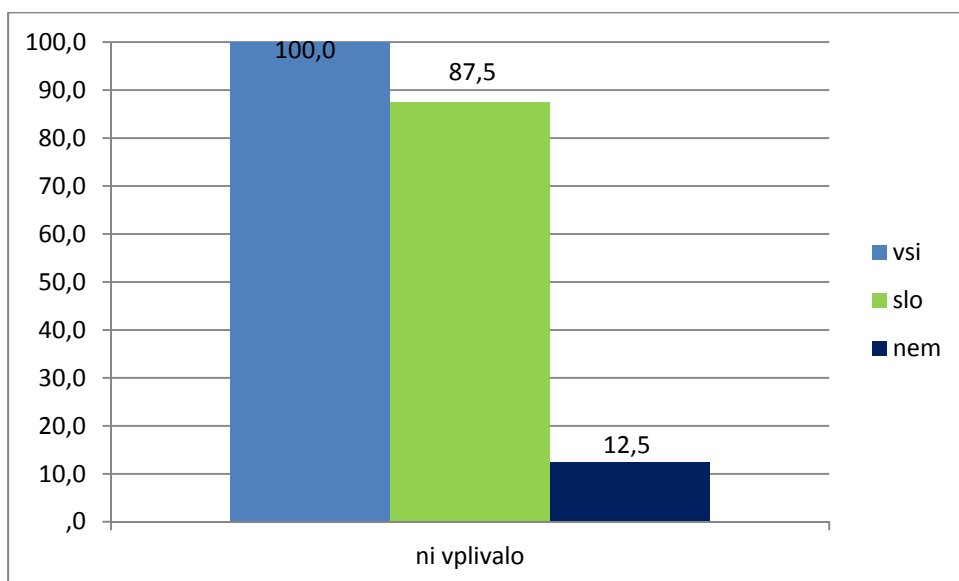
Slika 70. Študij (%)

Študij zopet ni vplival kar je na sliki izraženo v kar 87,5%, odgovor da ni imelo posebnega vpliva pa kot je prikazano, da so ga igralci izbrali v 12,5%. Verjetno je to posledica tega, da so se igralci več posvečali rokometu in niso imeli motivacije poleg treningov in tekem tudi študirati. Zopet je odgovor, da študij ni vplival, veljal za vse igralce iz nemške lige, ki so v karieri šestkrat prestopili. Samo en igralec iz slovenske lige se je odločil za odgovor neposredno ob tistem, ki ne pomeni nikakršnega vpliva na odločitev o prestopu.

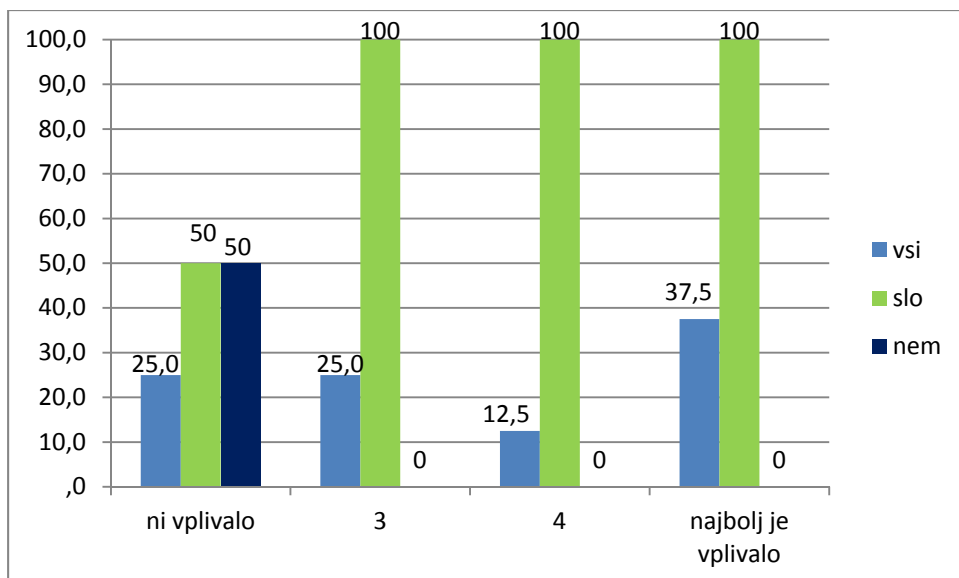
Slika 71. Selitev družine (%)

Slika 71 ne potrebuje posebnega pojasnila saj je vidno, da so se igralci v 100% (7 igralcev iz slovenske lige in en igralec iz nemške lige) odločili, da selitev družine ni vplivala na odločitev o prestopu.

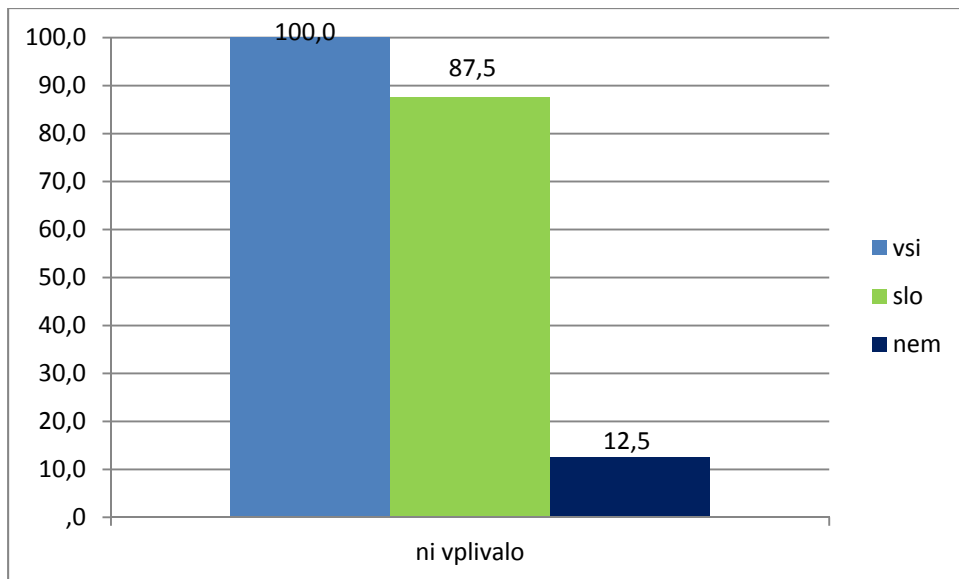
Slika 72. Partnerka (%)

Kot že prejšnja slika tudi slika 72 prikazuje 100% odločitev igralcev v korist odločitvi, da partnerka ni imela vpliva na odločitev o prestopu. Tako kot pri prejšnjem odgovoru se je tudi tokrat 7 igralcev iz slovenske lige in eden iz nemške odločilo kot kaže slika 72.

Slika 73. Ekonomski razlogi (%)

Pričakovati je bilo, da so igralci prestopili tudi zaradi ekonomskih razlogov in sicer se ta trditev potrjuje v 37,5%, neposredno ob tem odgovoru je 12,5% tistih, ki so menili da ekonomski razlogi niso imeli največjega vpliva, 25% pa je bilo takih, ki so menili da niso vplivali in pa takih, ki so se odločili za nekakšno vmesno možnost. Osebno sem pričakovala, da bo izrazito večji odstotek na strani kjer se kaže največji vpliv torej da so bili ekonomski razlogi odločilni za prestop. Ta rezultat je mogoče posledica tega, da so ob šestem prestopu igralci že pri koncu kariere in jim glavni motiv ni več denar ali pa da jim denar ni nikoli bil največji motiv in so vedno prestopali predvsem iz želje po napredku in ker so se enostavno želeli preizkusiti v različnih okoljih. V primerjavi med igralci iz nemške in slovenske lige je videti, da ekonomski razlogi niso imeli nikakršnega vpliva na vse sedem igralcev iz nemške lige, ko so šestič v karieri prestopili. Ti so v karieri najbrž že toliko zaslužili, da jim ekonomski razlogi niso bili glavni motiv za prestop. Na štiri igralce iz slovenske lige so ekonomski razlogi imeli velik vpliv, en igralec iz slovenske lige pa se je odločil za srednjo možnost.

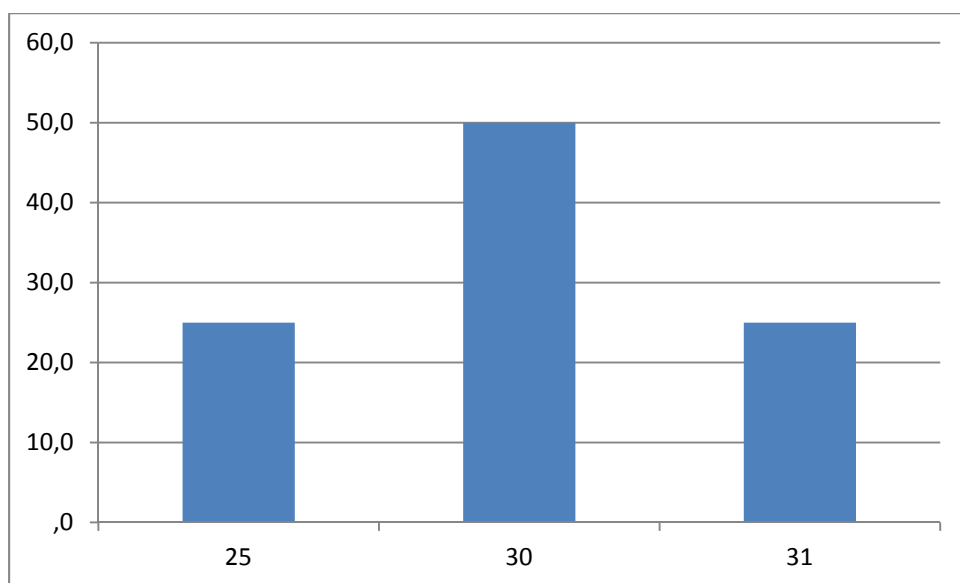
Slika 74. Politični razlogi (%)

Tudi tu poseben komentar ni potreben saj je na sliki 73 videti, da so igralci v 100% (sedem iz slovenske lige in eden iz nemške) izrazili ničnen vpliv političnim razlogom.

3.4.7 Sedmi prestop

Tako kot pri ostalih so anketirani tudi pri sedmem prestopu navedli novi klub kamor so prestopili, starost ob prihodu v novi klub ter vzroke za izbiro novega kluba, ki so si sledili po naslednjem vrstnem redu: boljši pogoji za razvoj kariere, študij, selitev družine, partnerka, ekonomski razlogi, politični razlogi in opcijo »drugo« kjer so imeli anketiranci zopet možnost navesti svoje razloge. Starost igralcev se je ponovno dvignila, prav tako se je zmanjšalo število igralcev, ki so sedemkrat v karieri prestopili. Sedemkrat so prestopili štirje anketirani igralci, vsi so igrali v slovenski ligi zato primerjave z nemškimi kolegi pravzaprav ni.

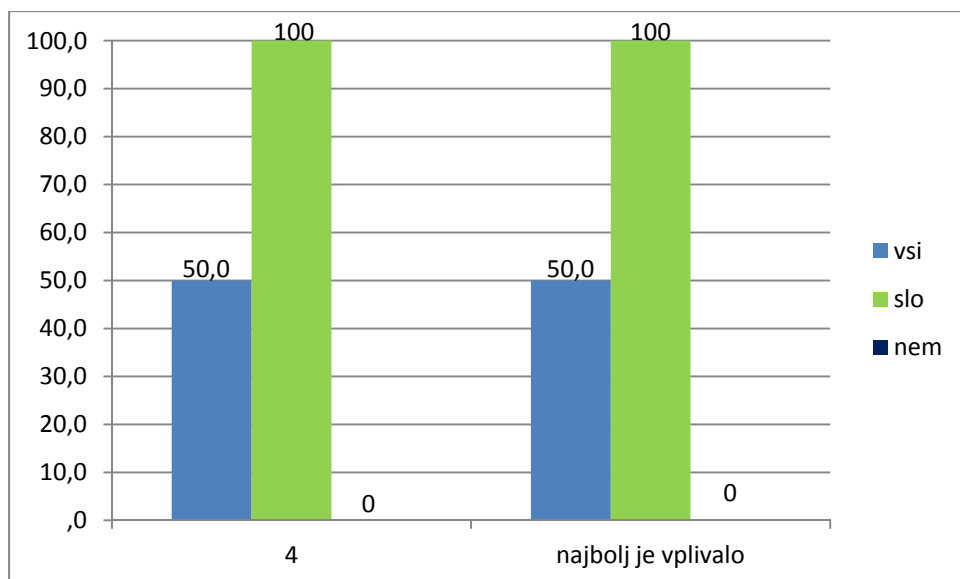
3.4.7.1 Starost ob prihodu v novi klub

Slika 75. Starost ob prihodu v novi klub (%)

Povprečna starost se je kot že do sedaj dvignila na devetindvajset let. Najmlajši je bil star petindvajset let, najstarejši pa enaintrideset. Dva igralca sta ob sedmem prestopu bila stara trideset let.

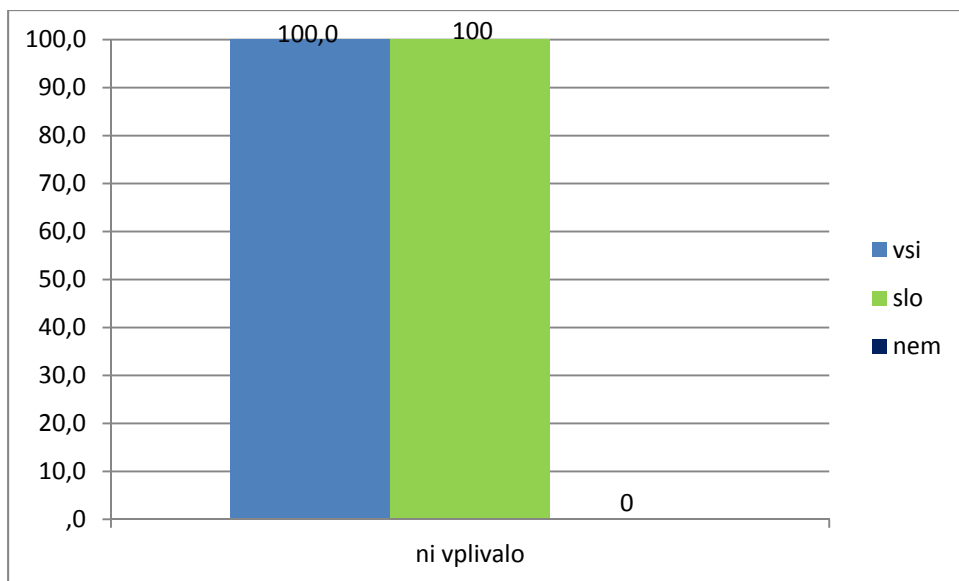
3.4.7.2 Vzroki za sedmi prestop

Slika 76. Boljši pogoji za razvoj kariere (%)

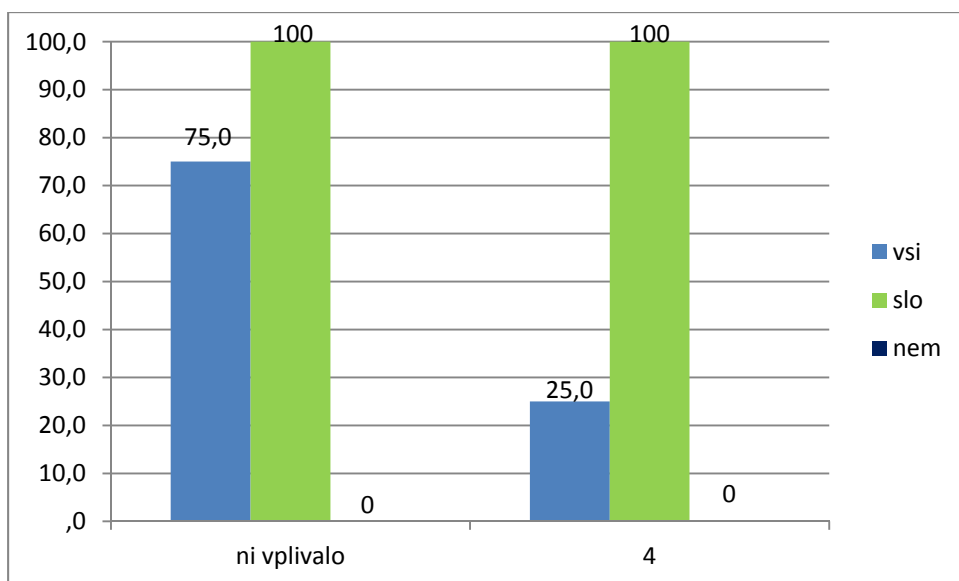
Tudi pri zadnjem obravnavanem prestopu se je pokazalo, da so na odločitev za sedmi prestop pri igralcih najbolj vplivali boljši pogoji za razvoj kariere. Na 50% igralcev so najbolj vplivali boljši pogoji za razvoj kariere drugih 50% igralcev pa je obkrožilo odgovor neposredno ob tistim, ki pomeni največji vpliv. Kot že omenjeno so sedemkrat prestopili samo igralci, ki so igrali v slovenski ligi zato je odstotek igralcev iz nemške lige ves čas 0.

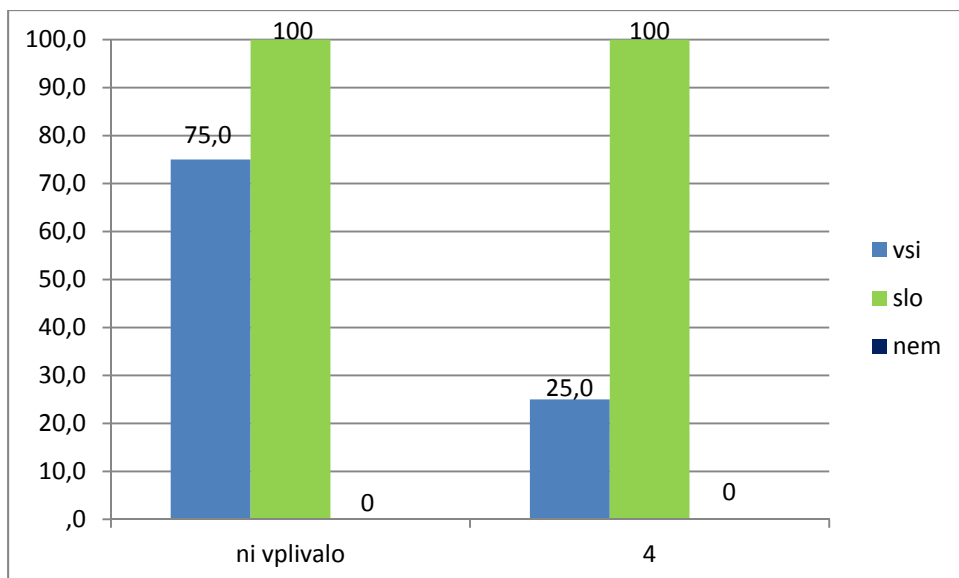
Slika 77. Študij (%)

V sto odstotkih so igralci iz slovenske lige izrazili prepričanje, da študij ni vplival na vzrok za sedmi prestop. Odgovarjali so štirje igralci.

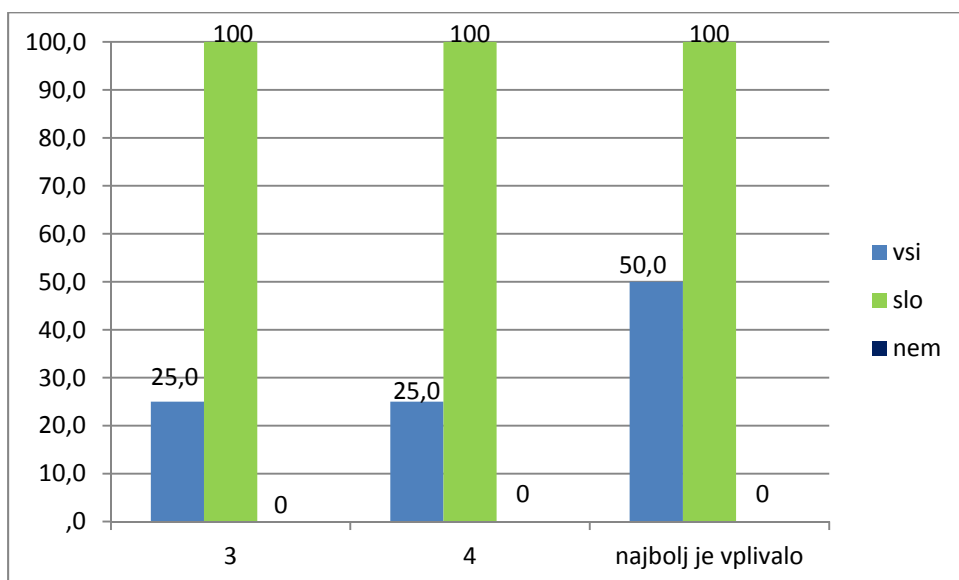
Slika 78. Selitev družine (%)

Selitev družine tudi na sedmi prestop ni vplivala kot vidimo na sliki 78. Zopet so se igralci odločali za samo dva odgovora in sicer trditev, ki pravi da selitev družine ni vplivala in odgovor neposredno ob tem torej da selitev družine ni imela večjega vpliva.

Slika 79. Partnerka (%)

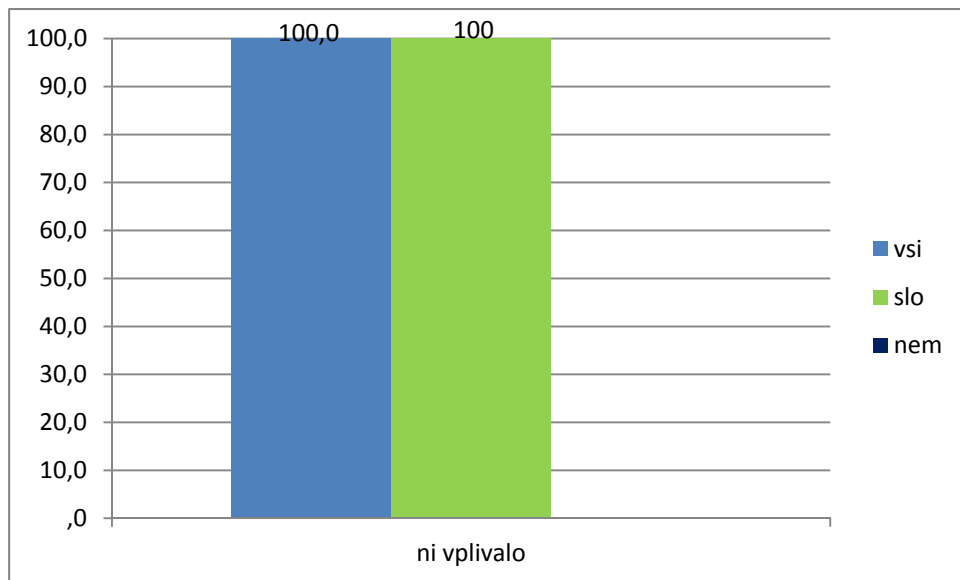
Povsem enak rezultat kot pri vprašanju o vplivu selitve družine, je razbrati tudi pri vprašanju o vplivu partnerke na odločitev o sedmem prestopu. Pri sedmem prestopu partnerka torej ni imela vpliva na odločitev za prestop.

Slika 80. Ekonomski razlogi (%)

Ekonomski razlogi so v petdesetih odstotkih najbolj vplivali na sedmi prestop torej pri dveh igralcih, preostala dva sta se odločila, eden za odgovor neposredno ob tistem, ki pomeni

največji vpliv in eden, ki je menil, da niso vplivali niti v smislu da je to prispevalo k odločitvi niti da vpliva ekonomski razlogi niso imeli.

Slika 81. Politični razlogi (%)

Kot vidimo na sliki 81 politični razlogi niso imeli nikakršnega vpliva na razlog za sedmi prestop. To velja za vse štiri anketirane igralce, ki so igrali v slovenski ligi.

4 SKLEP

Naj v sklepu na kratko povzamem bistvene elemente diplomske naloge in jih tudi pojasnim. Diplomska naloga torej izhaja, kot sem že zapisala v uvodu, iz problematike migracij slovenskih rokometašev v tuje klube. Želela sem opozoriti na vzroke, ki pripeljejo do odločitve za prestop igralca.

Glavni cilj, ponuditi trenerjem in vsem drugim, ki delajo v rokometu, prvo tovrstno raziskavo (raziskavo o vzrokih s pomočjo anketnih vprašalnikov) v Sloveniji, sem izpolnila. Z namenom poiskati vzroke migracije igralcev sem torej primerjala igralce, ki so v sezoni 2008/09 igrali v treh klubih nemške 1. lige (VfL Gummersbach, THW Kiel, Tusem Essen) in enem klubu 2. nemške lige (TV Emsdetten) z igralci, ki so v sezoni 2007/08 zasedli prvih šest mest v slovenski 1. ligi (RK Cimos Koper, RK Celje Pivovarna Laško, RK Gorenje, RK Prevent Slovenj Gradec, RD Slovan in RK Trimo Trebnje). Vsi igralci so bili anketirani v sezoni 2008/09. Problematiko sem poskušala pojasniti z več vidikov, razloge pa sem iskala v rezultatih anket, ki so jih izpolnili omenjeni igralci.

Hipoteze, ki sem jih postavila so potrjene ali ovržene kot je navedeno:

H1: Med tujimi igralci, ki igrajo v Nemčiji, prevladujejo igralci iz Skandinavije. **Ni potrjena**

H2: Med tujimi igralci, ki igrajo v Sloveniji, prevladujejo igralci s področja bivše Jugoslavije. **Je potrjena**

H3: V Nemčiji tuji igralci, ki prestopijo v nemški klub, ostanejo v tem klubu dlje časa kot tisti igralci, ki pridejo v slovenski klub kot tujci. **Je potrjena**

H4: Za prvi prestop se igralci odločajo do 22. leta starosti. **Je potrjena**

H5: Starejši kot so igralci, večkrat so v karieri prestopili iz kluba v klub. **Je potrjena**

H6: Najmočnejši dejavnik, zaradi katerega se rokometaši po 28. letu odločijo za prestop v drug klub, je zaslužek. **Ni potrjena**

H7: Najmočnejši dejavnik, zaradi katerega se rokometaši stari do 20 let odločijo za prestop v drug klub, so boljši pogoji za razvoj kariere. **Je potrjena**

Podrobneje so rezultati, povezani s postavljenimi hipotezami, pojasnjeni in podkrepljeni z grafi v poglavju »rezultati z razpravo«.

Kot sem napisala v poglavju »METODE DELA«, sem raziskovala s pomočjo anketnih vprašalnikov. Obravnavala sem prestopne v že zgoraj omenjenih klubih iz nemške in slovenske lige. Skupno sem zbrala 106 anketnih vprašalnikov, ki so bili obdelani v računalniškem programu SPSS in prikazani s pomočjo grafov, izdelanih v programu Microsoft Excell. Sprva sem sicer predvidela več izpolnjenih anketnih vprašalnikov a sem predvsem iz najboljših slovenskih klubov dobila razmeroma malo izpolnjenih anket. Tudi v Nemčiji sem predvidela dva kluba več a sem na koncu dobila anketne vprašalnike vrnjene iz štirih klubov. Anketirani so bili moški, stari med 17 in 37 let. Ključne spremenljivke v anketnem vprašalniku so bile: socialno demografske značilnosti (starost, zakonski stan, stopnja izobrazbe, itd.), starost igralca ob prestopu, število prestopov v karieri posameznega igralca, dejavnik, zaradi katerega se igralec odloči za prestop.

Kot sem že napisala, so pomembnejše ugotovitve naslednje: igralci, ne glede na starost, prestopijo v drug klub predvsem zaradi boljših pogojev za razvoj kariere v novem klubu. Naslednja pomembna ugotovitev je, da je ob naraščanju starosti igralcev naraščalo tudi število prestopov, v povezavi s to ugotovitvijo pa je tudi ugotovitev, da je bila povprečna starost igralcev iz prestopa v prestop višja. Pričakovala sem višji odstotek igralcev, ki v karieri prestopijo zaradi ekonomskih vzrokov zato me je ta rezultat presenetil. Pokazalo se je sicer, da se odstotek tistih, ki prestopijo zaradi ekonomskih vzrokov z vsakim prestopom dviguje a še vedno prevladajo boljši pogoji za razvoj kariere. Rezultat pri vprašanju o starosti pri kateri so se igralci vključili v roket je pričakovan in pomeni, da moramo stremeti k temu, da otroke poskušamo prej usmeriti v roket. Predvsem v klubih je potrebno tiste, ki delajo v roketu z najmlajšimi osveščati o pozitivnih posledicah zgodnjega usmerjanja otrok v roket. Če drugega ne, jim ponudimo zdrav način preživljanja prostega časa, bolj pomembno pa je dejstvo, da bomo na ta način pridobili več mladih, ki se bodo tudi v kasnejših starostnih obdobjih ukvarjali z roketom. Kot sem že napisala je v zadnjih nekaj letih v tej smeri veliko pripomogel mini roket a stanje ni nikoli tako dobro, da se ga nebi dalo izboljšati.

Če za konec strnem nekaj priporočil je pomembno, da najmlajšim na rokometnem igrišču nudimo predvsem zabavo in veliko druženja s prijatelji, ki jih v veliki meri motivirajo k ukvarjanju z rokometom, v kasnejših obdobjih pa je predvsem pomemben razvoj posameznih igralcev in ekipe in zato moramo zagotoviti kar najboljše pogoje. Glede na to, da verjetno v prihodnje ne bomo mogli slediti najboljšim ligam v Evropi in svetu, je pomembno, da igralce, ki želijo prestopiti, ne oviramo, pomembno pa je, da si zagotovimo vsaj nekakšno povračilo stroškov, ki smo jih imeli v obliki vloženega truda za razvoj igralca. Tu ne mislim samo na povračilo v finančnem smislu ampak moramo igralca še vedno imeti nekako za »svojega« in ga vsaj promovirati in na ta način ohranjati odnos in po drugi plati pridobivati najmlajše z zgledom. Pri tistih igralcih, ki prestopijo v tujino, pa je bistveno, da jih v Sloveniji promoviramo kot izjemno dobre in uspešne ljudi saj v tujino ne gredo tisti, ki so uspešni izključno v rokometu ampak je za tem še mnogo več vrlin, ki jih mora nekdo imeti, da uspe v tujini in tam tudi ostane.

5 VIRI

Agergaard, S. (2008). Elite athletes as Migrants in Danish Women's Handball. V: International Review for the Sociology of Sport. Pridobljeno 22.3.2010 iz <http://irs.sagepub.com> str. 5-19

Doupona Topič, M., Bon, M. (2008). The paths of migration in European handball. V: Doupona Topič, M. (ur.), Ličen, S. (ur.). Sport, culture & society: an account of views and perspectives on social issues in a continent (and beyond). Ljubljana, Faculty of sport, str. 80-84

GCIM – Global Commission on International Migration. (2005). Migration in an interconnected world: New directions for action. Report 2005, str. 1. Pridobljeno 3.8.2008 iz <http://www.gcim.org/attachements/gcim-complete-report-2005>

Klinar, Peter. (1976). Mednarodne migracije : sociološki vidiki mednarodnih migracij v luči odnosov med imigrantsko družbo in imigrantskimi skupnostmi. Maribor: Obzorja, str. 27–30.

Maguire, J., Grant, J., Mansfield, L., Bradley, J. (2002). Chapter 2 Sport, Labour and Migration. V: M. Schrag (ur.), Sport Worlds a Sociological Perspective. Human kinetics, str. 25-44

Parsons, C. R. idr. (2007). Quantifying International Migration: A Database of Bilateral Migrant Stocks. V International Migration, Economic Development & Policy, ur. Çağlar Özden in Maurice Schiff. Washington: The World Bank in Palgrave Macmillian, str. 20

Resolucija o imigracijski politiki Republike Slovenije (ReIPRS), 3. poglavje. Ur. l. RS 40/1999. Pridobljeno 16.08.2008 iz <http://www.uradni-list.si/1/content?id=19938>

Tomlinson, J. (1997). Cultural Globalization and Cultural Imperialism. V International Communication and Globalization, ur. Ali Mohammadi. London: Sage, str. 170

Zorko, R. (2003). Značilnosti prestopov in migracijnogometišev v Evropi in pri nas. Raziskovalna naloga, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport

6 PRILOGE

Vprašalnik o vzrokih za prestopne rokometašev

Prosim, če odgovorite na vprašalnik; podatki so tajni in namenjeni v znanstveno raziskovalne namene.

1. Starost: _____

2. Ali ste:

- samski   poročeni ali živite v skupnem gospodinjstvu
 ločeni   partnerska zveza, vendar ne živita skupaj

3. Bivališče – trenutno

mesto : _____
država: _____
narodnost: _____ (če želite)

4. Stopnja izobrazbe (obkrožite)?

- 1 – brez formalne izobrazbe (nedokončana OŠ)
2 – osnovna šola
3 – poklicna šola
4 – srednja šola
5 – višja šola
6 – visoka šola (fakulteta)
7 – magistririj, specializacija
8 – doktorat znanosti

Ali ste končali še kakšno drugo izobraževanje (npr. trenersko šolo)?

ne   da   katero? _____

5. Starost ob pričetku ukvarjanja z roketom: _____

6. Vzroki za začetek ukvarjanja z roketom:

Eden od staršev se je ukvarjal s športom	nikakor	se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Brat/sestra se je ukvarjal/a s športom	nikakor	se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Prijatelji so se ukvarjali z roketom	nikakor	se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Spodbudili so me športni pedagogi v šoli	nikakor	se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Želel sem slediti športnemu idolu	nikakor	se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Veselje do roketne igre	nikakor	se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Drugo – napiši:	nikakor	se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam

7. Na katerih tekmovanjih ste tekmovali (označite najvišjo doseženo raven tekmovanj):

- olimpijskih igrah   tekmovanjih evropskega pokala,
 svetovnih prvenstvih   prva državna liga
 drugo   nižje državen lige

8. Ali ste oz. ste bili državni reprezentant:

- članska reprezentanca – št. nastopov: _____
- mladinska reprezentanca
- kadetska ali mlajši
- nisem bil reprezentant

9. Najmočnejši dejavniki zaradi katerih ostajate v rokometu?

Želja po prepoznavnosti	nikakor se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Želja po uspehu	nikakor se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Želja zastopati državo na velikih tekmovanjih	nikakor se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Zaradi morebitnega zaslужka	nikakor se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Ker rad tekmujem in zmagujem	nikakor se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Ker menim, da je rokomet tisto kar najbolje znam	nikakor se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam
Drugo – napišite:	nikakor se ne strinjam	1	2	3	4	5	popolnoma se strinjam

10. Sedanji klub: _____

11. PRESTOPI V KARIERI

Za prestop šteje tudi vsak povratek v klub kjer ste v karieri že igrali.

11.1. Število prestopov: _____

11.2 Matični klub: _____

Starost ob odhodu iz kluba: _____

Vzroki za izbiro prvega kluba:

Bližina doma	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Sloves kluba	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Prijatelji s katerimi sem začel trenirati rokomet	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Odločitev staršev	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

11.3. Prvi prestop:

Novi klub: _____
Starost ob prihodu v novi klub: _____

Vzroki za prvi prestop:

Boljši pogoji za razvoj kariere	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Študij	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Selitev družine	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Partnerka	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Ekonomski razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Politični razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

11.4. Drugi prestop:

Novi klub: _____
Starost ob prihodu v novi klub: _____

Vzroki za drugi prestop:

Boljši pogoji za razvoj kariere	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Študij	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Selitev družine	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Partnerka	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Ekonomski razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Politični razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

11.5. Tretji prestop:

Novi klub: _____
Starost ob prihodu v novi klub: _____

Vzroki za tretji prestop:

Boljši pogoji za razvoj kariere	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Študij	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Selitev družine	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Partnerka	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Ekonomski razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Politični razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

11.6. Četrti prestop:

Novi klub: _____
Starost ob prihodu v novi klub: _____

Vzroki za četrti prestop:

Boljši pogoji za razvoj kariere	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Študij	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Selitev družine	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Partnerka	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Ekonomski razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Politični razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

11.7. Peti prestop:

Novi klub: _____
Starost ob prihodu v novi klub: _____

Vzroki za peti prestop:

Boljši pogoji za razvoj kariere	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Študij	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Selitev družine	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Partnerka	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Ekonomski razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Politični razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

11.8. Šesti prestop:

Novi klub: _____
Starost ob prihodu v novi klub: _____

Vzroki za šesti prestop:

Boljši pogoji za razvoj kariere	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Študij	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Selitev družine	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Partnerka	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Ekonomski razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Politični razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

11.9. Sedmi prestop:

Novi klub: _____
Starost ob prihodu v novi klub: _____

Vzroki za sedmi prestop:

Boljši pogoji za razvoj kariere	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Študij	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Selitev družine	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Partnerka	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Ekonomski razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Politični razlogi	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo
Drugo (napišite):	ni vplivalo	1	2	3	4	5	najbolj je vplivalo

12. Ocena kariere

Kako ocenjujete svojo športno kariero?	zelo neuspešno	1	2	3	4	5	nadvse uspešno
--	----------------	---	---	---	---	---	----------------

HVALA LEPA ZA ODGOVORE!